

št. 7 (21.244) leta LXXI.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 24. novembra 1943 v vsasi Zákriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Dobrodo" v Govcu pri Gorenji Trebuši od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojskim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasluženih Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040 7786300, fax 040 7786339

GORICA - Ul. Garibaldi 9 - Tel. 0481 356320, fax 0481 356329

ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432 731190

Internet: <http://www.primorski.eu/> e-mail: redakcija@primorski.eu

NEDELJA, 11. JANUARJA 2015

Primorski mobile

Spletne novice
Primorskega dnevnika
vedno s seboj

Snemi aplikacijo
s spletno trgovine

POŠTNINA PLAČANA V GOTOVINI
Poste Italiane s.p.a. - Spedizioni in
Abbonamento Postale - D.L. 353/2003
convertito in Legge 27/02/2004
n° 46) art. 1, comma 1, NE/TS

5.0.1.11

1,20 €

Ponovno
Josipović
ali Grabar
Kitarovićeva?

RADO GRUDEN

Hrvaški volvci bodo danes v drugem krogu predsedniških volitev odločili, ali bo na Pantovčaku tudi v naslednjih petih letih »stanoval« sedanji predsednik Ivo Josipović ali pa bo moral »pospraviti kovčke« in mesto prepustiti predstavnici desnice Kolindi Grabar Kitarović. Možnosti za uspeh so precej izenacene, čeprav večina analitikov daje rahlo prednost sedanjemu predsedniku.

Veliko bo odvisno od volilne udeležbe. Ta je bila v prvem krogu 47-odstotna, predvsem v taboru Josipovića pa upajo, da bo tokrat višja, saj naj bi to bilo njemu v prid. Josipović je prepiciran v zmago, Hrvatom pa obljublja novo obdobje politike in reforme, ki bodo po njegovem prepicanju državi prinesle preporod. Državljanje tudi svari pred glasom za vracanje v preteklost, »v čas sovraštva«, ki ga po njegovem lahko prinese zmaga predstavnice HDZ. Te svoje besede utemeljuje z nekaterimi nacionalističnimi, šovinističnimi in rasističnimi napadi simpatizerjev njegove konkurenke nanj in na njegove prvržence.

Volvic na volišča poziva tudi Grabar Kitarovićeva, svojo možnost pa vidi predvsem v velikem nezadovoljstvu Hrvatov z levosredinsko vlado Zorana Milanovića, ki v predsedniškem boju podpira Josipovića. Tudi sama obljublja spremembe in gospodarski preporod.

Ježiček na tehtnici bi lahko bili volvci Ivana Sinčiča, ki je v prvem krogu dobil približno tristo tisoč glasov. Tako Josipović kot Grabar Kitarovićeva sta v kampanji s poudarjanjem socialne problematike odkrito lovila tudi te glasove. Kdo je bil bolj uspešen, bo znano danes zvečer.

ATENTAT V PARIZU - Množičen odziv na napad džihadistov, ki je zahteval 17 smrtnih žrtev

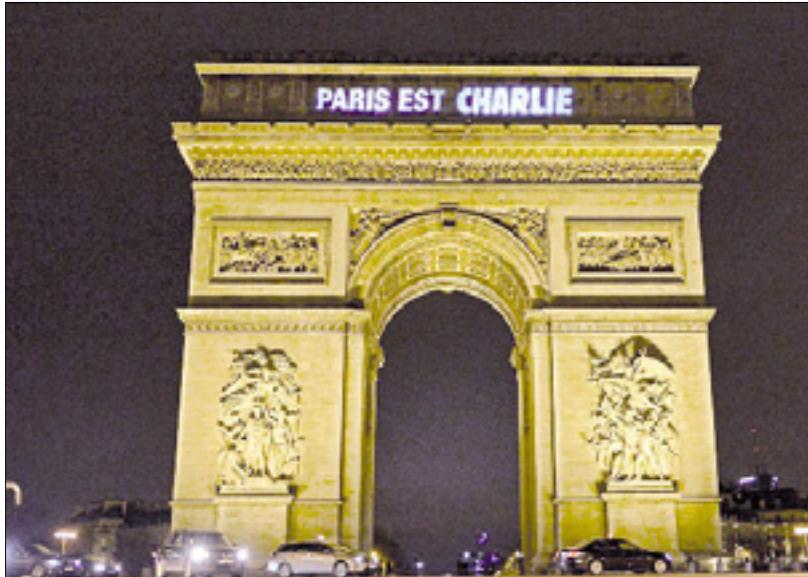
Francozi na ulicah, danes mednarodni shod

Policija išče dekle enega izmed teroristov, ki je baje že v Siriji

TRST - Odmevi
Carlo Mastelloni:
Francoske službe
so tokrat zatajile

TRST - »Zadeva se zdi neverjetna. Peščica džihadistov je z malim avtom napovedala vojno Evropi in obenem spravila na kolena izredno učinkovit francoski varnostni sistem.« Vodja tržaškega tožilstva Carlo Mastelloni si ne more razložiti, kje in zakaj so zatajile francoske obvezčevalne službe, ki niso znale preprečiti atentata takšnih razsežnosti.

Na 2. strani

GORICA - Ob centru Cara izkoristili tudi bivši center Cie

Štirideset prosilcev za azil so sinoči odpeljali v Gradišče

GORICA - Iz Gorice v Gradišče so sinoči odpeljali štirideset prosilcev za azil, ki so po izpraznitvi župnijskih prostorov pri Madonini, kjer so jim nudili prenočišče v zadnjih tednih, tvegali ostati brez strehe. Do zadnjega je kazalo, da bodo afghanisti državljanji, za katere v centru Nazareno, hotelu Internazionale in v dormitoriju Faidutti ni prostora, morali prespati na prostem, sinoči pa se je gorški prefekt predlagal povečanje zmogljivosti centra za prosilce za azil Cara v Gradišču z 200 na 250 mest. Ker je bil objekt že poln, naj bi del prosilcev za azil namestili tudi v prostorih nekdanjega centra Cie, ki ga po obnovi niso spet odprli.

Na 14. strani

Prinesite ta kupon
v trgovino in izkoristite

10% POPUSTA
na vse nakupe

BioSana

Trgovina z bio prehrano
Dunajska cesta 56/B – Općine (TS)
Tel: 040 214583 Mob: 3394950038
Sledi nam na Facebooku.

Popust se ne sešteva. Ponudba velja do 10.02.2015.

Sant'Anna
Impresa Trasporti Funebri

T Pogrebno podjetje
...v Trstu od leta 1908

Več kot stoletje
nudimo pogrebne
storitve in prevoze
na tržaškem območju,
v Italiji kot tudi v
inozemstvu.

Devin-Nabrežina 166 - Trst
Ul. Torrebianca 34
Ul. dell'Istria 129
Prosek 154 - Trst
Ul. degli Alpini 2 - Općine
tel. 040 630696
Usluge na domu

Z odlokom z dne 31.01.11
je Ministrstvo za Infrastrukture in Promet pooblastilo
tudi upokojene zdravnike za izdajo zdravniških
potrdil o psihofizični sposobnosti za vožnjo.

Dr. Giuseppe CARAGLIU

torej izdaja
zdravniška potrdila za podaljšanje
veljavnosti vozniškega dovoljenja
z novim spletnim postopkom,
še vedno v ul. Rossetti 5 z naslednjim urnikom

od ponedeljka do četrtega:

10.00 - 12.00 in 16.30 - 18.30

ob petkih: 10.00 - 12.00

ob sobotah: 11.00 - 12.00

Po potrebi, pokličite na tel. št. 339 6931345.

TRST - Mnenje vodje tožilstva Carla Mastellonija

Kako so lahko trije džihadisti sejali paniko in smrt po Parizu?

Krvava dogajanja v Franciji so poučna za vso Evropo, vključno seveda z Italijo

TRST - »Zadeva se zdi na video neverjetna. Peščica džihadistov je z malim avtom napovedala vojno Evropi in obenem spravila na kolena izredno učinkovit francoski varnostni sistem.« Vodja tržaškega tožilstva Carlo Mastelloni si ne more razložiti, kje in zakaj so zatajile francoske obveščevalne službe, ki niso znale (ali mogle) preprečiti atentata takšnih razsežnosti. Kje so časi, ko so francoske obveščevalce vodila generala Alexandre de Marenches in Philippe Rondot. Mastelloni (pred Trstom je služboval v Benetkah) ima velike izkušnje v boju proti terorizmu in prevratništvu. Spomnimo se le njegovega razkrivanja (skupaj s kolegom Felicejem Cassonom) tajne organizacije Gladio, ki je - kot vemo - rovarila predvsem na t.i. italijanski vzhodni meji.

To kar se je zgodilo v Parizu in v Franciji je poučno za vso Evropo, seveda tudi za Italijo. Na vseh ravneh je treba okrepliti in posodobiti varnostni sistem ter ga izločiti iz varčevalne politike. Po Mastellonijevem mnenju je nujno potrebna večja povezava med obveščevalnimi službami in t.i. operativnimi enotami. V Italiji bi bilo potrebno in koristno okrepliti policijske in karabinjerske enote hitrega posega (Gis in Nocs). Za to pa rabijo dodatna finančna sredstva, je prepričan javni tožilec.

Mastelloni razmere na področju javne varnosti ocenjuje kot izredne. Za učinkovitejši boj proti kriminalu in terorizmu bi se bilo vredno zgledovati po sedemdesetih letih prejšnjega stoletja, ko je sodelovanje obveščevalcev, preiskovalcev in varnostnih sil obrodilo zelo dobre sadove. Mastelloni tudi predlaga večje pristnosti za državni protimafijski oddelek (kratica Dna), ki se je doslej dobro izkazal, zlasti po storitvi izkušenih sodnikov.

Podobno razmišljajo vsi policijski

sindikati v Furlaniji-Julijski krajini, ki pozivajo vlado in parlament, naj omejita varčevalne ukrepe na področju javnega reda. Teroristična dejanja v Franciji so nedvoumno obsodile vse muslimanske skupnosti v deželi. Iman Ahmed Erraji, ki vodi pordenonski muslimanski center, je poudaril, da pariski teroristi nimajo nič skupnega z islamsko vero in da ji dejansko zelo škodijo, kar velja tudi za ti. državo Isis. Oglasil se je tudi Mohamed Quatig, nekdajni vodja pordenonske islamske skupnosti, ki se je pred kratkim preselil v Francijo. Tudi on je prepričan, da so teroristi krivoverci, njihovo nasilje pa vredno odločne obsodbe.

S.T.

Vodja tržaškega tožilstva Carlo Mastelloni

FOTO DAMJ@N

SLOVENIJA - Potrditev na strankinem kongresu

Židan še naprej vodja SD

Nova podpredsednika stranke sta evropslanka Tanja Fajon in minister Janko Veber

CELJE - Kmetijski minister Dejan Židan je na včerajnjem desetem kongresu Socialnih demokratov (SD) tudi uradno znova prevzel vodenje stranke. Za predsednika stranke ga je od 286 podprtih 252 delegatov. Za podpredsednico stranke so izvolili evropsko poslanko Tanjo Fajon, za podpredsednika pa obrambnega ministra Janka Vebra. Glavni tajnik stranke je postal Dejan Levanić.

Židan je v nagovoru na kongresu kot edini kandidat za predsednika stranke poudaril, da v slovenski družbi potrebujejo spremembe v korist ljudi, socialni demokrati pa so lahko nosilci ideje za vse ljudi. Na prvo mesto postavlja delovna mesta, delegatom pa objublja, da bo naredil vse, da bo SD napredna, moderna in organizirana stranka. Židan je v predsta-

DEJAN ŽIDAN
BO ŠE NAPREJ
VODIL STRANKO
SD

ARHIV

vitvi svoje kandidature najprej izpostavil, da želi živeti v družbi, ki je 100-odstotno dobra za vse, s čimer je izpostavil tudi slogan kongresa.

Po njegovih besedah lahko v taki družbi živijo le, če dajo od sebe vse, kar znači. Ker se zavedajo, da sami vseh sprememb

ne morejo narediti, pa k temu vabijo tudi vse druge stranke in ljudi, ki jim je mar za državo, je dejal Židan. Država, ki je dobra za vse, je po Židancem prepričanje država, v kateri lahko človek živi dostojno življenje in razvija svoje potenciale, v kateri lahko živijo različni posamezniki, saj je skupnost strpna. To je tudi država, ki spodbuja tekmovanje, vendar z močno solidarnostjo, z zaščito ljudi, ki so v stiski, je izpostavljen kandidat za predsednika SD.

Ob tem je Židan še poudaril, da ima Slovenija nekatere prednosti pred drugimi državami. To so denimo naravne danoosti, geografska lega, ljudje in gospodarstvo. Po njegovih besedah imajo tudi največjo enakopravnost žensk znotraj EU, z Norveško pa si delijo prvo mesto glede najmanjih dohodkovnih razlik. (STA)

HRVAŠKA - Danes odločilna preizkušnja za izvolitev novega državnega poglavarja

Mrtvi tek Kolinde Grabar-Kitarovićeve in Iva Josipovića pred drugim krogom predsedniških volitev

ZAGREB - Ali bo hrvaški predsednik Ivo Josipović na čelu države ostal še pet let ali bodo sosedje dobili prvo predsedništvo države Kolindo Grabar-Kitarović, bodo odločili hrvaški volvci danes v drugem krogu predsedniških volitev. Gre za najbolj negotov drugi krog predsedniških volitev od osamosvojitev Hrvaške.

Josipović je v prvem krogu 28. decembra tesno, s komaj nekaj več kot odstotno točko prednosti, premagal nekdanjo zunanjega ministrica.

V volilnih štabih obeh kandidatov ocenjujejo, da bo za končno zmago treba dobiti zaupanje več kot milijona od skupaj 3,8 milijona volivcev. V prvem krogu je sicer Josipović za prvo mesto zadostoval nekaj manj kot 688.000 glasov, medtem ko je kandidat HDZ in njenih koalicijskih partnerjev zbrala nekaj več kot 665.000 glasov podpore. Na obeh straneh tudi pričakujejo, da bo udeležba višja od 47 odstotkov, kolikor je znašala v prvem krogu.

Z izdom prvega kroga so bili veliko bolj zadovoljni v HDZ, ker je bil izid Grabar-Kitarovićeve najboljši izid kakšnega njihovega predsedniškega kandidata po smrti predsednika Franja Tuđmana. Nekdanja hrvaška zunanja ministrica, ki je sodelovala v prvi vladi zaradi korupcije obsojenega Iva Sanaderja, je zaradi

KOLINDA GRABAR-KITAROVIĆ

Ivo Josipović

predsedniške kandidature zamrznila delovno mesto pomočnice generalnega sekretarja Zveze Nato za diplomacijo. Po prvem krogu je dobila veter v hrbot, ki je okrepil njeno samozavest, tako da zmaga proti Josipoviču ni nedosegljiva.

Jen predvolilni program. Za boljšo Hrvaško vsebuje veliko gesel o boljši Hrvaški, vrnitvi dostojanstva ljudem, nujni enotnosti naroda in skupnih prizadevanj, da bi izvlekti državo iz gospodarske krize. Ob tem ni povedala, kako namerava uresničiti gospodarske in socialne spremembe glede na zelo omejena pooblastila hrvaškega predsednika, posebej ko gre za neposredne poteze za krepitev gospodarstva, ki so v ospredju njenih predvolilnih objub. Predstavljala se je kot sodobna konservativka desnosredinske usme-

ritve. Z izogibanjem ideološkim razpravam ter s previdnimi odgovori na svetovnonazorska vprašanja se je skušala bližiti sredinskih volivcem.

Po prvem krogu so prevladovale ocene, da zadnjo decembursko nedeljo ni uspela poseči izven volilne baze HDZ in desne koalicije, čeprav so bila nekatera njena stališča v nasprotju z izjavami predsednika HDZ Tomislava Karamarka, ki se bolj nagiba k skrajni desnici.

Josipović zase trdi, da je čuvaj državljanske Hrvaške pred nevarnostmi Karamarkove HDZ. Svoj program Nova pot utemeljuje na ustavnih spremembah, ki naj bi omogočile korenite reforme volilne zakonodaje, javne uprave in administrativno preoblikovanje države z namenom krepitev demokracije ter gospodar-

skega in trajnostnega razvoja. Nima sicer prepričljivega odgovora, zakaj tovrstnih sprememb političnega sistema ni sprožil že v prvem mandatu. Prav pomanjkanje predsedniških pobud in podpora gospodarsku precej neuspešni levosredinski vladni Zorana Milanovića sta v ospredju kritik, ki jih je na račun Josipoviča izrekla Grabar-Kitarovićeva. Josipović odgovarja, da je njegova protikandidatka sodelovala v vladi, ki je oropala Hrvaško, kot tudi v vodstvu HDZ, ki je kot stranka obsojena za korupcijo.

V največji hrvaški opozicijski stranki so pred drugim krogom mobilizirali vse svoje strankarske in koalične kapacitete, da bi si z zmago Grabar-Kitarovićeve, kot napovedujejo, dokončno odprli vrata za vstop v Banske dvore na prihajajočih parlamentarnih volitvah. Hrvaški mediji so poročali, da naj bi glavni tajnik HDZ Miljan Brkić članom stranke celo prepovedal, da bi šli na smučanje, ker mora danes vseh več kot 220.000 članov stranke nujno podpreti njihovo kandidatko. Pričakujejo podporo različnih veteranskih, športnih, kulturnih, študentskih in ostalih organizacij. Poseljevajoči računajo na glasove hrvaških državljanov v BiH, ki se prvega kroga niso množično udeležili. Organizirali bodo brezplačne avtobuse, ki bodo na volišča v hrvaških

diplomatsko-konzularnih predstavnosti prevajači volivce HDZ.

Alarm so sprožili tudi v SDP, ki je vodilna med 17 strankami od leve do sredine, ki podpirajo Josipovića. Pričakujejo, da bodo številni potencialni Josipovičevi volvci, ki se niso udeležili prvega kroga, danes obkrožili njegovo ime, predvsem da bi vsaj začasno ustavili pohod HDZ. V SDP se zavdajo, da bi Josipovičev poraz še poslabšal že sicer slabe obete, da bodo tudi po naslednjih parlamentarnih volitvah lahko znova vodili vladno koalicijo. Josipović si je uspel zagotoviti podporo vodilnih predstavnikov srbske manjšine, ki se ni množično udeležila prvega kroga. Njegovo izvolitev podpira tudi prek 40 nevladnih organizacij.

V televizijskih soočenjih med Grabar-Kitarovićevim in Josipovičem ni bilo slišati veliko hudej besed. Oba sta se v zadnjih dneh bolj posvečala socialni politiki in boju proti revščini, temam, ki so 28. decembra prinesle približno 300.000 glasov kandidatu aktivistične skupine Živi zid Ivanu Sinčiću. Umarana kampanja je potekala predvsem na medmireži, na katere so simpatizerji kandidatke HDZ pogočno nacionalistično, šovinistično in rasiistično žalili predsednika države in njegove privržence.

Goran Ivanović (STA)

Litovski tovornjak prevažal ukraden bager

VIDEM - Izvidnica prometne policije iz Palmanove je v petek dopoldne blizu avtocestnega izhoda Videm-sever na avtocesti A23 ustavila tovornjak z litovsko registracijo, ki je peljal bager, za katerega so ugotovili, da so ga bili v začetku januarja ukradli v bližini Turina. Polpriklonik, ki ga vozil 42-letni beloruski državljan N.A., je bil namenjen v Estonijo, pri čemer je bager znamke caterpillar spremljal dokumentacija, iz katere je izhajalo, da je bil stroj dan pre kupljen od nekega podjetja iz Bergama in namenjen drugemu podjetju s sedežem v Estoniji.

To pa policistov ni prepričalo popoloma, saj so ugotovili neskladje med podatki o kraju in dnevu, ko naj bi bili bager natovorili na polpriklonik, in tistimi o dejansko prevoženih kilometrih. Sum se je izkazal za utemeljenega, saj je poglobljeno preverjanje pokazalo, da so bili bager ukradli na gradbišču v kraju Orbassano pri Turinu med 3. in 5. januarjem. Ugotovili so tudi, da je bila spremljavalna dokumentacija lažna in da je beloruski voznik pripotoval v Italijo le dan prej z letalom, tu pa je dobil nalogu, da proti plačilu pelje tovornjak z bagrom v Estonijo. Moškega so aretirali zaradi kaznivega dejanja zbiranja in recikliranja ukradenega blaga, bager v vrednosti okoli 200.000 evrov pa so zasegli v pričakovanju vrnitve zakonitemu lastniku.

Teodor Kolenc danes gost na Radiu Trst A

TRST - V današnji oddaji Itrska srečanja bo avtorica in voditeljica oddaje Loredana Gec predstavila 86-letnega Teodora Kolanca, uspešnega podjetnika iz Izole, sicer rojenega na Goriškem, ki je še zelo mlad, star petnajst let, šel v partizane. Po osvoboditvi ga je celih 35 let, do osamosvojitev Slovenije, pregnala Udiba, bil je tudi zaprt v udbovskem zaporu v Solkanu. Njegov življenski je pred nekaj meseci izšel v knjižni izdaji, napisal pa ga je Erik Vidmar, ki bo tudi gost oddaje. Itrska srečanja so na sporedno vsako nedeljo ob 14.15. Vabljeni k poslušanju!

Trst

Ulica dei Montecchi 6
tel. 040 7786300
faks 040 7786339
trst@primorski.eu

Nedelja, 11. januarja 2015

3

JAVNE UPRAVE - Odmevi na »noro zamisel« zgoniške županje Monice Hrovatin

Eno je sodelovanje občin, drugo pa je združevanje

Stališča Žbogarja (Zgonik), Reta (Devin-Nabrežina) in Cibija (Repentabor)

Zamisel o združitvi devinsko-nabrežinske, zgoniške in repentabrske občine, ki jo je iznesla zgoniška županja Monica Hrovatin, je izvajala razmišljanje tudi v opozicijskih vrstah v treh občinskih svetih. Oziroma dveh, saj v repentabrski občinski skupščini skupini Skupaj za Repentabor in Napredna lista že več mandatnih dob sodeluje pri upravljanju občine.

Vodja Slovenske skupnosti v zgoniškem občinskem svetu Dimitri Žbogar je uvodoma vzel na piko deželni zakon o reformi krajevnih uprav. »Zakon je malce ponesrečen, nima vizije,« je očenil. O morebitnem združitvi treh kraških občin pa je spomnil, da te tri občine že leta sodelujejo na različnih področjih, tako kar se tiče služb kot storitev. Pot do združitve ima - prav v luči komaj odobrenega reformnega zakona - svoj smisel, zanimivo pa bi bilo izvedeti tudi za mnenje drugih občin. Nadalje bi bilo treba ugotoviti, ali in kako bi bilo možno morebitno združitev izvesti.

Žbogar je priznal, da reformnega zakona ni podrobno preštudiral, a »vse kaže, da sili manjše občine v objem velike tržaške občine.« »V taki situaciji ni-

DIMITRI ŽBOGAR

mamo drugih izbir kot združitev. To je zelo enostavna ugotovitev,« je menil vodja Slovenske skupnosti v zgoniški občinski skupščini.

Nekdanji devinsko-nabrežinski župan Giorgio Ret vodi v občinski skupščini po njem imenovano opozicijsko listo. »Vedno sem zagovarjal sodelovanje med občinami na ravni servisov, skrbstva, zdravstva. Po odobritvi reforme krajevnih uprav bi bilo treba razčleniti razlike med združitvami občin in sodelovanjem občin v tako imenovanih zvezah občin. Razlike so občutne. Zato se je treba v to temo poglobiti, in to čim prej, da bi se nato o zadevi izrekli posamezni občinski sveti.«

GIORGIO RET

Ret se je vprašal, kaj bi bilo treba storiti in urediti. Spomnil je, da je bilo zakonsko besedilo večkrat spremenjeno. Zato je treba odobreni tekst dodata preštudirati. Omenil je primer Kraške občete. Slednjo ne bi smeli vključiti v splošni sklop dejavnosti morebitne zvezze občin, temveč bi morala ostati v okviru repentabrske občine. Ret se vsekakor zavzema za »čim širše sodelovanje«, odločitve pa bo treba sprejeti »tehtno, ne pa na valu emotivnega zanosa.«

V repentabrski občini ni opozicije. Podžupan Miro Cibi je to izrecno podčrtal: »Mi nismo v opoziciji, saj aktivno sodelujemo z županom Markom Pisanim in Slovensko skupnostjo.« O za-

MIRO CIBI

misli županje Hrovatin pa meni, da »bi lahko bila v redu.« Treba pa bo preveriti in preučiti možnosti ter dati zadevo v presojo občanom in volvencem, saj »zadnja beseda je njihova.« Morebitna združitev z Devinom-Nabrežino in Repentabrom bi bila zanj »dobra poteza, da bi se resili unije s tržaško občino, alternativa veliki občini, v kateri bi imel glavno besedo izključno Trst.« Kajti: »Ko bi moral v unijo s Trstom, bi majhnim občinam ostalo kaj malo pristojnosti: šport, kultura in prosti čas. Za vse ostalo bi lahko le dajali mnenja, a brez možnosti odločanja,« je sklenil repentabrski podžupan Cibi.

M.K.

DELAWSKE ZADRUGE - V četrtek bo Consoli sprejel člane odbora

Odvetnik iz Bologne za zaščito interesov varčevalcev

Sodni upravitelj družbe Cooperative operaie Maurizio Consoli bo v četrtek po poldne sprejel odbor varčevalcev. Srečanja se bo po vsej verjetnosti udeležilo pet članov oziroma članic odbora, ki so sestanek zahtevali že decembra. Na srečanju bodo člani postavili nekaj vprašanj, namen odbora pa je vsekakor izvedeti podrobnosti glede postopka za rešitev Delavskih zadrug in še predvsem glede denarja, ki so ga varčevalci vložili v delavske zadruge. Od Consolijevih besed bo tudi odvisno, ali se bodo varčevalci obrnili na odvetnika za zaščito lastnih interesov, pravijo pri odboru.

Člani odbora so se namreč pred dnevi odločili, da se obrnejo na neko znano odvetniško pisarno v Bologni, ki se že vrsto let ukvarja s podobnimi vprašanji. Kot nam je povedal član odbora Francesco Palumbo, je v tej pisarni zaposlena odvetnica, ki je hčerka neke članice Delavskih zadrug. Pri odboru zbirajo v teh dneh podpise oz. imena varčevalcev zadružne družbe Cooperative operaie, ki bi radi sodelovali pri morebitni tožbi. Od tega bo tudi odvisno, koliko bi tožba stala vsakega varčevalca, saj bodo stroške porazdelili enakomerno. O tem bo vsekakor govor na skupščini varčevalcev, na kateri bodo predstavili morebitno tožbo, stroške in druge podrobnosti, je dodal Palumbo. Koga pa bi tožili? To bo treba še določiti, pravi Palumbo: za nastali položaj je več odgovornih, na prvem mestu pa sta Dežela Furlanija-Julijška krajina in seveda vodstvo Delavskih zadrug.

Nekaj dvomov je sicer izrazil ustavnitelj odbora Fabio Franchi, ki je zaradi nekaterih nesoglasij konec leta zapustil odbor. Bologna je daleč, nam je povedal, razmere pa so se v zadnjem obdobju spremenile. Deželna finančna družba Friulia in neka druga banka ne bosta prispevali niti evra, je menil Franchi, potrošniške zadruge Coop Nord Est pa nameravajo rešiti le

Trgovina COOP pri Sv. Jakobu

FOTODAMJ@N

del Delavskih zadrug. Protagonistov, ki jih je opeval deželni odbornik Sergio Bolzonello, skratka ni več, je dejal Franchi in izrazil nekatere dvome glede plačevanja dobaviteljev trgovin COOP. Franchi je tudi spomnil, da je vodstvo Delavskih zadrug povzročilo »luknjo« 130-140 milijonov evrov. Kakšne so torej konkretne možnosti za rešitev denarja varčevalcev, je še vprašal Franchi.

Ali se bo odbor varčevalcev odločil za pravno pot, bo vsekakor odvisno, kot rečeno, od srečanja s Consolijem. Poskus za reševanje Delavskih zadrug je medtem še v polnem teknu, največje pričakovanje pa je za odločitev stečajnega sodnika Artura Picciotta, ki je v začetku decembra sprejel predlog sodnega upravitelja Consolija glede dogovora z upniki. Consoli je takrat razložil, da je prejel ponudbe treh subjektov

(potrošniške zadruge Coop Nord Est, skupine Conad in neke družbe iz tujine, kaže iz Hrvaške), ki so pripravljeni prevzeti družbo Cooperative operaie. Do stečajnega postopka torej ni prišlo in je imel Consoli na razpolago 60 dni, da predstavi ustrezni načrt, ki bi ponovno postavil na noge Delavskih zadrug. Rok bo zapadel konec januarja, vendar bo Consoli najbrž prosil za podaljšanje roka za dodatnih 60 dni. Consoli bo nazadnje (predvidoma med februarjem in junijem) predstavil načrt upnikom: če ga bodo upniki odobrili, bo stečajni postopek za vselej umaknjen. Kar zadeva delovna mesta in denar varčevalcev, naj bi se torej vprašanje rešilo v roku 6 mesecov. Večino delovnih mest naj bi ohranili, zagotovljeno pa naj bi bil »pomenljiv del« t.i. članskih posojil.

A.G.

ZDRAVSTVO Fedriga: FJK varčuje na koži otrok

Zdravstvena reforma, ki jo je na predlog vlade Debore Serracchiani pred kratkim odobril deželni svet, bo prizadela predvsem otroke. V to je prepričan vodja poslanske skupine Severne lige, sicer tržaški poslanec Massimiliano Fedriga, ki ga je vodja stranke Matteo Salvini pred kratkim kandidiral za predsednika Furlanije-Julijške krajine.

Fedriga, ki je tudi deželni tajnik stranke, se zgraža nad napovedanim zmanjšanjem števila otroških zdravnikov v naši pokrajini. »Pediatri, ki se bodo upokojili, namreč ne bodo zamenjani, kar bo hudo prizadelo številne družine z otroki,« je prepričan zastopnik Severne lige. Takšen ukrep bo po njegovem spodbudil starše, da se odpovejo javnim pediatrom in se zatečejo k njihovim privatnim kolegom.

Severni ligi se takšno početje pristojnih deželnih zdravstvenih oblasti zdi sramotno in obsodbe vredno. »V družbi, ki varčuje na koži otrok, je očitno nekaj narobe,« dodaja Fedriga. Prepričan je, da deželna vlada Debore Serracchiani ni nič boljša od državne vlade Mattea Renzija.

PROSTA LUKA - Stališče pristašev STO

»Vittorio Sgarbi naj se ne vmešava v pristanišče«

Gibanje Territorio libero-Svobodno ozemlje je na včerajšnji novinarski konferenci ponovilo svoje naspotovanje selitvi prostocarinskega območja iz starega pristanišča na drugo lokacijo. Gre za ukrep, ki ga je parlament na predlog tržaškega senatorja Demokratske stranke Francesca Russa vključil v zakon o finančni stabilnosti 2015. Vsa gibanja, ki se tako ali drugače sklicujejo na Svobodno tržaško ozemlje, temu ostro nasprotujejo.

Paolo Deganutti se je opredelil proti morebitni uvedbi izredne komisarske uprave za pristanišče, kar bi predstavljalo le izgubo časa in nič več. Slišati je bilo tudi kritike na račun

umetnostnega kritika Vittoria Sgarbi, ki je pozdravil odobritev Russa predloga. Deganutti je prepričan, da bi »odprtje« starega pristanišča povzročilo padec vrednosti nepremičnin na pokrajinski ravni in obenem tudi zaprtje številnih trgovskih dejavnosti v središču mesta.

Predsednik gibanja Vito Potenza je napovedal nove tudi mednarodne pobude v obrambo starega pristanišča. Proti temu bo Territorio libero-Svobodno ozemlje protestiralo na javnem shodu 8. februarja ob 14. uri na Trgu Venezia (bivši Jožefinski trg).

slovensko stalno gledališče
sezona 2014 - 2015

SNG Drama Ljubljana
Maja Haderlap
ANGEL POZABE
režiser Igor Pison
DANES - nedelja, 11. januar, ob 17.00
Mala dvorana

VOZNI RED AVTOBUSOV:

PRVI AVTOBUS
15.30 - Sesljan, parkirišče
15.40 - Nabrežina, trg
15.45 - Križ, avtobusna postaja
16.00 - Zgonik, pred županstvom
16.15 - Prosek, Kržada

DRUGI AVTOBUS
16.00 - Općine, postaja na Bazoviški ulici 21
16.10 - Trebče, trg pri spomeniku
16.15 - Padriče, postaja pred športnim centrom Gaja
16.20 - Bazovica, pred cerkvijo

TRETJI AVTOBUS
16.00 - Milje, avtobusna postaja
16.05 - Žavljje, avtobusna postaja
16.10 - Domijo, nasproti Kulturnega centra
16.15 - Dolina, pred županstvom
16.20 - Borlunc, pred gledališčem Prešeren
16.25 - Boršt, avtobusna postaja
16.30 - Ricmarje (Barde), avtobusna postaja

www.teaterrss.com

ŠOLSTVO - Tradicionalna obveznost po koncu božičnih in novoletnih počitnic

Od 15. januarja do 15. februarja vpisovanje v prihodnje šolsko leto

Na slovenskih šolah vpisovanje tudi letos še vedno ne preko spletta, ampak s papirnatimi obrazci

Z obnovitvijo šolskih dejavnosti po božičnih in novoletnih počitnicah prihaja tudi čas za vpisovanje v otroške vrtce in šole vseh stopenj za prihodnje šolsko leto 2015/2016. Kot izhaja iz okrožnice, ki jo je italijansko ministrstvo za šolstvo objavilo ob koncu leta 2014, bo vpisovanje potekalo od 15. januarja do 15. februarja, sočasno pa bodo na posameznih šolah potekala informativna srečanja oz. dnevi odprtih vrata, v okviru katerih bodo družinam skušali nuditi čim bolj popolne informacije o vzgojno-izobraževalni ponudbi in vpisnih postopkih.

Vpis v slovenske šole še vedno po starem

Že nekaj let poteka vpisovanje v Italiji preko spletta, kar pa ne velja za nekatere kategorije, med katerimi so tudi šole s slovenskim učnim jezikom, kjer bo vpisovanje tudi letos potekalo po starem, se pravi z izpolnitvijo papirnatih obrazcev. Poleg slovenskih šol so iz spletne vpisovanja izvzeti še otroški vrtci, dalje šole, ki delujejo v pokrajini Aosta, Trento in Bocen, izobraževalni tečaji za odrasle in učence, pri katerih poteka predhodna faza postopka za posvojitev.

Otroški vrtci

Vpis v vrtce ni obvezen, družine lahko v prvi letnik vpišejo otroke, ki bodo do 31. decembra letos dopolnili tretje leto starosti, možen pa je tudi vpis otrok, ki bodo do starost dopolnili do 30. aprila 2016, čeprav bodo v tem primeru vpis pogojevali razpoložljivost mest oz. izčrpanje čakalnih list, dalje razpoložljivost primernih prostorov ter presoja učiteljskega zbora. Teden-

ski urnik vrtcev znaša 40 ur, ki jih je mogoče na prošnjo družin znižati na 25 oz. zvišati do 50 ur, glede možnosti vpisa v oddelke za t.i. »mini malčke« pa bo ministrstvo za šolstvo posredovalo smernice, čim bo dosežen nov dogovor o delovanju omenjenih oddelkov, saj je dosedanji dogovor zapadel.

Osnovne šole

Vpis v prvi razred osnovne šole je obvezen za otroke, ki bodo do 31. decembra letos dopolnili šesto leto starosti, možen pa je tudi vpis za otroke, ki bodo do starost dopolnili do 30. apri-

la 2016. Ob vpisu družine lahko izrazijo željo po eni od različnih opcij telednevnega urnika: na voljo so opcije 24 ur, 27 ur, pa tudi do 30 oz. 40 ur telednevni pouk). Zadnji dve opciji bosta izvedljivi le v primeru zagotovitve zadostnega števila osebja in primernih storitev, aktiviranje prve opcije pa bo možno le v primeru, da se bo zbralno zadostno število prošenj, ki bo omogočilo oblikovanje razreda.

Nižje srednje šole

Vpis v prvi razred nižje srednje

šole je obvezen za vse učence, ki so jih pripustili oz. označili za primerne, da z osnovne napredujejo na nižjo srednjo šolo. Razpoložljivi urniki so 30 oz. 36 ur tedensko, ki jih je mogoče povečati na 40 ur tedensko (podaljšano bivanje), a to pod pogojem, da so na voljo zadostno število osebja in primerne storitve.

Višje srednje šole

Po končani nižji srednji šoli ima učenec pred seboj še dve leti obveznega šolanja, pri čemer se mu ponujata dve možnosti: nadaljevanje študija na eni od višjih srednjih šol ali pa vpis na tečaj poklicnega izobraževanja in usposabljanja. Pri vpisu na višjo šolo se družine odločijo za eno od učnih smeri, ki jih ponujajo liceji ter tehnični in poklicni zavodi (prošnjo za vpis je treba nasloviti le na eno samo šolo, možno pa je označiti še največ dve drugi šoli kot alternativni izbiri).

Invalidni in tuji učenci ter učenci z učnimi motnjami

V slučaju invalidnih učencev morajo družine ob vpisu predložiti potrdilo zdravstvenega podjetja, za učence, ki so tuji državljanji oz. imajo status azilanta, velja isti postopek vpisovanja kot za italijanske državljane, medtem ko bodo morali starši učencev z učnimi motnjami ob vpisu predložiti potrdilo o diagnozi motnje na podlagi dogovora med državo in deželami iz leta 2012.

Katoliški verouk in alternativne dejavnosti

Ob vpisu se starši (na višji srednji šoli dijaki sami) izrazijo, ali želijo, da njihov otrok obiskuje katoliški verouk ali pa alternativne dejavnosti.

26. TRST FILM FESTIVAL - Letošnji spored posvečajo žrtvam pariškega terorističnega napada

Sedem dni, sto filmov

Projekcije bodo od 16. do 22. januarja v dvorani Tripovich in Mieli - Na sporednu bo tudi kar nekaj slovenskih stvaritev

»Naše delo temelji tudi na zagovarjanju svobode izražanja in mišljenja. Zato smo se odločili, da letošnji 26. Trst film festival posvetimo velikim umetnikom, podprtujem, velikim umetnikom, ki so jih v tem strašnem tednu umorili v Parizu: nous sommes tous Charlie – vsi smo Charlie!«

Tako je na včerajšnji predstavitevni tiskovni konferenci dejal Fabrizio Grosoli, ki z Annamario Perca vodi največji italijanski filmski festival, posvečen srednjevropski kinematografiji. Pariška drama je tako za nekaj minut skalila praznično vzdružje, ki je sicer zaznamovalo predstavitev v Skladnišču idej. Posvetilo umorjenim karikaturistom pa ni samo simbolno. »Če obstaja neka tema, ki kot rdeča nit povezuje veliko večino letosnjih filmov, potem je to po eni strani komunikacija med različnimi, tako med posamezniki kot med kulturami, po drugi pa obsodba katere koli oblike nadvlade, tako s strani posameznikov kot vladarjev ali držav.«

Sicer pa sta ravno želja po spoznavanju povsem drugačnega sveta, ki je takrat še ležal za »železno zaveso« pred 26 leti gnali pobudnike festivala, ki se je najprej imenoval Alpe Adria film festival, so uvedoma spomnili pokrajinska predsednica Maria Teresa Bassa Poropat, občinski kulturni odbornik Gianni Torrenti in njegov tržaški občinski kolega Paolo Tassinari: festival ni zatajil svoje prvotne vloge, to je biti most do sosednjih držav, neke vrste »zadrga« med različnimi jeziki in kulturami, po drugi strani pa se je kljub povsem spremenjenim geopolitičnim okoliščinam znali prenoviti in razširiti festivalsko ponudbo. Letošnja novost je na primer sekcija Born in Trieste (Rojeni v Trstu), v sklopu katere bodo predstavili filme, ki so svojo pot začeli v delavnicah WEMW (When East Meets West). Te že peto leto zapored prireja deželnki filmski sklad FJK; kot pravilno direktor Paolo Vidali, je Trst vse bolj priljubljen in cenjen kraj srečevanja scenaristov, režiser-

Na predstavitvi so sodelovali tudi (z desne) predsednica pokrajine Maria Teresa Bassa Poropat, Cristina Sain, deželni kulturni odbornik Gianni Torrenti in njegov tržaški občinski kolega Paolo Tassinari

FOTODAM@N

jev in producentov z različnih koncev sveta. Za uvrstitev v letosnji izbor, ki ga bodo med 18. in 20. januarjem predstavili strokovni javnosti, se je potegovalo kar 285 projektov, kar dodatno utruje prepičanje, da odigrava Furlanija Julijska krajina pomembno vlogo na področju filmske produkcije.

Kaj pa letosnji filmi? Organizatorji so izpostavili le nekatere, saj je spored res raznolik. Uvodni festivalski večer, v petek, 16. januarja, bo minil v znamenju »ljudskega« filma; zunaj konkurenco bodo predvajali ruski film v kostumih Dve ženski, ki ga je režiserka Vera Glagoleva posnela po Turgenjevem delu Mesec na podeželju. V glavni vlogi nastopa Ralph Fiennes. Zaključni film (22.1.) pa bo poljski Warsaw 44, ljubezensko-erotično-glasbeno-zgodba o skupini mladih, ki se najprej zoperstavi nacistom, nato pa še sovjetskim tankom. V sedemdvemnem filmskem dogajanju bo v dvorani Tripovich in gledališču Miela na ogled okrog sto filmov. Za nagrade se bodo pote-

govali v treh sekcijah (dokumentarni, celovečerni in kratkometražni filmi), predvideni pa so tudi številni posebni dogodki in žanrska presenečenja - projekcije filmov zunaj konkurenčne. Med njimi bo, kot smo že poročali, tudi kar nekaj slovenskih filmov in številni filmi iz preostalih nekdajnih jugoslovanskih republik (na primer hrvaški dokumentarec o Golem otoku in slovensko-hrvaška produkcija Kosac). Med posebnimi dogodki velja omeniti vsaj nedeljski »kinobrunch«: dopoldansko projekcijo nepozabnega Doktorja Živaga, ki ga bodo ob 13. uri prekinili z neformalnim kioskom. A tudi najnovejši film Denisa Tanovića (Tigri), dva vodenega ogleda po filmskem Trstu, projekcije skupinskega dokumentarca Evromaidan (o ukrajinskih protestih) in filmsko-gledališko predstavo Pavana za Antigono Hanne Preuss, v kateri bo 21. januarja nastopila Benečanka Antonella Bukovaz. Poln spored je na voljo na spletni strani www.triesefilmfestival.it in v programske knjižicah. (pd)

Premolinova in Klun v DSI

Fulvia Premolin in Sandy Klun bosta juči zvečer gosti na prvem letošnjem večeru Društva slovenskih izobražencev. Bivša dolinska županja se je po dveh mandatih upravljanja občine in 19 let po prvi izvolitvi v občinski svet vrnila v šolsko okolje in prevzela nove odgovornosti. Na čelu občine jo je zamenjal Sandy Klun, ki je že prej bil pokrajinski svetnik in nato član domačega občinskega sveta in tudi odbornik. Voditi občinske zadeve in skrbeti za dobrobit občanov ni lahko zaradi zapletenosti italijanske zakonodaje in okostenje birokracije, ki postavlja nešteto ovir, zaradi varčevalnih ukrepov, ki jih je centralna oblast sprejela zadnja leta, pa je mnogo javnih del bilo nemogoče izpeljati. Jutrišnji večer bo torej priložnost za pogovor o delu, ki ga je opravila v desetih letih župovanja Fulvia Premolin, kakor tudi o problemih, s katerimi se ukvarja Sandy Klun, ki od lanskega leta vodi občinsko upravo. Večer v Peterlinovi dvorani bo tudi priložnost za oceno reforme krajevnih uprav, ki v veliki meri ogroža samostojno upravljanje teritorija, na katerem živi manjšina. Večer bo v Peterlinovi dvorani, ulica Donizetti 3, ob 20.30.

Božični koncert v Miljah

V miljskih stolnicih bo danes ob 15. uri potekal koncert »S pesmijo vam želimo ...«, ki ga bo oblikoval Akademski pevski zbor Univerze na Primorskem, ki sodi med najboljše slovenske zbore, od oktobra lani pa ga vodi Mirk Ferlan. Koncert sodi v sklop revije Nativitas, prireja pa ga Društvo slovencev miljske občine Kiljan Ferluga.

Dela na plinskem omrežju

Občina Trst sporoča, da bodo v prvih dneh prihodnjega tedna začeli z zahtevnejšim posegom zamenjave dotrajanih cevi plinskega omrežja v Ul. Foschiatti, na odsek med križiščem z Ulici Fonteria in Trgom Ospitale. Zamenjava glavnih dovodnih plinske cevi je nujna, ker so ugotovili nevarnost uhajanja plina. Obenem bodo zamenjali tudi priključke do hiš, izkop pa bodo izkoristili za zamenjavo vodovodnih cevi. Dela naj bi trajala 90 dni. Zaradi številnih trgovin na območju izkopa bodo vseskozi zagotavljali možnost prehoda pešcev po pločnikih na obeh straneh ceste. Podrobnejše informacije o poteku del in prometnih omejitvah bodo na povezavi »infomobilna« na spletni strani občine.

Odkrivanje vode v akvariju

V akvariju bo danes ob 10.30 stekla pobuda Odkrivanje vode z igrami in dejavnostmi za družine in otroke od 6. leta naprej. Obvezna je predhodna prijava na naslov elektronske pošte trieste@assodidatticamuseale.it ali na telefonsko številko 342-0071678.

Dokumentarec v Mieli

V okviru niza Razseljeni bo danes v gledališču Miela ob 17. uri na sporednu ogled dokumentarca Io sto con la sposa. Vstopnina znaša štiri evre.

Ojdip v družbi v Rossetti

Od jutri do srede bo v dvorani Bartoli gledališča Rossetti ob 21. uri na sporednu predstavo Edipo in compagnia. Vstopnice so na voljo pri prodajnih točkah gledališča, na spletni strani www.ilrossetti.it in pri blagajni gledališča Miela. Informacije na telefonski številki 040-3593511.

Svevo v gledališču Bobbio

V gledališču Orazio Bobbio bo jutri ob 17.30 na sporednu branje dela Itala Sveva Il ladro in casa v organizaciji združenja Amici della Contrada. Predstava je za člane združenja, za informacije so na voljo telefonska številka 040-390613, naslov elektronske pošte info@amici-contrada.it in spletna stran www.amici-contrada.it.

DUŠAN JAKOMIN DEVETDESETLETNIK

Na mnoga leta, dragi Dušan

Ko sem decembra dobil v roke sveže tiskano najnovejšo knjigo Dušana Jakomina, Od petrolejke do iPad-a, me je prešinilo, da primernejšega naslova in platnice res ne bi mogla dobiti. Kak dan pozneje sem zvedel, da je imelo nekaj priateljev iz Dušanove generacije kakšno težavo z razumevanjem, kaj je vendar ta »iPad«. Posmisil sem, da se lahko potolažijo z dejstvom, da današnji mladi rodovi komaj kaj vedo, kakšna je prava petrolejka. Dušan pa dobro ve, kaj je eno in kaj drugo. Pri petrolejki, nekoč še dragocenemu viru svetlobe, je v rani mladosti začel, danes pa s prstom drsi po iPad tablici in po spletnih straneh stika za infomacijami, tako kot delamo vsi časnikarji.

Prispodoba na naslovni o Dušanu Jakominu pove veliko. Predvsem to, kako pri okroglih devetdesetih, ki jih praznuje danes, smelo korača vštric s časom in sodobno tehniko. Ni zaman napisal v uvodniku knjige, da je imel »tri velike življenjske prijatelje: računalnik, radijski mikrofon in televizijsko kamero, vse tri ... na oltarju«. Kajti Dušan je predvsem zavezan dušnemu pastirstvu in svojim ljudem, faranom Škednjem in okolice, pa tudi širšega okolja, v katerem živi in ustvarja.

Kdor pobliže pozna Dušanov značaj, življenje in delo, bo v njegovi knjigi našel potrditev za vse vtise, ki si jih je nabral o tem našem enkratnem človeku. To je iskren in globoko občuten zapis o njegovi življenjski poti, od kljub tedaj skromnih življenjskih razmerah srečnega otroštva na vasi pri Sv. Antonu do odhoda v Trst, poznejšega šolanja v semenišču, pa predvojnega, vojnega in povojnega dogajanja, ki je zanj imelo tudi greneke in tragične trenutke. Gre za osebno doživet sprehod skozi okvir dogajanja, o katerem smo lahko brali v številnih knjigah, a Jakominovo pričevanje mu dodaja neposredno izkušnjo angažiranega primorskega duhovnika, ki je, med drugim, poznal po človeški toplini, širini, poštenosti, skromnosti in vedrini svojega značaja. Te njegove lastnosti vejejo iz knjige od prve do zadnje strani. Zapisati stvari, tako kot so šle in kot gredo, tako kot si jih videl in slišal, je očitno Dušanovo vodilo, pri čemer ni slučaj, da gre za krownista-časnikarja, ki se s tem (dodatnim) poklicem ukvarja malodane skozi vse življenje.

Njegova pričoved se s kronistično neposrednostjo vije vse do današnjih dni. Tako dobimo celovit pregled o tem, kaj vse je v življenu počel in še vedno počenja ob duhovniškem poklicu. Časnikar in dolgoletni sodelavec s rednimi oddajami na Radiu Trst A, urednik nekdanjega Katoliškega glasa, nekdanji odgovorni urednik Pastirčka, nekdanji odgovorni urednik Mladike, še vedno odgovorni urednik Našega vestnika, da naštejem le nekaj funkcij. Ampak Dušan se je še posebej zapisal v zgodovino Škednja, kjer je kaplan že preko šestdeset let. Še zdaleč ne le kaplan, temveč tudi zborovodja in ustanovitelj kulturnih postojank, kakrsne so Škedenski etnografski muzej in Dom Jakoba Ukmara. Tržaški župan Roberto Cosolini ga ob lanski izročitvi pečata mesta Trst ni zaman simbolno poimenoval za svojega škedenskega kolega.

Vse to in še veliko drugega lahko najdemo v knjigi Dušana Jakomina, ki jo vsakomur toplo priporočam v branje. Tu pa tam pride tudi v tej

Dušan Jakomin
na »Kavi s knjigo«
v Tržaški knjigarni

FOTODAMU@N

knjigi jasno do izraza Dušanov značaj »prostega strelca«, kot se sam opredeljuje. To dejstvo utegne pri opisovanju nekaterih dogajanj iz preteklosti koga tudi zmotiti, a je ravno v tem največja vrednost njegovega pričevanja. Biti brez dlak na jeziku in obenem imeti tolikšen ugled med različnimi ljudmi, kolikor ga uživa Dušan Jakomin, to je lastnost, ki je ne premore vsak.

Ko sva se ob koncu minulega novembra pogovarjala na njegovem domu v Škednju, je Dušan brskal po svojem iPadu, iskal podatke za božični uvodnik v Primorskem dnevniku in mi skoraj v šali povedal, da pač mora na

zdravljenje. Skrbelo ga je, ali bo pravočasno zaključil Naš Vestnik in veliko mu je bilo do tega, da se zaključi poslikava zunanje stene škedenskega Doma Jakoba Ukmara. Vse je pravočasno opravil kot skrben gospodar. Danes je veliko ljudi, še zlasti njegovih Škedencov, ki bi radi z njim praznovali ta slavnih življenjski jubilej. A bomo morali malo počakati, da pride zastonit k moči. In bo kmalu prišel, to mu vsi iz srca želimo vsi na Primorskem dnevniku. Zelo veliko nas je, ki ne strpno čakamo, da mu bomo lahko čimprej nazdravili. Dotlej pa, še na mnoga leta, dragi Dušan!

Dušan Udovič

Po slovenski TV RAI film o Dušanu Jakominu

Ob visokem jubileju, ki ga bo danes praznoval Dušan Jakomin, bo slovenski tv program Deželnega sedeža RAI predvajal dokumentarni film »Srečen čas, ki ga živim. Portret Dušana Jakomina«, ki je nastal leta 2008 v produkciji Slovenskega programa. Scenarij in režija sta delo Loredane Gec, ki je s kamero zabeležila priponede in spomine številnih oseb, povezanih z jubilantom. Dokumentarec bo na sporednu nočjo na koncu tv dnevnika, približno ob 21.05.

Počastitev Jakomina v rodnem Sv. Antonu

90-letnico Dušana Jakomina bodo počastili tudi v njegovi rojstni vasi Sv. Anton pri Kopru, in to prihodnjo nedeljo, 18. januarja. Ob 16. uri bo v župnijski cerkvi maša, ob 17.30 pa bo v zadružnem domu prireditve. Vse poti do ljudi, na kateri bodo sodelovali domačinka Alferija Bržan, učenci krajevne podružnice Osnovne šole Elvire Vatovec Prade, Alojz Debelis, odgovorni urednik Primorskega dnevnika Dušan Udovič in upokojeni urednik slovenskih poročil na Deželnem sedežu RAI Saša Rudolf.

Na prireditvi, ki jo bodo z glasbo obogatili Oktet Aljaž, MePZ Brnistra in Godba na pihala Sv. Anton, bodo predvajali tudi odlomke dokumentarnega filma Loredane Gec o Dušanu Jakominu Srečen čas, ki ga živim.

Včeraj danes

Danes, NEDELJA,
11. januarja 2015

PAVLIN

Sonce vzide ob 7.43 in zatone ob 16.42 - Dolžina dneva 8.59 - Luna vzide ob 23.09 in zatone ob 11.00.

Jutri, PONEDELJEK,
12. januarja 2015

TATJANA

VРЕМЕ ВЧЕРАЈ: temperatura zraka 8,8 stopinje C, zračni tlak 1019,9 mb pada, vлага 90-odstotna, veter 3 km na uro severozahodnik, nebo oblačno, more skoraj mirno, temperatura morja 11 stopinj C.

OKLICI: Massimo Ritossa in Antonella Buccolieri, Matteo Crozzoli in Fabiana Gianizeli Carminati, Fulvio Rubesa in Chiara Perini, Massimo Vazzoler in Valentina Marengo, Fabio Castaldo in Dolores Celona, Ivan Eriani in Luisa Bragato, Michele Giani in Francesca Longhi.

Izleti

VZPI - ANPI BOLJUNEC prireja izlet v torek, 13. januarja, na Sv. Ano pri Starem Trgu in vabi na tradicionalno komemoracijo padlim borcem v NOB, med katerimi je bil tudi naš domačin Josip Maver. Odhod ob 8.30 izpred gledališča F. Prešeren. Info v klubu F. Prešeren ali na tel. 347-1573307 (Walther Maver).

Izleti

ŽIVIJO

Dušan jubilant

(J)ARŠK

11. Prosinca 2015

Gospodu Dušanu Jakominu

iskreno čestitamo
za 90. rojstni dan,
predvsem pa mu želimo
čimprejšnje okrevanje.

KD in ŽPZ Ivan Grbec

Na dan, ko obrača 90. stran
knjige svojega življenja,
izrekamo

g. Dušanu Jakominu

iskrene čestitke ter mu voščimo še
veliko zdravih in plodnih let med
nami.

Cerkveni pevski zbor,
župnik Carlo in vsi Škedencji

Čestitke

Mamici Sari in očku Mateju je
privekal na svet mali ANEJ. Vse najboljše novorojenčku in čestitke mladima staršema želi društvena pro-
dajalna z Opčin.

Vse najboljše NERINI ob 80.
rojstnem dnevu ji želijo sinovi Ondi-
na, Mauro in Marko z družinami.

Dragi gospod DUŠAN! Ob Va-
šem 90. rojstnem dnevu Vam iz srca
čestitamo in želimo, da bi bil še dol-
go let z nami in polnil naša srca z bo-
drilno besedo in božjim blagoslovom.
Bog Vas živi! Vsi Stoparji.

Župnijska skupnost iz Mačkolj-
izreka gospodu DUŠANU JAKOMI-
NU, ob visokem življenjskem jubileju,
iskrene čestitke in mu želi obilo
božjega blagoslova ter čim prej-
ga okrevanja.

Ob visokem življenjskem jubileju
gospoda msgr. DUŠANA JAKO-
MINA, dragega duhovnika in dru-
žinskega prijatelja, mu iskreno če-
stítava in voščiva, da bi čimprej
okreval. Aldo in Neva Stefančič.

Poslovni oglasi

IZKUŠENA GOSPA IŠČE DELO
kot negovalka starejših oseb.

Tel. 00386 51 432632

Souslanovatelju ZCPZ,

gospodu, msgr. Dušanu Jakominu,

ob častitljivem osebnem
življenjskem prazniku voščimo,
da bi se mu kmalu zdravje
popravilo in bi lahko še naprej
deloval božjemu ljudstvu
v duhovni napredku
in sebi v zadoščenje.

Odbor ZCPZ

**TRGOVINA RAČUNALNIŠKE
OPREME IN ELEKTRONIKE**
IŠČE resno in zanesljivo osebo
s tehničnim znanjem.

Delovni urnik
od torka do sobote.

Življenjepis poslati na naslov
glas.annuncio@gmail.com

**ZAČETNA DELAVNICA
TAPKANJA (EFT) v Trstu,**
v nedeljo, 18. januarja.

Vodi Barbara Žetko.

Informacije na www.eft-trieste.it,
prijave na info@eft-trieste.it.

Mali oglasi

28-LETNIK išče delo. Tel. št.: 327-
0538277.

KROMPIR izvrstnega okusa in po zelo
ugodni ceni prodam. Tel. št.: 347-
6741791.

Društvo Marij Kogoj

vabi na

BOŽIČNI KONCERT

danes, 11. januarja 2015,
ob 21. uri
v cerkvi Sv. Ivana v Trstu

Nastopa vokalna skupina
LA ROSA DEI VENTI
Martina Tardi - sopran
Petra Grassi - alt
Marco Barbon - tenor
Luca Scaccabarozzi - bas

Društvo slovenskih izobražencev

vabi jutri
v Peterlinovo dvorano,
Donizettijeva 3

Gosta večera bosta
prejšnji in sedanji
dolinski župan
Fulvia Premolin
in **Sandy Klun**

Začetek ob 20.30

dir. Aleksandre Pertot. Ob poslušanju lepega petja bomo imeli tudi priložnost, da obiščemo tamkajšnje goste.

FOTOVIDEOTS 80 vabi na zanimivo predavanje o »Magnetoterapiji«, v sodelovanju z New Project Medical, ki bo v torek, 13. 1., ob 18.30 na Ul. S. Giorgio 1.

SEKCIJA VZPI-ANPI Prosek Kontovel Anton Ukmari - Miro vabi v petek, 16. januarja, ob 20. uri v Kulturni dom na Prosek, na gledališko predstavo »Savina - Zgodba matere deportiranke v koncentracijskem taborišču«. Tekst in režija Giorgio Amodeo, igra Tatiana Malalan, glasbena spremjava Neva Kranjec.

DEŽELNA ZBOROVSKA REVIIA NATIVITAS, v organizaciji ZSKD, USCI FJK in DSMO Kiljan Ferluga: koncert »S pesmijo vam želimo...« danes, 11. januarja, ob 15.00 v Stolnici v Miljah. Sodeluje Akademski pevski zbor Univerze na Primorskem. Ob 15.30 v cerkvi sv. Lovrenca v Ronkah, koncert, v organizaciji SKRD Jadro »Božič vseokrog«, nastopajo MoVS Lipa (Bazovica) & Friends in MIVS Anakrousis (Gropada).

Ob 18.00 v cerkvi sv. Jakoba v Trstu, koncert MePZ Lipa iz Bazovice in MePZ Divača »Benedictus qui venit«.

DRUŠTVO MARIJ KOGOJ vabi na celevecerni koncert vokalne skupine »La rosa dei venti« danes, 11. januarja, ob 21. uri v cerkvi sv. Ivana v Trstu. **PIHALNI ORKESTER RICMANJE** prireja novoletni koncert danes, 11. januarja, ob 18.00 v SKD Anton Ukmari - Miro pri Domju. Toplo vabljeni!

SKD TABOR vabi na Openska glasbena srečanja: danes, 11. januarja, ob 18.00 v Prosvetnem domu na Opčinah Novoletni koncert s Celjskim godalnim orkestrom (dirigent Nenad Firt).

TRADICINALNA RAZSTAVA JASLIC z vsega sveta v župnijski dvorani in v cerkvi v Nabrežini so na ogled še danes, 11. januarja, od 16. do 20. ure.

VINCENCIJEVA KONFERENCA vabi na božični koncert: v četrtek, 15. januarja, ob 16.15 bo v domu šolskih sester, Ul. delle Doccie 34, v Trstu, zapela DVS Primorsko, pod vodstvom

ZVEZA CERKVENIH PEVSKIH ZBOROV - prireja tradicionalni Božični koncert v stolnici sv. Justa v Trstu, ki bo v nedeljo, 18. januarja, ob 16. uri. Vabljeni!

PIHALNI ORKESTER BREG prireja v nedeljo, 25. 1., v gledališču F. Prešeren v Boljuncu ob 18. uri koncert »Pozdrav novemu letu«. Koncert spada v okvir prireditve Božič v Bregu. Vabljeni.

POGREBNO PODJETJE

San Giusto
Lipa

V trenutku
žalosti...

vrijednost
...in tradicija

OPĆINE - Proseška Ulica 18
TRST - Ul. Torre Bianca 37/a
TRŽIČ - Ul. San Polo 83, Zelena številka: 800 860 020

Na razpolago za prevoze pokojnikov
iz bivališča ali doma starejših občanov.

ZELENA ŠTEVILKA (800 833 233

Tel. 345 2355013

Nudimo še pomoč pri
dedovanju in pokojnih

PRIDEMO TUDI NA DOM!

Nenadoma nas je zapustil naš dragi oče in nono

Franco Furlan

star 65 let

Žalostno vest sporočajo

sin Daniele z družino, Sonja z družino in ostali sorodniki.

Od njega se bomo poslovili v petek, 16. januarja, ob 11.20 v ulici Costalunga.

Trst, 11. januarja 2015

Ob smrti dragega očeta,
sočustvujejo z Danielejem

vsi pri Uradu za slovenske šole.

+ Odšla je

Maria Marconcini vd. Lissiach

Žalostno vest sporočata

hči Annamaria in sin Sandro z družinami.

Sv. maša bo v torek, 13. januarja, v cerkvi v Nabrežini ob 11. uri.

Nabrežina, 11. januarja 2015
Pogrebno podjetje San Giusto - Lipa

+ Nepričakovano nas je zapustil

Vangelis Athanasopoulos

Žalostno vest sporočajo

žena Giuliana,
sinova Jorgos in Jason, Milka,
Marisa z Lorisom in Irino.

Atene, Opčine, 11. januarja 2015

Dragi Giuliana, Jorgos in Jason,
ne premoremo besed, ki bi lahko
omilile vašo bolečino.
iskreno sožalje in smo vam ob strani.

Teta Lina, Livia, Stojan z Ani,
Nadja, Aleks, David, Martin,
Sarah in Breda z družinami

Dragi Giuliana, Jorgos in Jason,
ne premoremo besed, ki bi lahko
omilile vašo bolečino.

Neva, Marina, Ivan, Sergio,
Giorgio, Birgit, Stojan,
Katja in Marko

Kogar imaš rad, nikoli ne umre...
Le daleč, daleč je...
(T. Pavček)

Ob izgubi očeta, moža in strica,
Jorgu, družini in ostalim
sorodnikom izražamo
naše globoko sožalje.

Prijatelji z Opčin

Dragi Giuliana in družina,
v tem težkem trenutku
sva vam ob strani

Nataša in Vesna

+ Zaspala je

Guerrina Danieli vd. Pontari

Žalostno vest sporoča

sin Walter z Janom in Sonjo.
Sočustvujejo Nataša in Maja
Griscenco in sorodstvo.

Vedno hvaležni ljubezni sestrični
Nandi, vsak dan prisotnemu bratrancu
Dinotu z ženo Tiziano in dr. Starcu.
Lepa hvala gospem Lidiji, Otiliji, Olgi in
Jožici za nego.

Ležala bo v Ul. Costalunga v četrtek,
15., ob 12. do 13.30. Sv. maša in pogreb
bosta na Prosek ob 14.00.

Namesto cvetja darujte za Luchetta Ota
D'Angelo Hrovatin.

Trst, Prosek, 11. januarja 2015

Zadnji pozdrav teti Guerrini

Betty, Roberto, Dino in Nadja
z družinami

+ Zapustila nas je

Jolanda Pecchiar vd. Koren

Žalostno vest sporočajo

svojci.

Pogreb bo v torek, 13. januarja, ob 12.00
na Katinari, ob 10.15 v ulici Costalunga.

+ Zapustila nas je naša draga

Marcella Lokatelj vd. Tul (Čelka)

Žalostno vest sporočajo

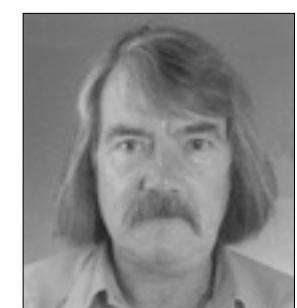
snaha Mirjana, vnuč Aleš
ter ostalo sorodstvo.

Pogreb z žaro bo v petek, 16. januarja,
ob 10. uri v cerkvi v Mačkoljah.

Mačkolje, 11. januarja 2015
Pogrebno podjetje Alabarda

+ Nenadoma nas je zapustil

Stocca Walter

Žalostno vest sporočajo

strici in bratraci.

Pogreb bo v sredo, 14. januarja, v cerkvi Sv. Martina na Prosek, kjer bo pokojnik ležal od 13. do 14. ure.
Sledi sv. maša in pokop.

Prosek, 11. januarja 2015
Pogrebno podjetje San Giusto - Lipa

Prijatelju in dolgoletnemu članu
Walterju Štoki
zadnji pozdrav

Godbeno društvo Prosek

ZAHVALA

Mario Cerniava

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste z
nami sočustvovali in na katerikoli
način počastili spomin našega dragega.

Družina

Božje Polje, 11. januarja 2015
Pogrebno podjetje Sant'Anna-Nabrežina

ZAHVALA

Stanko Korošec

Zahvaljujemo se vsem, ki ste nam bili
ob strani in ki ste na kakršenkoli način
počastili njegov spomin.
Posebna zahvala zdravnikom in osebju
Hospice-Pineta del Carso, župniku
gospodu Mihaelu ter MPZ Valentin
Vodnik.

Družina

Pogrebno podjetje Alabarda

ZAHVALA

Vincenza Krasna vd. Trampuž (Vinka)

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste z
nami sočustvovali in na katerikoli
način počastili spomin naše drage.

Svojci

Šempolaj, 11. januarja 2015
Pogrebno podjetje Sant'Anna-Nabrežina

7.1.2000

7.1.2015

Marcello Betocchi

15 let te ni med nami,
ampak vedno z nami.

Vera, Darja in Matija z družinama

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE - Angel pozabe

Predstava, ki odzvanja v gledalčevem intimnem svetu

Odrska priredba romana Maje Haderlap je nastala v produkciji SNG Drama – Režiser predstave Igor Pison

Angel pozabe Maje Haderlap je ganil in prevzel tudi gledalce v tržaškem Kulturnem domu, kjer je odrska priredba romana na sporedu še danes popoldne v okviru rdečega abonmajskega programa Slovenskega stalnega gledališča. Predstavo, ki je krstno uprizoritev doživelva marca lani, je postavilo Slovensko narodno gledališče Drama Ljubljana; režiral jo je Igor Pison, Tržačan, ki je rojake navdušil že z marsikatero zelo dobro predstavo, kot sicer potrjuje veliki uspeh dvojezične *Trst, mesto v vojni*, ki sta jo SSG in Stalno gledališče Furiani – Julijanske krajine skupaj postavili ob stoletnici začetka prve svetovne vojne.

Igor Pison je tudi priredil roman za oder, dramaturginja je Eva Krašovec, ki je – mimogrede povedano – sodelovala tudi pri postavitvi tržaške predstave. Besedilo sloni na prevodu Štefana Vevra – avtorica, koroška Slovenka, ki ustvarja v slovenščini in nemščini, ga je napisala v nemškem jeziku. Od množice oseb iz romana v odrski priredbi nastopajo štiri: ona – pripovedovalka, ki jo igra Barbara Cerar, oče, ki ga igra Janez Škof, in mama ter babica – v obeh vlogah igra Saša Pavček. Predstavo so sooblikovali scenografinja Petra Veber, kostumografinja Belinda Radulović, skladatelji Laren Polič Zdravić in lektorica Tatjana Stanič; oblikovalca luči sta Petra Veber in Igor Pison.

Angel Pozabe je avtobiografski roman, v katerem se avtorica spomina svojega otroštva in odraščanja,

obenem v njem obnavlja družinski spomin in tudi družbeni ter politični in zgodovinski spomin Koroške. Notranja sila romana je čustvo, ki ga prežema, pravzaprav nekakšno intimno prepoznavanje in dojemanje srži dogodkov, množice vzrokov in posledic pomenov, ki so z njimi povezani. Vse to na isti frekvenčni odzvanja v bralcu, ki v napisanem prepoznavata svoje otroštvo, pa čeprav je bilo povsem drugačno, verjetno veliko bolj vedro; prepoznavata odnose v lastni družini, čeprav so bili starši in babi-

ca in tete in strici in vsi sorodniki in znanci čisto drugačni, niso šli skozi toliko tragičnih izkušenj ali so o njih veliko manj govorili. In prepoznavata tudi skupno zgodovino.

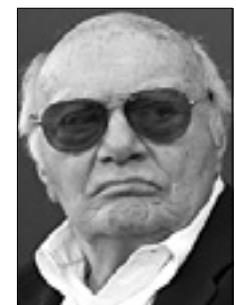
V odrski priredbi so od množice spominov nanizani le nekateri, ki se izrisujejo kot ključni v odraščanju deklektiva v dekle. Po svoje so v predstavi spomini na dogodke, občutke, sanje morda nekoliko bolj linearno nanizani kot v romanu in bolj opazno spremenjajo naravnost od čustvene k racionalni: od skoraj pravljične-

ga, starih običajev in vraž polnega bačivnega sveta, v katerem je na trenutke celo krutost ujetništva v Ravensbrücku kot odlomek iz strašne pripovedke; do odnosov med mamo in očetom, katerih bistvo od leta do leta pripovedovalka jasneje prepozna; do odhoda na gimnazijo v mestu in nato na univerzo v prestolnico, ki pomeni tudi rast zavedanja lastne identitete. A vseskozi je ohranjena sposobnost odzvanjanja na povestano in prikazano v gledalčevem intimnem svetu. (bov)

Od množice oseb iz romana v odrski priredbi nastopajo štiri: ona – pripovedovalka, ki jo igra Barbara Cerar, oče, ki ga igra Janez Škof, in mama ter babica – v obeh vlogah igra Saša Pavček

FILM - Smrt

Poslovil se je italijanski režiser Francesco Rosi

FRANCESCO ROSI

ANSA

Umrl je veliki italijanski režiser Francesco Rosi, dobitnik več prestižnih filmskih nagrad, med drugim zlatega leva za življenjsko delo. Umrl je včeraj v Rimu. Star je bil 92 let. Po poročanju časnika Corriere della Sera je režiser in scenarist, ki je bil že nekaj tednov v postelji zaradi bronhitisa, umrl v spanju.

Rodil se je 15. novembra 1922 v Neapelju. Po študiju prava je takoj vstopil v svet umetnosti, najprej v gledališču, nato pa se je začel leta 1948 ukvarjati s filmom in večkrat sodeloval z režiserjem Luchinom Viscontijem, sprva kot asistent režije, kasneje tudi kot scenarist. Svoje najpomembnejše filme je posnel v 60. in 70. letih.

Leta 2012 je v Benetkah prejel zlatega leva za življenjsko delo, leta 2008 pa je bil za življenjsko delo nagrajen na berlinskem filmskem festivalu. Leta 1963 je za film "Le mani sulla citta" (Roke nad mestom) prejel beneškega zlatega leva za najboljši film, za film Zadeva Mattei pa je leta 1972 prejel veliko nagrado mednarodnega filmskega festivala v Cannesu. Med njegovimi pomembnimi deli sta še "Lucy Luciano" iz 70. in "Tre fratelli" iz 80. let prejšnjega stoletja.

Gre za režiserja, ki je pustil neizbriseni pečat v italijanski kinematografiji. Bil je začetnik italijanskega filma z družbeno tematiko in se je v svojem ustvarjanju spoprijel z vrsto občutljivih tem, tudi z mafijo. Pokopali ga bodo v pondeljek v Rimu.

POGOVOR - Urednik Vinko Avsenak o knjigi Alojza Goriupa Od Galicije do Južne Tirolske, ki je pravkar izšla pri Mladiki

Vojni dnevnik Alojza Goriupa

Prof. Vinko Avsenak si prizadeva, da bi zaprašeni dnevnički in spomini vojakov ne šli v pozaboto. Tako je leta 2009 po dolgotrajnem zbiranju slikovnega gradiva, urejanju besedila in pisjanju opomb ter podnapisov, izdal knjigo Franja Robide Iz stare Ljubljane na soško fronto. Pred nekaj mesecih je ob 100-letnici prve svetovne vojne pri Založbi Mladika izšla še knjiga *Od Galicije do Južne Tirolske*. Prof. Avsenak je vse informacije iz dnevnika Alojza Goriupa zgodovinsko preveril, besedilo uredil in lektoriral, dalj časa se je mudil po muzejih, posebno po dunajskih arhivih, da je lahko napisal več kot 500 opomb, preko katerih je postavil Goriupovo pripoved v zgodovinski okvir. Ker je avtor dnevnika dogodek tudi posnel s svojim fotoaparatom in fotografije na fronti kar sam razvijal, je prof. Avsenak s pomočjo sина Marka vsako posebej laboratorijsko obdelal.

Na prošnjo Sergija Goriupa ste dnevnik Alojza Goriupa, njegovega očeta, uredili za objavo. Kako ste se lotili dela in s kakšnimi težavami ste se srečali?

Ker se sto let starega rokopisa, napisanega neposredno na bojnih poljanah, drži dragocena patina preteklosti, vanj nisem posegal in ga pretvarjal v sodobno slovenščino, saj bi ga s tem neizbežno omadeževal, osirošamil. Vendar sem zradi lažje berljivosti popravil ločila, večkrat zamenjal besedni vrstni red, postavil nove odstavke in podobno. Številne narečne izraze in tujke, predvsem iz vojaškega življenja, ki Goriupovo pripoved samo še dodatno zaljšajo, sem pa bralcu pojasmnil v opombah pod črto. Z vso spoštljivostjo sem se prebijal skozi drobno pisavo, žlahtne, s tintnim svinčnikom zapisane besede, in pri tem užival. Knjigo sem opremil še s spremno besedo, slikovnim gradivom in zemljevidi.

V čem so vojni dnevnik Alojza Goriupa razlikuje od drugih, tovrstnih zapisov in za-

kaj je pomemben za tukaj živeče Slovence?

Ena od posebnosti tega dnevnika je ta, da je avtor kot topniški častnik služil v povsem neslovenskih, pretežno nemških enotah in po manj znanih predelih vzhodne fronte, na katere je vojna vihra slovenske vojake redkeje zanesla. Rodina Goriup je pomembno zaznamovala politično, gospodarsko in kulturno življenje na Tržaškem. To se zrcali tudi v tem dnevniku, ki je živo pričevanje o razmerah, v katerih so živelji Slovenci pred, med in po prvi svetovni vojni, tudi v času fašizma in med drugo svetovno vojno.

PROF. VINKO AVSENAK (DESNO)
IN NASLOVNA STRAN DNEVNICA
ALOJZA GORIUPA

O čem je avtor dnevnika razmišljal na bojiščih? Katera je rdeča nit treh, v usnjevezanih zvezkovi, imenovanih »knjiga«?

Kot zaveden Slovenec, usodno prikovan na rodno kraško zemljo, je Alojz Goriup nenehno razpet med silnim domotožjem in vojaškimi dolžnostmi, ki jih sicer vestno in odgovorno izpoljuje, a se pri tem ne more izogniti neljubim trenjem z nemškimi nadrejenimi častniki. V številnih čustveno nabitih trenutkih in izlivih svetobolja se ob treskanju granat in zvižganju krogel pogosto predaja razmišljanjem o smislu vojne, o domačih pod pretečo italijansko nevernostjo in o bodočnosti domovine, kateri na obzorju že žari obetava zarja. V moreči osamljenosti, nemočen, da bi svoje stiske komurkoli zaupal, vzpostavlja z dnevnikom, kateremu pravi »knjiga«, skoraj oseben odnos. Le »knjigi« lahko zaupa svoje gorje, domotožje in ljubezen do lepe Dunajčanke, vanjo zapisuje intimne misli in se od nje nadeja utehe. Poleg tega ima nenehno v mislih svojo mater, kateri kar v dnevnik zapisuje svoja pisma.

Dela ste se lotili zelo podrobno in na-

tančno. V knjigi ste objavili tako Goriupove fotografije kot tudi zemljevide z vršano Goriupovo vojno potjo. Zakaj?

Goriupovo pripoved sem z opombami (preko 500) postavil v zgodovinske okvirje, kar je moje glavno avtorsko delo. Vsi pisci dnevnikov namreč pišejo o prelivanju krvi, trpljenju in pomanjkanju vseh vrst, toda nihče med njimi se v trenutku, ko je drvel v naskok ali trpel v oglušujočem bobnečem ognju, ni mogel zavedati, da je bil prav takrat vpletjen v pomembnejšo bitko, ki je kasneje postala celo zgodovinska. Bralcu sem torej želel te dogodke z opombami predstaviti in pojasniti na kratek, a jednat način. Zato pa sem moral marljivo in vztrajno brskati po razpoložljivi literaturi in arhivih, dunajskih še posebej, čemur sem seveda posvetil veliko časa in truda. Večino objavljenih fotografij je Goriup sam posnel in celo razvil, kar je še ena posebnost knjige. Kljub njihovi slabši kakovosti sem jih vseeno objavil, saj se tudi njih drži žlahtna patina preteklosti. Ker se je Goriup s svojo topniško enoto gibal po velikih prostranstvih, a sleinherovo vas vpisal v svoj dnevnik, se mi je zdelo smiseln, da izdelam tudi tri zemljevide z vrišano njegovo vojno potjo.

Ali so vasi izkušnje urejanja in istočasno globljega poznavanja vojnih dogodkov spodbudile, da bi se še lotili podobnega dela?

Gradiva za naslednje projekte sem že veliko zbral. Če bo le zdravje in moč, bodo slej ko prej ugledale luč sveta nove knjige. Že dolgo gojam željo, da bi na podoben način uredil številne krajše dnevnike in spomine in jih objavil v nekakšnem zborniku. A najprej ima vsekakor prednost biografsko delo o podmaršalu avstro-ogrskih vojskih, zavednem Slovencu, ki se je rodil v mojem rojstnem kraju Rajhenburgu-Brestanici. (met)

FRANCIJA - Po terorističnih napadih, ki so zahtevali 17 smrtnih žrtev

Na širšem območju Pariza ostajajo najvišji varnostni ukrepi

Na današnjem zborovanju tudi predstavniki številnih evropskih in drugih držav

PARIZ - Francoske oblasti bodo na širšem območju Pariza v prihodnjih dneh ohranile najvišjo stopnjo varnostnih ukrepov, je včeraj po varnostnem srečanju v Eliejski palači povedal notranji minister Bernard Cazeneuve. Policija medtem še vedno išče žensko, povezano s tremi napadalci, ki so v minulih dneh ubili 17 ljudi.

Po varnostnem srečanju več ministrov s francoskim predsednikom Françoisom Hollandom pa so o brambnega ministrstva sporočili, da bodo v Parizu in njegovi okolici namestili dodatnih 500 vojakov. Iz poveljstva vojske so sporočili, da bo tako ob policiistih na območju danes nameščenih skupno 1350 vojakov. Po celotni državi bo nameščenih 1900 vojakov.

Cazeneuve je dodal, da bodo še posebej okreplili varnost verskih objektov. Poudaril je, da so izpostavljeni nevarnostim in da je zato pomembno, da protiteroristični ukrepi, ki so jih okreplili v širši regiji Pariza in ki veljajo v določeni meri tudi drugod po državi, ostanejo v veljavni še nekaj časa.

Zagotovil je, da so sprejeli vse potrebne ukrepe za zagotovitev varnosti na današnjem zborovanju v Parizu ob nacionalnem dnevu solidarnosti, ki bo potekalo v spomin na žrtve in v znak enotnosti Francije po terorističnih napadih. Zborovanja bodo sicer pripravili tudi po drugih mestih.

Današnjega zborovanja v Parizu se bodo po Hollandu in drugih visokih francoskih državnih, političnih in verskih predstavnikih udeležili tudi številni evropski voditelji, med drugim nemška kanclerka Angela Merkel, britanski premier David Cameron, italijanski premier Matteo Renzi, španski premier Mariano Rajoy, pa tudi slovenski premier Miro Cerar.

Udeležil se ga bo tudi izraelski premier Benjamin Netanyahu, ruski zunanjji minister Sergej Lavrov, turški premier Ahmet Davutoglu, ki bo s tem najvidnejši predstavnik kakšne večinske muslimanske države, ter tunizijski premier Mehdi Jomaa. Zborovanja se bo udeležil tudi generalni sekretar Sveta Evrope Thorbjorn Jagland, pa tudi predsednik

Evropskega sveta Donald Tusk in visoka zunanjepolitična predstavnica EU Federica Mogherini.

V Franciji sta se v petek krvavo končali dve drami s talci, s tem, pa so se končali trije dnevi nasilja in negotovosti po treh terorističnih napadih, ki so ob treh napadalcih v Parizu in njegovi okolici zahtevali življenja še 17 ljudi, 20 je bilo ranjenih.

V petek so tako varnostne sile po večnem obleganju ubile brata Kouachi, avtorja sredinega napada na francoski satirični časnik Charlie Hebdo, v katerem sta v Parizu ubila 12 ljudi. Ubili so tudi z njima povezanega terorista Amedija Coulibalyja, ki je v judovski trgovini v Parizu zadrževal in ubil štiri talce. Sedaj policija išče njegovo dekle Hayat Boumeddiene, ki jo označujejo kot nevarno in oboroženo. Sicer pa je francoski policijski vir včeraj povedal, da je ženska že 2. januarja odšla v Turčijo in da se zdaj verjetno v Siriji.

Francoski vojaki nadzorujejo območje okrog Eifflovega stolpa

ANSA

ISLAMSKI TERORIZEM - Ubitih je bilo 19 ljudi, 18 pa ranjenih

Desetletna deklica izvedla smrtonosen napad v Nigeriji

ABUJA - Desetletna deklica je včeraj na tržnici v mestu Maiduguri na skrajnem severovzhodu Nigerije izvedla samomorilski bombni napad, v katerem je bilo ob samomorilki ubitih še 19 ljudi, 18 pa ranjenih, je sporočila policija. Območje so zaprli. Tržnica v tej prestolnici zvezne države Borno je bila tarča samomorilskih napadov že konec lanskega leta.

Odgovornost za napad ni prevzel še nihče, vendar pa bi lahko bilo delo skrajne islamske skupine Boko Haram, ki v državi že dlje časa izvaja smrtonosne samomorilске napade.

Manj kot šest tednov pred predsedniškimi volitvami v Nigeriji se torej nasilje na severu države krepi. Skupina Boko Haram je tam v minulih dneh izvedla več krvavih napadov, v katerih je bilo ubitih na stotine ljudi. V enem od najhujših napadov na mesto Baga naj bi bilo po navedbah Amnesty International ubitih celo 2000 ljudi. Lokalni vodja Baba Aba Hasan je povedal, da so bili med žrtvami pretežno otroci, ženske in starejši, ki se niso mogli dovolj hitro umakniti pred napadalci, ko so ti vdrli v Bago.

ZDA - Od leta 2018 do leta 2021 ob 15 oporišč na Stari celini

Z zapiranjem evropskih vojaških baz do 500 milijonov dolarjev prihrankov na leto

WASHINGTON - Ameriško obrambno ministrstvo, ki je zaradi proračunskega varčevanja pod pritiskom, da v desetih letih najde 1000 milijard dolarjev prihrankov, se je odločilo, da bo v kislo jabolko zagrizlo najprej v Evropi, kjer bo manj političnih ovir kot doma. Od leta 2018 do leta 2021 bodo tako ZDA v Evropi zaprle 15 vojaških baz.

Pentagon si želi v ZDA zapreti okoli 20 odstotkov vseh vojaških objektov, vendar je to za zdaj podobno boju z mlini na veter. Vojške baze lokalnim skupnostim prinašajo denar in delovna mesta. Vsak kongresnik ali senator tako izkorisča ves svoj vpliv in uporablja vse sposobnosti barantanja, da se to pri njemu doma ne bo zgodilo. Pentagon je tako prisiljen še naprej zapravljati tam, kjer to za vojaške potrebe ni potrebno.

Kongresnike in senatorje Evropa s tega vidika ne skrbi, čeprav bi nekatere radi imeli omleto in cela jajca, ko kritizirajo načrtovano zapiranje ameriških oporišč v Evropi zaradi nove grožnje Rusije. Obrambni minister v odstopu Chuck Hagel in vojaški po-

veljnik zveze Nato, general Philip Breedlove zatrjujeta, da zapiranje baz ne pomeni zmanjšanja ameriških zavez za obrambo Evrope.

Breedlove je priznal, da morajo varčevati, kar bodo storili tako, da bodo zadržali ali okreplili svoje vire tam, kjer bodo imeli največji učinek. ZDA imajo trenutno v Evropi več kot 65.000 vojakov in skoraj toliko jih bo tam ostalo tudi po načrtovanem zapiranju baz. Zapiranje bo stalo 1,4 milijarde dolarjev, vendar pa naj bi s tem od leta 2020 naprej prihranili 500 milijonov dolarjev na leto.

Glede na to, da ameriški vojaški proračun znaša več kot 600 milijard dolarjev in je večji od vojaških proračunov Rusije, Kitajske, Francije, Velike Britanije, Nemčije in številnih drugih držav skupaj, gre za majhne prihranke. Končni rezultat pa ne bo veliko spremenil, saj bo neto izguba vojakov in civilnega osebja okoli 2000 ljudi. Veliko pa bo selitev.

S portugalskimi Azorov bodo ZDA umaknile vseh svojih 500 ljudi, iz Nemčije se v Italijo seli 300 ljudi iz 606.

zračne eskadrilje, Nemčija pa bo izgubila skupaj sedem baz. Obenem pa se bo tam število ameriških vojakov povzelo za okoli 500. Selitev bodo tudi v Belgiji in na Nizozemskem ter v Veliki Britaniji.

V Veliki Britaniji Američani zapičajo veliko zračno bazo Mildenhall, ki gosti zračne tankerje, izvidniška letala in letala za posebne operacije. Z zaprtjem bo odšlo 3200 ljudi, vendar pa bo London dobil pomembno tolažilno načrto s stalno postavljivo dveh eskadril novih naj sodobnejših lovcev F-35 v bazi Lakenheath, kar prinaša tudi dodatnih 1200 ameriških vojakov. To bo prva namenitev omenjenih lovcev izven ZDA, namestili pa naj bi jih po letu 2020.

Kot dokaz, da ZDA ne zmanjšujejo zavezosti Evropi, Pentagon navaja potrditev 985 milijonov dolarjev porabe za "Pobudo evropske obljube", kamor sodi povečanje prisotnosti ameriške vojske oziroma sil zveze Nato v vzhodni Evropi in pomoč Ukrajini, Gruziji in Moldaviji za odvrtačanje apetitov Moskve. (STA)

Salvini žolčno proti muslimanski veri

RIM - Vodja Severne lige Matteo Salvini je po tragičnih dogajanjih v Franciji žolčno napadel muslimansko vero in vernike, češ da je v svetu več milijonov islamistov, ki so pripravljeni pobijati zaradi vere. Njegove besede so izviale reakcije in polemike. Med prvimi se je oglasil predsednik vlade Matteo Renzi, ki sicer ni poimensko omenil ligaša, pač pa je rekel, da obstajajo bedaki, ki tudi v Italiji menijo, da je obramba identitete v nasprotju s politiko integracije.

Skupina Anonymous napovedala boj džihadistom

PARIZ - Hakerska skupina Anonymous je že dan po terorističnem napadu v Parizu napovedala vojno džihadistom. V videoposnetku, ki so ga objavili na spletni strani youtube prek nekega belgijskega strežnika, so v francoskem jeziku ostro obsodili teroristični napad na rednik Charlie Hebdo in sploh na svobodo izražanja. Zaradi tega bo skupina zaprla vse spletni strani in uničila vse profile na socialnih mrežah, ki se jih poslužujejo džihadisti oziroma povezane teroristične skupine, je napovedala oseba z masko znanega Guya Fawksa. Skupina Anonymous je sporočilo objavila tudi na twitterju prek hashtagsa #OpCharlieHebdo.

FBI za obtožnico proti bivšemu šefu Cie Petraeus

WASHINGTON - Ameriška zvezna policija FBI in državno tožilstvo sta priporočila vložitev obtožnice proti upokojenemu ameriškemu generalu Davidu Petraeusu zaradi domnevne posredovanja zaupnih službenih informacij svoji nekdanji ljubici v času, ko je bil direktor obveščevalne agencije Cia, je v petek poročal časnik New York Times. Preiskava je usmerjena na ljubezensko razmerje, ki ga je Petraeus, sicer nekdanji poveljnik ameriških sil v Iraku in Afganistanu, imel z rezervno častnico Paula Broadwell, ki je pisala njegovo biografijo. V ospredju je predvsem vprašanje, ali je Petraeus, ki je novembra 2012 odstopil s položaja direktorja Cie, ko je afera prišla v javnost, svoji 20 let mlajši ljubici omogočil dostop do njegove službene elektronske pošte in do drugih zaupnih informacij. (STA)

ITALIJA - Zaradi »lepega vedenja«

Berlusconi zaprosil za skrajšanje kazni

RIM - Nekdanji italijanski premier Silvio Berlusconi, ki mora za svojo enoletno zaporno kazen zaradi davčne goljufije opravljati družbeno koristno delo, je zaprosil, da bi mu kazen skrajšali za 45 dni.

Berlusconi je bil leta 2013 v primeru Mediaset obsojen na leto dni zapora zaradi davčne goljufije. A ker je star več kot 70 let, mu kazni ni treba prestajati v zaporu, zato mu je milansko sodišče naložilo opravljanje družbeno koristnega dela. Tega 78-letnega Berlusconija od maja lani enkrat na teden opravlja v domu za ostarele v kraju Cesano Boscone pri Milanu.

Njegovi odvetniki, ki so pri pristojnem sodišču že vložili prošnjo za skrajšanje kazni, upajo, da bo sodišče tej ugodilo in medijskemu mogotcu skrajšalo kazen zaradi lepega vedenja.

Po poročanju časnika Corriere della Sera so Berlusconijevi odvetniki prepričani, da bi lahko

SILVIO BERLUSCONI

ARHIV PD

prenehali obiskovati dom za ostarele in si do začetka marca pridobil popolno svobodo. Sodišče naj bi o njegovi prošnji odločilo prihodnjem teden.

V omenjenem domu za stacionarne bodo tako sedaj pri poslovnih preverilih, kako se je trikratni bivši premier v času služenja kazni obnašal. Berlusconi se je sicer z izjemo svojih spornih izjav pred začetkom služenja kazni, ko je žalil sodnike, ves ta čas držal bolj v ozadju.

KULINARIČNA POSEBNOST VSAKE DEŽELE

Zgodovina človeštva v rezini kruha

TONI GOMIŠČEK (*Besedilo in slike*)

Arheologi pravijo, da so naši predniki znali peči kruh že pred 30.000 leti. Ne nujno iz žita, mogoče celo predvsem iz škroba, ki ga rastline imajo shranjenega

kruha lačen ... Beseda compagno, tovarš, naj bi tudi izhajala iz kruha (cum panis) in označevala nekoga, ki ti je tako blizu, da si z njim deliš kruh.

Grčija, zibelka civilizacije kruha

Ni kaj, antičnim Grkom se moramo zahvaliti za marsikaj, tudi za izum krušne peči. Sprva so njihovo mazo, pripravljeno iz ječmena, in praznični beli kruh artos, pripravljen iz pšenične moke, peki na vročih kamnih, kmalu pa so izpopolnili peko v krušni peči s prednjim odprtino. V antičnih Atenah so poznali že 72 vrst kruha, ki so jih pripravljali z raznimi dodatki (ribami, olivami, zelišči ali sadjem), tuje pa jim ni bilo niti sladko pecivo.

Rimljani, ki so od Grkov prevzeli celoten panteon s spremljajočo mitologijo, so sprva zavračali postopek vzhajanja testa, saj so bili prepričani, da gre za kruh z napako! Šele s prihodom grških sužnjev v rimske pekarne so svoj odnos do kruha začeli počasi sprememnjati. Stari zapis pričajo, da so žitna zrna mleli med dvema velikima mlinskima kamnoma, za pogon pa so sprva vpregli kar sužnje, kasneje pa osle ali konje.

Moko so presajali ročno. So pa Rimljani nato izumili mehansko roko (na konjski pogon) za gnetenje testa, ki je izginila obenem z rimskim imperijem: sodobni mešalniki za testo so se v pekarne vrnili šele v začetku devetnajstega stoletja!

Galci odkrijelo kruh s pivom

Galci so bolj kot vodo in vino ljubili pivo, zato ne čudi, da se je nek tamkajšnji pek domislil, da bi testo zamesil z njemu najljubšo pijačo. Kasneje so pivovarne začele sushiti droži in jih prodajati kot pivski kvas, v vinorodnih deželah pa so vinske droži premešali z moko, zmes posušili in jo kasneje uporabljali za dodatek testu. V srednjem veku so se pojavili mlinci ob vodotokih, v Angliji pa tudi že prvi mlinci na veter. Mlini, kar kor tudi krušne peči, so bili v lasti fevdalne gospode, ki je tako prišla do dodatnega zasluga. V mestih so medtem nastajali pekovski cehi: francoski pekovski vajenec je moral opraviti dolgotrajno vajenštvo, ki ga je vodilo po več krajih, preden je postal maître boulanger – pekovski mojster. No, že ime za peka in pekarno (boulanger, boulangerie) daje vedeti, da so takrat pekli pred-

vsem hlebce (boule). Priljubljen je bil tudi nizek kruh, ki so ga na pojedinah uporabljali namesto krožnikov.

Ponudba kruha je bila odvisna od letine žita, pa tudi od vremena. Nekoč je bila bojda tako suša, da so presahnili potoki in da so se ustavili vodni mlini; to je spodbudilo gradnjo mlinov na veter tudi na celini. Če so v letih krize iznajdljivi peki znali zamesiti kruh celo z mleto slamo, žirom, želodom, kostanjem in celo glinom, so se v letih obilja izkazali s široko ponudbo izjemnih pekovskih izdelkov. V času renesanse je veljal za presežek maslen kruh, namenjen predvsem gospodi, revežem pa so brez zadrege ponujali kruh, onesnažen s podganjimi iztrebki: pain raté, so mu pravili v pekarnah.

Égalité s črnim, nato z belim kruhom

Razpon med kruhom za reveže in kruhom za bogate je postal vse večji. Ko naj bi kraljica Marija Antoinetta (1755-1793) izvedela, da ljudje protestirajo, ker nimajo kruha, naj bi bojda izjavila, naj jedo brijoše. 14. julij 1789 so jezne in lačne množice v Parizu zaseglo Bastiljo, ki je kot strog zapor veljal za simbol tiranije, toda med vstajniki so mnogi upali, da bodo v njej našli zaloge pšenice: začela se je francoska revolucija. V nemirnih časih, ki so sledili, so nekateri peki poskušali spekulirati s kruhom, za kar so bili kmalu ob glavo. Leta 1792 je revolucionarna oblast sprejela odlok o "kruhu enakosti", črnem kruhu, ki naj služi tako bogatim kot revnim. Po revoluciji, vedno v imenu enakosti med državljanji, je v Franciji postal zapovedan bel pšenični kruh. V ta čas sodijo tudi prve bagete, podolgovat kruh z zašiljenimi konicami.

Sol na kruhu, slovenska dobradošlica

Slovansko izražanje dobradošlice s soljo na kruhu verjetno izhaja iz časov, ko sta tako kruh kot sol predstavljala blagostanje, ki ga je bil gostitelj pripravljen deliti z gosti. Ko Rusi za nekoga recijo, da je hlebosolni, poudarjajo njegovo gostoljubnost. Sicer pa je soljenje testa za kruh vse prej kot samoumevno. Sol je marsikje veljala za belo zlato, zato je bilo potrebno z njim varčevati. V Toskani, kjer tako kot v številnih krajih nekdajne Etrurije še danes pečejo kruh brez soli, so tega okusa takoj navajeni, da je Dante muke izgnanca ponazoril z dejstvom, da je v tujini moral jesti slan kruh! Pa celo Francozi, ki veljajo za največje pekovske mojstre, so še v devetnajstem stoletju začeli od kraja soliti vse pekovske izdelke, sol pa je postala nepogrešljiva celo v slavičarstvu.

Devetnajsto stoletje – preporod kruha

Klub častitljivi starosti pekarskih večin se je kruh, kot ga danes poznamo, dejansko razvil v devetnajstem stoletju, ko je zaradi uvoza poceni pšenice iz Amerike tudi postal bolj vsakodnevno živilo, kot je bil prej. Nemci so prvi začeli prodajati pekanam sušen pivski kvas. V Banatu so začeli uporabljati mlinci s kovinskimi valji, ki dajo bolj fino moko, ki je botrovala najboljšim pekovskim izdelkom devetnajstega stoletja. Pekarstvo je iz obrti začelo preraščati v industrijo. Biologi so ustvarili pšenične križance, bogate z glutonom, ki omogoča večjo poroznost kruha. Gnetenje na roko je izginilo iz pekarne, kjer je delo postajalo podobno sestavljanju avtomobilov za tekočim traktom. Zadnjo veliko revolucijo predstavljajo velike tunelske peči, ogrevane s premogom, plinom ali nafto, ki ohranajo stalno temperaturo. Toda s tem smo že v dvajsetem stoletju, ki ga je zaznamovalo menjavanje obdobjij vojne in miru, pomanjkanja in obilja, belega kruha in njegovih nadomestkov. In vzpon uporabe dodatkov, ki zadovolijo kupcevo oko in okus, včasih pa zgorj njegov žep.

Kruh, kulinarična posebnost vsake dežele

Ko pridevam v kak nov kraj, v kako novo deželo, se rad smukam okrog pekarn. Kvaliteta kruha in odnos do njega mi povesta več kot gora prospektov s panoramskimi posnetki in detalji mestnih znamenitosti, tako da preprosto ne morem nadaljevati sprekhoda, če prej ne vstopim v pekarno. Predam se vonju sveže zapečene kruhove skorje, radosti me pogled na lepo zložene sveže zapečene štruce, občudujem spo-

štlij odnos prodajalcev do kruha. Tam bi lahko stal ure in zgolj gledal, vohal, vsrkal ambient. Priznam, najbolj so mi pri srcu francoske pekarne in njihove bagate. Priatelj Karel Arenšek, ki je življenje posvetil tehnologiji peke kruha, pravi, da so potrebna leta učenja, da se naučiš narediti z ostrim rezilom pravšči rez v testo. V arabskih deželih sem se ustrašil, ko so prinesli na mizo ogromen kos kruha, ki pa je bil zgorj nekakšna napihnjena palačinka, in se je sesel takoj, ko si odlomil prvi kos. Na Sardiniji sem z veseljem grizjal njihov suhi pan carasau, v Srbiji jedel pleskavico v lepinji. Nono, ki je v mladih letih delal v Trstu, mi je vedno govoril o škedenjskih bigah in mi jo, ko me je peljal na ogled akvarija (takrat je tam še racal pingvin Marko), tudi kupil. V Španiji sem si pustil postreči bocadillo v chapat, na Madieri sem vzljubil bolo de caco iz sladkega krompirja, na katerega sem mazal slano maslo.

Kamorkoli nas vodi pot, povsod bomo naleteli na dober kruh, čeprav se je včasih zanj potrebno potruditi. Tam, kjer iz takega ali drugačnega razloga želijo privabiti kupce zgorj z nizko ceno, bomo težko našli pekovske mojstrovine. Toda preporod majhnih pekar, ki negujejo znanje starih cehovskih mojstrov, je opazen povsod po svetu. Mlad pek v predmestju Saint-Tropeza mi je razkril skrivnost za petino dražje bagete, za katero sem mislil da je, ker je bil bolj slonokoščene kot bele barve, pripravljena iz drugačne moke. »Ne,« je rekel, «moka je ista, le čas vstajanja je pri dražji daljši in večkrat sem jo pregnetel. Poskusi obe in videl boš razliko,« mi je še svetoval. In prav zares je bila razlika očitna, vredna več kot dvajset odstotne razlike v ceni.

Kruh iz domače peči(ce)

Srečen je tisti, ki ima doma krušno peč, pravi Karel Arenšek, vendar v isti sapi doda, da je mogoče tudi običajno pečico tako prirediti, da nam bo peka v zadovoljstvo. Važno je, da nam temperatura pečice, ko vamo damo hlebec kruha, ne pada prehitro. Pomagamo si tako, da v dno pečice položimo nekaj zidakov, ki bodo akumulirali toploto in jo prenesli na testo v trenutku, ko jo najbolj potrebuje.

Sicer pa poglejmo, kaj priporoča mojster, ki pravi, da se za peka lahko imaš šele takrat, ko si sposobno večkrat zapored speči popolnoma enak kruh. Sicer si le nekdo, ki mu je peka v zabavo, kar pa seveda tudi nič slabega!

Na kilogram moke vzamemo 7 dl vode, kocko svežega kvasa, 50 g masla, 20 g sladkorja, 15 g soli. Del vode lahko zamenjamo z mlekom, lahko uporabimo tudi sirotko. Testo gnetemo, lahko ga stepamo s kuhalnico, najboljši pa so strojni mešalniki, saj samo z njimi dosežemo, da testo po dobre četrte ure že poka. Torej dela mehurčke, ki pokajo, in takrat lahko govorimo o optimalni razvitosti testa; še par minut, in s to fazo smo zaključili. Takrat zachezorenje. Po vsaki uri testo pregnetemo, ampak zgorj toliko, da spet pade in da zachezponovno vzhajati. S tem ga dejansko ojačamo, da se bo potem lepo peklo. Po tretjem gnetenju počakamo petnajst minut, nato ga razrezemo in damo v peharje, ki smo jih zaščitili s pomokano tkanino. Peč ogrevamo do 230 °C; v 40 minutah bi moral biti naš hleb pripravljen, peč pa topla. Na lopati damo pek papir in nanj obrnemo hleb. S kuhalnico lahko naredimo v hleb jamicu in jo napolnimo z vodo, kar da kruhu sposobnost, da ne poči medtem ko raste v pečici in ko začne nastajati skorja. Z razpršilcem za vodo navlažimo hleb po površini, podobno navlažimo tudi pečico. V pečico lahko že od začetka ogrevanja damo posodico z vodo, saj bo para koristila peki. Čez pol ure temperaturo zmanjšamo na 180 °C. Peka sama naj traja približno uro. S peko na samotni podlagi dobimo do 7 mm debelo skorjo, s peko v pekaču pol manj, če pa je skorja tanjša, je znak, da smo nekje polomili.

Tako pravi mojster Karel, ki rad dodaja, da recepti niso od muh. Niso zato, ker se jih je nekdo preprosto izmisli in jih napisal. Če nekaj razvija, si je dobro sproti zapisovati razmerja med količinami in vse parametre peke, tako da lahko na osnovi raznih poskusov izločimo manj spodbudne rezultate in iščemo izboljšave. In potem družino in prijatelje razveselimo s hlebecem sveže pečenega domačega kruha, narejenega iz moke in vode, toda pripravljenega s srcem!

POGOVOR S PODJETNIKOM JANEZOM ŠKRABCEM (RIKO d.o.o.)

»Ne vidim smisla sankcij proti Rusiji«

FRANJA ZAGORC (STA)

LJUBLJANA - Kriza v Rusiji, ki je v zadnjih tednih beležila precejšen padec rublja, ni nikakršna zarota, ampak običajen ekonomski cikel, saj je padec sledil letom visoke gospodarske rasti, je za STA dejal prvi mož Rika Janez Škrabec. Meni, da je v Rusiji treba vztrajati in izkoristiti praznino, ki bo v tem času nastala zaradi umika kakšnega od večjih igralcev.

Vas je eskalacija krize v Rusiji presenetila? EU še vedno vztraja pri sankcijah, prav tako Rusi, rubelj pa ima za sabo zelo turbulentne dni.

V politiki pogosto naletimo na veliko nerazumnih odločitev. A v življenu je tako - vedno so vzponi in padci, sedmim debelim kravam vselej sledi sedem suhih. Kriza v Rusiji nas zato ne bi smela presenetiti. Tam se je paslo več kot le sedem krav. Belžili so tako visoko gospodarsko rast, da so po bruto domaćem proizvodu (BDP) na prebivalca dosegli ravneni Slovenske.

Moramo vedeti, da je to večinoma posledica izvoza energentov. Energenti predstavljajo 70 odstotkov ruskega izvoza, 50 odstotkov proračuna in 30 odstotkov BDP. To je res velika odvisnost. Včasih so se cene nafte zviševale, danes pa se lahko samo nasmehnemo ob preteklih napovedih Rusov, da bo cena sodčka nafte leta 2015 dosegla 250 dolarjev, cena plina za kubični meter pa 1000 dolarjev.

Vzponi in padci so dokaj organski, ritma tega cikla pa ne moremo vedno predvideti. Nekateri menijo, da gre pri zadnjem dogajaju za zaroto proti Rusiji. S tem se ne strinjam. Ne gre za nobeno zaroto. Tako tople zime ni bilo zadnjih 50 let, zato povpraševanja po energetih ni toliko kot sicer.

Pa ne le topla zima, upoštevati je treba tudi zeleno energijo in nizke cene električne energije. Če je ta tako poceni, ne more biti nafeta tako draga. Če upoštevamo še sankcije proti Iranu in delovanje Islamske države, ki nafto Turčije menda prodaja za 30 dolarjev na sod, kar je bistveno manj od današnje tržne cene, postane situacija zelo razumljiva in preprosto razložljiva.

In če napovem še malo naprej - fascinira me razvoj električnih avtomobilov. Nisem pričakoval, da bo električni avto tako hitro nabiral obrate, kar seveda ne gre v prid visokim cenam nafte.

Sankcije so Rusiji velik udarec zadale predvsem na finančnem področju.

Letos naj bi iz države odteklo za okoli 100 milijard dolarjev kapitala, ruske banke pa nimajo dostopa do mednarodnih trgov, kar je velik udarec za gospodarstvo.

Koliko časa bo to trajalo, je težko napovedati. Mislim, da so sankcije velik udarec tudi za EU in slovenski izvoz. Razumem, zakaj to potrebitno Američani, ki so postali na račun izkoriščanja nafte in plina iz skrilavcev energetsko samozadostni, ne razumem pa Evropo, zakaj se je pridružila temu. Ne vidim smisla ne cilja sankcij, zato jim močno nasprotujem.

Bi se strinjali z oceno, da se je EU s sankcijami ustrelila v koleno? Ruskega predsednika Vladimirja Putina s tem verjetno ne bodo prisili v to, da bi popustil.

Putinov vpliv se je zaradi sank-

Janez Škrabec

cij in nakazovanja hladne vojne samo še okreplil. To je Ruse homogeniziralo. Rusija je vendarle bistveno bolj robustna država, kot so nekateri morda pričakovali, predvsem zato, ker je postal svet multipolaren. Ne gre več le za ZDA in Rusijo, tu so še Indija, Kitajska ... Ko Evropa gradi takšen zid do Rusije, se Putin obrača drugam. Razvoj se seli na vzhod, na Pacifik. Bistveno bolj pomembna energetska trga od EU bosta za Rusijo Kitajska in Indija.

Zdajšnjo krizo v Rusiji mnogi primerjajo s tisto leta 1998. Vidite vi tudi kakšne podobnosti oz. v čem se današnja Rusija razlikuje od tiste leta 1998?

Leta 1998 ni bilo takšne globalne krize kot danes. To je bila samo ruska finančna kriza, bila je kratkotrajna, lahko bi rekli 'epizodna', zato mislim, da ti krizi nista primerljivi. Današnja je bistveno bolj dolgoročna.

Ruski proračun je vzdržen pri cenah nafte okoli 80, 90 dolarjev za sod. Mislite, da bo ta kriza Rusijo, ki rasti v minulih letih ni izkoristila za modernizacijo gospodarstva, v večji meri prisilila k sprembam?

Ekonomska teorija pravi, da imajo države, ki izvajajo veliko energentov in surovin, t.i. holandsko bolezen. Zaradi presežkov surovin imajo močno valuto, zaradi katere pa ostali sektorji niso konkurenčni. S to devalvacijo je ruska industrija postala bistveno bolj konkurenčna oz. je uvoz manj zanimiv, kar je zagotovo lahko povod za razvoj industrije.

Vprašanje pa je, koliko časa bo to trajalo in kakšna bo realnost.

Nedavno se je v Sloveniji mudila ruska delegacija. Čeprav imajo nekateri slovenski izvozniki v Rusiji trenutno težave, je bilo slišati mnenja, da se da tudi v krizi najti priložnosti. Vi že dolgo poznate ruski trg, kaj bi svetovali podjetjem v teh časih?

Pri tem nam koristijo izkušnje iz leta 1998. Mi smo takrat že delovali v Rusiji in smo se moralni s krizo soočiti. Veliki igralci v takšnih trenutkih na trgu nišo tako aktivni. Multinacionalke so namreč prisotne na več trgih hkrati; če je eden oslabljen, se krepijo na drugih. One si lahko tak umik privoščijo, mi pa žal ne. Nam ostana le dve možnosti - lahko se pritožujemo ali pa izpraznjen prostor izkoristimo in na njem še bolj okreplimo sile.

Naj to ponazorim s primerom iz leta 1998, ko smo začeli s projektom

gradnje petvezdičnega hotela Peter I. v središču Moskve. Če ne bi bilo tedaj krize, mi kot glavni izvajalec nizakor ne bi mogli dobiti tega posla. Ena od naših prednosti je namreč bila, da smo ponudili tudi financiranje eni od bank, ki je bila takrat v slabem položaju.

V boljših časih imajo vselej prednost večji akterji. Ker pa so se sedaj nekaj potegnili zadaj, lahko v ospredje stopimo mi. Lahko bi prevzeli vlogo užajljene veličine in obrnili hrbet, vendor mislim, da to ni modro. Morda bi napojili lažen ponos, a hkrati izgubili svoje priložnosti.

V Riku bomo vztrajali v Rusiji in pokazali lojalnost. Trudili se bomo zapolniti praznino, ki je nastala zaradi umika drugih podjetij, in se na ta račun spet nekaj okreplili.

Kakšni so obeti za Ukrajino?

Pred enim letom nismo mogli prodreti v tamkajšnjo energetiko, zdaj pa je lažje. Takrat so imela primat ruska podjetja, ki pa so danes na obrobu, zato se lahko do kakšnega posla prebijemo mi. Če bi bile naše banke bolj smeles, bi lahko marsikaj še lažje prodajali, saj smo v Ukrajini sposobni dobiti državno garancijo.

Kljud vsemu je še vedno prisoten določen strah, kaj bo z Ukrajino. A sam mislim, da bodo upniki poplačani, kot so bili v primeru razpada nekdanje Jugoslavije. Mislim, bi morali biti glede financiranja Ukrajine bolj smeli, saj bodo - četudi se kaj zgodi - nasledniki to slej ko prej prevzeli nase. Mi se iz Ukrajine ne umikamo, temveč čvrstimo svojo pozicijo.

Kateri trgi v tej regiji so še med bolj zanimivimi?

Slovenija je med prioritetnimi trgi definirala Rusijo, Kazahstan, Azerbajdžan in Turčijo. Mislim, da je to v redu. Drugo vprašanje pa je, koliko smo pripravljeni narediti za to. Ali samo govorimo, kako bi bilo dobro poslovan na tem trgu, ali za to kaj tudi zares naredimo?

Sam ocenjujem, da naša gospodarska diplomacija v Rusiji zelo dobro deluje.

Nedavno zasedanje slovensko-ruske medvladne gospodarske komisije v Ljubljani lahko samo pozdravimo. Zelo me veseli, da smo ob tem goсти tudi predsednika republike Tatarstan Rustama Minihanova.

Sleherinemu gospodarstveniku svetujem, naj ne bo fokus le Moskva, ampak tudi druge regije, kjer konkurenca ni tako gosta. Tatarstan je zelo razvita republika z ogromnim potencialom. Naj za primerjavo navedem, da imata Madžarska in Bolgarija s Tatarstanom več kot milijardo evrov menjave, mi pa samo milijon evrov. Potencial za poglobitev sodelovanja je zato zelo velik.

Vemo, kakšen vpliv ima politika na trgovino v Rusiji, zato vedno podudarjam, da je smotreno, da slovenski politik, ko potuje v Moskvo, obišče še eno regijo, ker bo tam bistveno bolj opazen kot v Moskvi. Zame je sodelovanje s Tatarstanom zdaj velik izzik.

Izzivov in optimizma vam torej ne manjka.

Zagotovo ne. Podjetniki moramo vedeti, da ima vsaka stvar prednosti in slabosti. Umetnost življenja je, da v vsaki situaciji prepozna prednosti in jih obrneš sebi v prid.

ZGODOVINAR BOŽO REPE

»Okupatorji obsodili na smrt Slovence«

LJUBLJANA - Slovensko ozemlje je bilo med drugo svetovno vojno razkosano med tri okupatorje, ki so Slovence kot narod obsodili na smrt, je za STA dejal zgodovinar Božo Repe. A če so Slovenci po prvi vojni obvezali za nezgodovinski narod, so bili v drugi svetovni vojni med zmagovalci, je dodal.

Bi se svet lahko izognil drugi svetovni vojni?

Teoretično se je vedela možno izogniti vsaki vojni. Letos, ko je obletnica začetka prve svetovne vojne, je bilo po Evropi na desetine posvetov o tem, kako je do nje prišlo. Pa ni pravega odgovora. Druga svetovna vojna je otrok prve, bolj daljnovidni politiki so jo navedovali že na pariški mirovni konferenci. Ta je Nemčijo ponižala čez razumno mero, liberalni politični modeli so zatajili, niso znali najti odgovora na ekonomsko krizo in naraščajoči fašizem. Pogosto se pozablja, da je Hitler prišel na oblast z volitvami.

A tudi Hitler ni računal, da bo prišlo do vojne takih razsežnosti.

Nasprotnike je izbiral selektivno, v ocenah, kdo bo šel v vojno proti njemu, se je ušel, najbolj usodno pri ZDA. Povsem napačno je ocenil moč Sovjetske zveze. Zahodne države niso želele vojne, spomin na prvo je bil preveč boleč. Podoben proces se je dogajal v azijsko-pacifiškem prostoru, le da je odločilno vlogo imela Japonska.

Kaj druga svetovna vojna pomeni za današnje slovensko ozemlje?

Slovensko ozemlje je bilo razkosano med tri okupatorje, nekaj pa ga je dobila tudi ustaška Neodvisna država Hrvaška. Nemški in madžarski okupator sta zasedeno ozemlje imela za svoje nacionalno ozemlje. Nemci so imeli načrt, da bo slovensko ozemlje južna meja nemškega rajha. Madžari so zasedbo Prekmurja imeli za povrnitevne od krivic iz trianonske pogodbe po prvi svetovni vojni. Italijani svoje okupacijske cone, ki so jo poimenovali Ljubljanska pokrajina in jo vključili v Italijo, niso šteli za svoje nacionalno ozemlje. NDH je dobila nekaj obmejnih vasi.

Vsi trije okupatorji so Slovence kot narod obsodili na smrt, torej na etnocid. Pri nemških okupacijskih metodah lahko že od začetka okupacije govorimo tudi o genocidu, podobno pri italijanskih od poletja 1942 dalje. Madžarski okupacijski sistem je bil nekje vmes med nemškim in protvним italijanskim. Hrvaška ustaška politika v zasedenih vaseh je bila enaka nemški ali še hujša. Slovenci niso izkusili samo nemških, madžarskih in italijanskih koncentričnih taborišč, pač pa tudi ustaški Jasenovac. Po kapitulaciji Italije so Ljubljansko pokrajino zasedli Nemci, ki so tam, drugače kot na prvotno zasedenih ozemljih, dovolili politično in vojaško kolaboracijo. Leon Rupnik je postal nekakšen predsednik Ljubljanske pokrajine, ozemlje pa je bilo sicer del t.i. operacijske cone za Jadransko Primorje s sedežem v Trstu.

Efektivno je slovensko ozemlje uspelo ponovno združiti partizansko gibanje, ki se je sčasoma razvilo na celotnem slovenskem etničnem ozemlju in ni priznavalo ne razkosanja ne predvojnih meja. Vendar je bil na koncu program združitve vseh Slovencev v eni državi uspešen le deloma s spremembami zahodne meje, ostale meje so zaradi geostrateških razmerij v času hladne vojne ostale nespremenjene. Posledica osvobodilnega boja je bila ustanovitev slovenske republike znotraj federalne Jugoslavije, prvič s svojim parlamentom in ustavo ter z jugoslovanski ustavu uradno priznano pravico do samoodločbe. Drugače kot po prvi svetovni vojni, ko so Slovence steli za »nezgodovinski« narod, ki se ni sposoben postaviti zase, so bili Slovenci po drugi vojni med zmagovalci.

Se je na današnjem slovenskem ozemlju med drugo svetovno vojno odvijala tudi državljanska vojna? Kdaj se je začela?

Danes v dojemanju javnosti velja splošno prepričanje, da je med drugo svetovno vojno šlo tudi ali celo zgorjaj do državljanske vojne. Včerina je tezo o državljanski vojni v takšni ali drugačni formulaciji sprejela tudi zgodovinska stroka sedanje generacije.

Med vojno je nedvomno potekal tudi oborožen spor med Slovenci samimi. Na eni strani je šlo za kolaboracionistične enote, sprva t.i. vaške straže, ki jih Italijani legalizirali, oborožili in plačevali za boj proti partizanom. Po kapitulaciji Italije pa je kot njihov naslednik v Ljubljanski pokrajini nastalo Slovensko domobranstvo z izpostavama primorskoga in gorenjskega domobranstva. Na tej strani so bili tudi sicer maloštevilni slovenski četniki.

Na drugi strani je šlo za slovensko partizansko vojsko kot del jugoslovanske partizanske vojske, ki je bila od pomladi 1943 tudi uradno del protifašistične koalicije. Vrstni red dogajanja in vzročno-posledična odvisnost sta jasna: najprej je bila okupacija, sledila je kolaboracija, še nato odpornost in v njegovem kontekstu tudi revolucija. Razmerja med kolaboracijo, odpornost in revolucijo med drugo svetovno vojno še danes usodno zaznamujejo slovensko javnost, še posebej politično predvsem zaradi povojnih pobojev.

Zgodovinsko gledano pa je v osnovi vendarlo šlo za to, da se je slovenski narod bojval za obstoj in preživetje in v tem boju je ena stran objektivno pomagala okupatorjem pri uresničitvi njihovih ciljev, druga pa se je bojevala za svobodo. Gre torej za kompleksno vprašanje in precej edinstveno situacijo.

Ali je stará celina povezana z dedičino druge svetovne vojne še danes? Bi lahko reki, da so tudi konflikti, kot je ukrajinski, na nek način posledica druge svetovne vojne?

Po koncu hladne vojne so nastala povsem nova razmerja, vstop vzhodnoevropskih držav v EU je vnesel tudi njihove travme, relativizacijo kolaboracije in preusmeritev ideološkega boja in neofašizma na mrtev komunizem. To je značilno tudi za Slovenijo.

Neoliberalizem je, potem ko ni imel več nasprotnika, podivil. Svet je za dve desetletji postal unilateralen. Zahodne države so ponovile napako iz časa po prvi svetovni vojni. Na enak način kot Nemčija so skušale po letu 1991 stisniti Rusijo. Dokler je bil na oblasti Boris Jelčin, jim je to uspevalo, s Putinom jim precej manj.

Očitno je, da smo v novi hladni vojni, z (zaenkrat) omejenimi oboroženimi konflikti. Vprašanje je, komu to ustrezta. Menim, da EU še najmanj. Ukrainska kriza je le deloma posledica druge svetovne vojne, ukrainsko ozemlje je bilo vedno del različnih držav, parodikalno je bilo združeno še v Sovjetski zvezi. Kar zadeva spor med EU in Rusijo ima ta nekakšno reminiscenco na obdobje pred drugo svetovno vojno, saj gre za podobno kalkulacijo ZDA kot pri tedanjem Nemčiji in Sovjetski zvezi, seveda v drugačnem kontekstu. Vloga druge svetovne vojne v aktualni politiki je pomembnejša v Aziji.

TRI TEDNE PO VIETNAMU

Od riževih polj do neb

BARBARA ŽETKO

Ko sva se z Duškom komaj dva meseca pred odhodom odločila za tritedenski dopust, sploh nisva vedela, kam bova odpotovala. Na začetku sva si namervala ogledati vzhodnoevropske prestolnice, nato sva kmalu začela razmišljati, da bi se podala v bolj oddaljene kraje. Nekateri prijatelji so nama z navdušenjem pripovedovali o Indokini, zato sva se po krajsem razmisleku odločila, da bova obiskala ta jugovzhodni azijski polotok. Izbira daljne Azije je bila seveda vzburljiva, vendar je zahtevala veliko truda za načrtovanje poti in za rezervacijo vseh hotelov ter prevozov preko interneta. Vnaprej sva namreč določila, kaj vse si bova ogledala in se zato nisva naslonila na nobeno turistično agencijo. Tehnologija, vsakodnevno uporabljanje spleta in zadostno znanje angleščine so nama omogočili to izbiro, ki se je kasneje izkazala za zmagovito.

Hanoj: šok in ljubezen na prvi pogled

Poleg vseh nasvetov glede tega, kaj si morava ogledati, so nama prijatelji ponudili tudi bolj praktične nasvete in informacije. Med drugim so nama zagotovili, da ne bova trpela zaradi komarjev in niti zaradi prehude vročine. Če se je prva napoved izkazala za povsem pravilno, saj v petindvajsetih dneh nišva naletela na niti eno teh nadležnih žuželk in sva si vso pot nosila s sabo sprej za zaščito – nikoli ne veš, bolje je biti previden! -, sta naju neznašna vročina in izredna vlaga že prvi dan v Hanoju popolnoma presenetili. 37 stopinj Celzija in 94-odstotna vlaga predstavljalata pravi šok za človeka, naj bo še tako zdrav in fizično pripravljen, predvsem po osemnajstnem bivanju v klimatiziranih letalih in letališčih, ki so včasih pretirano ohlajena.

Prav tako naju je presenetil neverjeten hrup in nemogoč promet tisočih skuterjev, ki naju je s predirljivi zvoki hup opozoril, da se nahajamo v svetu, ki je popolnoma različnem od našega. Če ste kdaj imeli občutek,

da je v Trstu promet neznosen, si verjetno niti od daleč ne morete predstavljati, kaj pomeni resnični kaos. Naj omenim samo podatek, da je v Vietnamu 95 odstotkov vozil skuterjev, te pa ljudje uporabljajo po čisto svojih pravilih. Pogosto se na njih peljejo v troje ali celo v štirih, semaforje le redkokdo spoštuje, zavor pa ne uporablja nihče. Vietnanci se enostavno izogibajo drugim vozilom in zavijajo levo in desno ne gleda na prednost, ki naj bi jo kdo moral imeti. Čeprav prometni pravilnik predvideva vožnjo na levi, v resnici ljudje pogosto vozijo, kot se jim pač zdi. Če morajo neizkušeni tuji prečakati cesto, ne bodo dočakali, da se jih bo nekdo usmilil in se ustavil. Enostavno se morajo opogumiti in zaupati v spremnost Vietnamcev, ki se jim resnici na ljubo vedno pravočasno umaknejo, saj baje dobro vozijo. V celih dveh tednih ni sem namreč videla niti ene nesreče, čeprav v vodnikih toplo priporočajo, naj se turisti raje poslužujejo drugih prevoznih sredstev, kot da bi najeli avtomobil. Način vožnje Vietnamcev je res ne-predvidljiv, poleg tega večkrat ponori ne prizago luči, ker enostavno pozabijo!

Vse vrvi, nič ne miruje

Poleg neznašne vročine in prometa je še nekaj takoj pritegnilo mojo pozornost: električni kabli na ulicah. Ti se namreč v grozovitih snopih zbirajo nekaj metrov nad pločnikom in včasih so na tak način oviti okrog drogov, da vzbudijo v presenečenjem turistu vsaj veliko začudenje, če že ne groze. Kako se lahko električari znajdejo v tistem kaosu in kako je mogoče, da to ne predstavlja nevarnosti za uporabnike, mi še ni jasno.

Hanoj je torej mesto, ki vzbuja v obiskovalcu več močnih občutkov, seveda ne vseh negativnih, čisto obratno. Prestolnica Vietnamca je polna življenja in vse vrvi v njej. Na pločnikih se ljudje družijo, menjajo, delajo, prodajajo; trgovine so nabite z blagom in nekatere so odprte 24 ur na dan. Krize na tem koncu sveta sploh nisem občutila in takoj mi je padlo v oko, da je država izredno dinami-

čna. Vietnamsko gospodarstvo je med najhitreje rastocimi in razvijajočimi se na svetu, in država letos cilja na skoraj 6-odstotno rast. Poleg tega Vietnam investira veliko tudi v turizem in si prizadeva, da bi poleg nujnega razvoja infrastrukture okreplila turistične ponudbe na vseh področjih. Državo obišče letno preko sedem milijonov tujcev, večino ma iz Kitajske in Južne Koreje, iz leta v leto pa raste tudi število Evropejcev. Italijanov in Slovencev je še izredno malo, saj sem jih v petindvajsetih dnehovih potovanja srečala kmaj štirikrat.

S tem v zvezi naj omenim, da večina Vietnamcev govorji precej dobro angleščino, čeprav sem jih včasih težko razumela, ker je njihova izgovarjava ... recimo svojevrstna. Ko mi je vodička večkrat ponovila besedo "toto" in sem komaj po nekaj minutah razumela, da je to "turtle" (želva), ali ko so mi v recepciji morali večkrat ponoviti, da bo "breakfast" v prvem nadstropju, sem se zavedala, da v resnici sem opazila le skupinico starejših žensk, ki so se počasi in harmonično premikale v istem ritmu. Prav lepo jih je bilo opazovati na širšem prostoru nedaleč od rdečega lesenega mostu, ki vodi do templja Den Ngok Son, postavljenega na otočku sredi jezera.

Na srečo se ljudje lahko dobro sporazumevajo tudi na druge načine. Eden izmed teh je gotovo glasba. Za Vietnamce je to najvažnejša oblika umetnosti, kateri posvečajo veliko pozornost, čeprav so v tej deželi veliko bolj diskretni kot recimo v srednje ali južnoameriških državah. Nikoli nisem slišala peti na cesti, pogosto pa sem opazila table z napisom karaoke, kar pomeni, da jim je verjetno ta oblika zabave še posebno všeč.

Ljubite lutke ali tai či čuan?

Tudi v gledališču igrata glasba in poteje pomembno vlogo, ker predstavlja nosilni steber celotne predstave. Značilna oblika teatra je lutkovno gledališče na vodi, kateremu je v Hanoju in Sajgonu namenjena posebna stavba. Ob spremljavi skupine glasbenikov, ki pojede in igraje svoje tipične instrumente, sem v čarobnem vzdušju občudovala, kako lutkarji, do pasa stoječi v vodi, spretno premikajo bogato okrašene lutke in očarajo publiko.

V Hanoju se lutkovno gledališče nahaja v centralnem predelu mesta tik ob jezeru Hoam Kiem. Zvečer se tu sprehajajo in ustavlajo v lokalih tako domačini kot turisti in v nekaterih ulicah je tako nabito polno ljudi, da sva se z Duškom komaj premikala. Sprehod ob jezeru po lepo urejeni poti pod visokimi drevesi je tudi zelo očarljiv in bi se človek rad ustavil na klopci vso noč, če ne bi moral zgodaj zjutraj na pot. Vsekakor priporočam vsem, ki nameravajo obiskati to mesto, da si nastavijo budilk in gredo zjutraj opazovat, kako Vietnamci začenjajo dan. V vodnikih piše, da se ljudje zbirajo na travnatih površinah parkov ali na trgih in v tišini vadijo tai čuan, to je nekakšna oblika nežne sprostilne in zdravilne vadbe, ki se je iz Azije razširila po vsem svetu. V resnici sem opazila le skupinico starejših žensk, ki so se počasi in harmonično premikale v istem ritmu. Prav lepo jih je bilo opazovati na širšem prostoru nedaleč od rdečega lesenega mostu, ki vodi do templja Den Ngok Son, postavljenega na otočku sredi jezera.

Večina Hanojcev raje telovadi in teče okoli jezera, kjer navsezgodaj – ob petih je že kar nekaj pogumnežev – nastaja prava reka ljudi, ki se premikajo v isto smer, kot če bi disciplinirano sledili strogin zakonskim predpisom. S kakšno izjemo, seveda. Drugi pa, ki jim je verjetno tekanje preveč dolgočasno, raje sledijo mlademu trenerju aerobike ali učitelju latinskoameriških plesov in se prepričano lotevajo sambe ali rumbe. Kakorkoli že, Vietnamci so aktivni zelo zgodaj zjutraj, kar seveda plivajo tudi na njihove druge naveade. Zelo zgodaj zajtrkujejo, kosijo in včerjajo, kar je sicer dobro za zdravje, in tudi njihova hrana je v glavnem zelo zdrava. Poleg ogromno sadja in zelenjave, jedo seveda veliko riža in nekaj mesa ali rib. Na srečo skoraj ne uživajo bele moke – torej nič kruha, testenin ali sladič – in nič mlečnih izdelkov, samo včasih kak sladoled. Sira po mojem splohu ne poznamo, saj ga ne ponujajo niti tujcem v hotelih za zajtrk, čeprav je ta v glavnem zahodnjaški. Zaradi tega so vsi vitki,

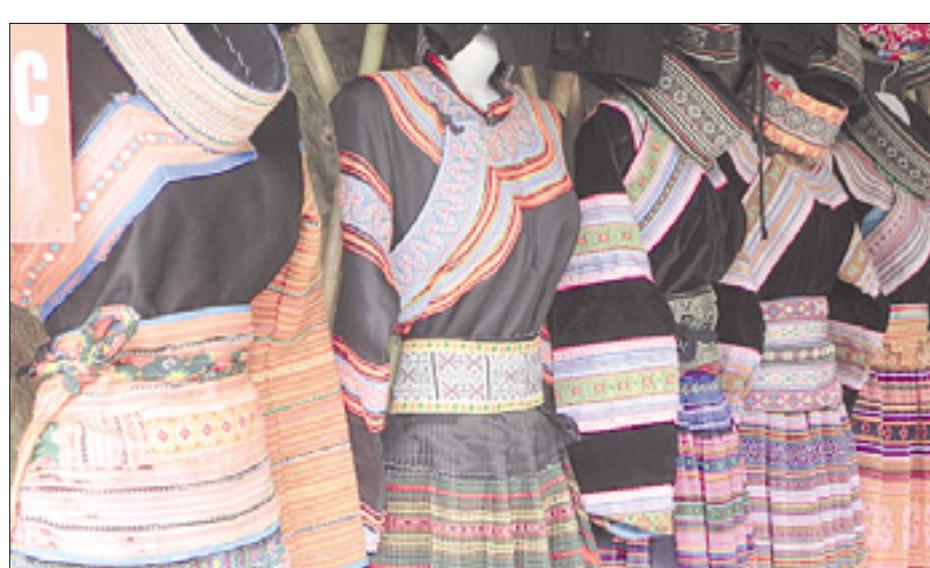
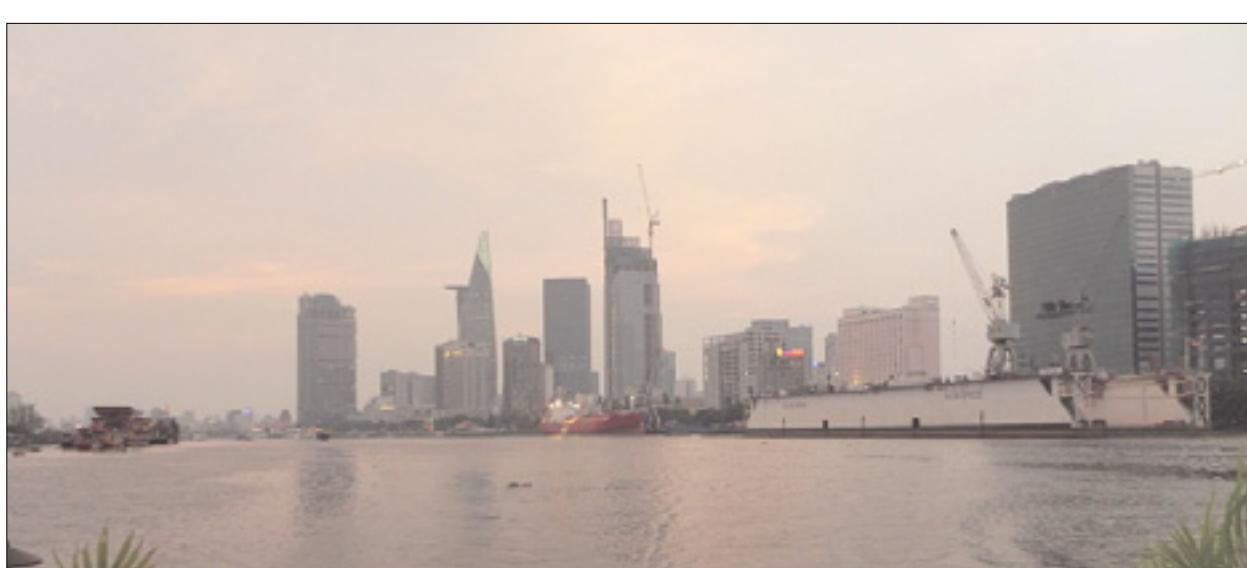
mlade ženske pa imajo tako postavo, da bi bile lahko manekenke.

Razbeljeni trgi pod navpičnim soncem

Prehranjevalne navade so seveda zelo povezane s klimatskimi razmerami. Čeprav imajo v severnem Vietnamu štiri letne čase, ki so sicer nekoliko različni od naših, so potekajo zelo vroča in vlažna. Zato je pomembno, da vsi pijejo ogromno vode, da se ne dehidrirajo. Predvsem turisti morajo biti pozorni, saj na to večkrat pozabijo. A piti zadostno količino tekočine še ni dovolj. Predvsem kdor tripi za nizkim pritiskom ali ima druge težave z zdravjem, lahko še bolj občuti vročino in mora biti še toliko bolj pazljiv. Prav zaradi tega sem se morala večkrat na dan zateči v klimatizirane prostore in po pozirkih poti nekaj hladneg, da sem lahko znižala previsoko telesno temperaturo. Vročina je opoldne skoraj neznašna, predvsem na velikih razbeljenih trgih, kot npr. pred Hošiminovim mavzolejem. Hanoj se nahaja približno 300 kilometrov južno od rakovega povratnika in se torej sonce na začetku junija pojavi na najvišji točki neba. Še kar prese netljivo je bilo opoldne opaziti, da se je moja senca tako zmanjšala, da je bila komaj vidna. Navpična pozicija sonca pa je s sabo prisnila še druge stranske posledice, izmed katerih je bila meni najbolj neprijetna pomankanje orientacije. Če sem si večkrat v tujih evropskih mestih lahko pomagala z opazovanjem sonca, da sem razumela, kam moram iti, se me je v Vietnamu včasih loteval nelagoden občutek zbegosti, ker si nisem znala pomagati, ne da bi pogledala na kartu.

Do riževih polj v zastarelih vagonih

Če me je Hanoj navdušil zaradi življenske moči njegovih prebivalcev, me je se verozahodni del Vietnamca, tik ob meji s Kitajsko, očaral zaradi umirjene lepote hribovite pokrajine. Na strmih pobočjih, kjer je koruza odtrgala delček zemlje bujnim tropskim gozdovom, izstopajo vijugasta terasta ri-

otičnikov

ževa polja, ki dajejo divjemu okolju urejen videz. Do mesta Lao Kaj, ki leži na meji s Kitajsko, sva se pripeljala z nočnim vlakom, kjer sva prespala v štiriležiščenem kupeju v družbi simpatične profesorice in debelušnega kitajskega študenta. Deseturno potovanje za razdaljo tristo kilometrov lahko veliko pove o tem, kakšne so železniške proge v tej državi, v glavnem enotirne. Niti najpomembnejša, tisoč sedemsto kilometrov dolga proga, ki povezuje Hanoj s Saigonom, ne zrcali prave podobe Vietnamca, ki se razvija z neverjetno hitrostjo. V tem država očitno zaostaja, saj je ta proga zelo zastarela, denarja za gradnjo nove, hitre železnice pa vlada nima. Zaradi tega je leta 2010 zavrnila načrt, ki je predvideval, da bi hitri vlak povezoval prestolnico s Saigonom v samo petih urah, namesto današnjih petintridesetih. Vožnja z vlakom po tej progi je prava dogodivščina, predvsem če se zgodi, da se v vagonu pokvari klima. Nama so namesto udobnega sedeža ponudili lesenega v ohlajenem vagonu, a sva se raje odločila za razgretega, kjer je temperatura najbrž presegala 35 stopinj, kot da bi se šestnajst ur lomili hrbet na trdih sedežih. Ne glede na to je bilo potovanje v vlaku zanimivo, saj sem lahko spoznala nekatere navade renejših slojev prebivalstva. Na primer to, da v vlakih prodajajo toplo hrano – riž, meso, zelenjavno, celo juho –, ki se kar kadi iz posod in jo uslužbenici delijo potnikom, kot če bi bili v menzi. Ali to, da ljudje spijo na tleh ali na sedežih v najneverjetnejših pozicijah. Vsaka dežela na svetu ima seveda svoje navade, ki se lahko zdijo tujcem posebne in katere si človek včasih s težavo razlagata.

Pisane obleke in sumljive enolončnice

V vasici Kat Kat pri mestecu Sapa, ki je oddaljena le uro vožnje od Lao Kaja, se na primer nisem mogla načuditi, kako lahko naš vodič živi v zelo skromni hiši – sicer zidan –, ki je bila še do pred kratkim brez zapritega ognjišča, ima pa doma prenosni računalnik z internetno povezavo. Kontrast med sta-

rim in novim je bil tako oster, da se še zdaj sprašujem, če je govoril resnico ali je bilo vse to samo predstava za tuje ... Vse večjemu številu turistov so se sicer v marsičem že prilagodili. Industrijski tekstilni izdelki, ki se enaki pojavljajo ne samo po vseh trgovinah v Saapi, temveč tudi po vsem Vietnamu, so npr. zamenjali ročno vezane torbe ali na roko tkane šale. A to je očitno neizbežna negativna posledica turizma. Letos je do poletja obiskalo Sapo in njeno okolico preko 55.000 ljudi in vsem tem turistom je treba na kakšen način postreči.

Dvodnevni izlet na ta konec države se je vsekakor splačal. Občudovanje žensk v tradicionalnih večbarvnih oblekah, ki prodajajo turistom spominčke, ali opazovanje vseh vrst ljudi na nedeljski tržnici v kraju Bak Ha, je enkratno doživetje. Njihove navade pa so omajale marsikatero moje prepričanje, predvsem v zvezi s hrano, saj sem bila prepričana, da nisem izbirčna, ker vedno rada poskusim nove jedi. Tokrat pa verjetno me nihče ne bi mogel prisiliti, da bi pojedla njihove sumljive enolončnice, kjer nisem prepoznała niti enega samega kosa mesa ali zelenjave. Na srečo sem uživala njihove okusne sadne smutije, pripravljene v glavnem iz ananas, manga ali pasijonke, ki jih še danes zelo pogrešam.

Kjer so doma zmaji in cesarji

Dvodnevni izlet v Lao Kaj, Sapo in Bak Ha pa ni bil edini, ki sva si ga privočila, saj ne moreš iti v Vietnam, ne da bi si ogledal zaliva Halong, ki se nahaja sto petdeset kilometrov zahodno od Hanoja. Leta 1994 je Unesco razglasil ta zaliv s svojimi skoraj dva tisoč apnenčastimi otočki, večinoma majhnimi in težko dostopnimi, za naravno sestovno dediščino. Po legendi so otočki nastali v daljnih časih, ko so sovražniki ogrožali vietnamsko obalo. Bogovi so poslali na pomoco prebivalstvu nebeskega zmaja, ki je priletel na zemljo in pljunil dragulje v morje, ki so se nato spremenili v štrelečo otočke in ustvarili neprepustno pregrado pred napad-

Sajgon: ko spraviš boleče spomine v muzej

Če so mi templji in kar ostane od Pre-povedanega mesta v Hueju nudili oriental-

sko vzdušje, ki sem si ga pričakovala od Vietnamca, me je Saigon povsem presenetil. Največje in gospodarsko najvažnejše vietnamsko mesto, ki se uradno piše Ho Chi Minh City (Mesto Hošiminh), ima vsaj v svojem središču precej zahodnjaški videz. Sajgon lahko tekmuje v svoji rasti – vsaj v nekaterih predelih – z Bangkokom ali Singapurjem, saj se predvsem center blešči s svojimi luksuznimi trgovinami, elegantnimi restavracijami in steklenimi nebottičniki. Obstajajo seveda znaki preteklosti v bogatih templjih, kolonialnih arhitekturah ali strogih socialističnih palacah, vendar smer načrtovanja tega mesta je začrtana in sledi najsdobnejšim načinom urejanja mest, ki se več ne razlikuje med Evropo, Ameriko ali Azijo. Če mi je Hanoj dal občutek romantičnega mesta, še vedno povezanega s preteklostjo in tradicijami, in prikazuje eno plat medalje sodobnega Vietnamca, je Sajgon njegova nasprotna stran. Že sam promet dokazuje razliko med mestoma, saj je v Sajgonu veliko več avtomobilov. Sicer se tudi tukaj ljudje premikajo s skuterji, a promet je bolj urejen in tudi vozniški so bolj disciplinirani. Še vedno pa, predvsem ženske, nosijo na obrazu zaščitne maske, ki jim pokrivajo nos in usta, da se branijo pred močnim soncem in smogom.

Tudi tukaj sva se v glavnem premika la peš ali s cyclojem, neke vrste kolesom, ki ima na sprednjem delu sedež, kjer se lahko umesti en potnik ali celo dva, če sta si pripravljena deliti ne preveč udoben prostor. Čeprav ima mesto preko osem milijonov prebivalcev, nima metroja. Leta 2008 so sicer začeli z gradnjo podzemne železnice, vendar predvidevajo, da bodo prvo progo zaključili komaj leta 2018. Čudno se mi zdi to protislovje med relativno počasnim načinom premikanja po mestu in neverjetnim številom gradbišč, kjer gradijo nebottičnike. Če posmislim za trenutek na zastarelom železniško omrežje, je ta paradoks še toliko izrazitejši.

Taka in drugačna nasprotja pa so očitno del Vietnamca. Tudi v najbolj centralnem in najsdobnejšem delu mesta se elegantno

oblečeni poslovneži ustavlajo na pločnikih in na plastičnih pručkah srkajo tipično vietnamsko govejo juho z riževimi testeninami, ki so jo na istem pločniku komaj pripravili le meter od njih oddaljeni kuhari. Tudi v tem primeru mirno sobivajo starci običaji in novi ritmi življenja.

Nasprotje sem opazila tudi v neverjetno visokih cenah kafeterije, ki se nahaja v 52-tem nadstropju najvišjega in najnovejšega nebottičnika v Sajgonu, iz katerega sem občudovala razgled mesta, in smešno nizkimi cenami številnih okrepčevalnic v drugih mestih, vključno v Hanoju, kjer si lahko vsak privoči popolno kosilo za manj kot 10 evrov.

Protislovja so me torej presenetila, nič pa ni bilo bolj pretresljivega od obiska muzeja posvečenega vietnamski vojni. Ogled letal, helikopterjev in tankov, predvsem pa fotografij, ki pričajo o vojnih grozotah in strašnem trpljenju takoj vojakov kot civilistov, je pravzaprav potrdilo prepričanje, da vojna nima nikoli zmagovalcev, temveč samo porazence. Čeprav so Američani napadli Vietnamce, ki so z neverjetno močjo in pogonom branili svojo zemljo in zmagali, so bili v resnici vsi žrtve nesmiselnega odločanja nekaterih neodgovornih posameznikov. Muzeji, kot je ta v Sajgonu, nas opozarjajo na to dejstvo, vendar današnji Vietnam nas uči nekaj še bolj pomembnega: ne glede na to, kar se je zgodilo v preteklosti, ima človek še vedno sposobnost, da gleda na prihodnost z optimizmom in sprejema druge brez vsakršnih predsedkov.

Kot vsako, me je torej tudi potovanje v Vietnam naučilo gledati na svet z različnega zornega kota in sprejemati ljudi z njihovimi prepričanjami in običaji kot nekaj, kar bogati vse nas. Kot vedno, sem si tujo državo predstavljal drugačno, kot sem jo v resnici našla, a presenečenje je bilo nadvse pozitivno. Morda bi lahko tudi mi v naših krajeh sprejeli za svoje nekatere vrline tega naroda: nekaj več poguma, vztrajnosti in optimizma nam govorito ne bi škodilo.

GORICA - Povečali zmogljivost centra Cara in izkoristili prazni center Cie

Prosilci za azil začasno nastanjeni v Gradišču

Prosilci za azil pred odhodom v Gradišče (zgoraj), odhod iz župnišča pri Madonini (desno) in sinočni shod prostovoljcev (spodaj)

Do zadnjega je kazalo, da bodo morali noč s sobote na današnji dan prespati na prostem. Pod večer pa je prišlo do preobrata: za štirideset afganistanskih državljanov, ki jih je v zadnjih tednih gostila župnija pri Madonini, se je našlo alternativno rešitev. Sinoč so jih s sedeža nadškofiske Karitas na Trgu San Francesco v Gorici odpeljali v Ulico Udine v Gradišče, kjer deluje center za prosilce za azil Cara in kjer je do novembra 2013 deloval tudi center za nezakonite priseljence Cie. Prefekt Vittorio Zappalorto je zaradi izrednih okoliščin predlagal začasno povečanje zmogljivosti centra Cara z 200 na 250 mest: v samem centru za prosilce za azil so bili sicer s prostorom že na tesnem, zato so nekaj prebežnikov nastanili tudi v sosednji stavbi, nekdanjem centru Cie. Le-tega so v zadnjem leto obnovili, niso pa ga ponovno odprli.

Odločitev o selitvi štiridesetih afganistanskih državljanov v Gradišče je padla na seji, ki jo je prefekt sklical pozno popoldne na prefekturi. Če bi do tega ne prišlo, bi prosilci za azil, za katere v centru Nazareno, v hotelu Internazionale, v dormitoriju Faidutti

in bivšem centru za odvisnike v kraju Terranova pri Škocjanu ni bilo prostora, morali poiskati zatočišče v spominskem parku ali drugod po mestu. Med prazniki so jim prenočiše nudili v župniškem objektu pri Madonini, katerem pa bodo zdaj ponovno stekle dejavnosti za otroke in druge župljane. Afgananci so zato včeraj zjutraj

SOVODNJE - Prosilci za azil Dela v gabrske vojašnici: občina čaka na odgovor

Zupanja pisala prefektu: »Prostora za največ osemnajst ljudi«

Kdaj se bodo v nekdanji gabrske vojašnici začela obnovitvena dela, ki jih je napovedala prefektura? Kdaj bodo v tem objektu nastanili prosilce za azil? To sta vprašanja, ki jih je sovodenjska županja Alenka Florenin naslovila na goriškega prefekta Vittoria Zappalorto s prošnjo, da načrti glede selitve priseljenih Afganistanov v zapuščeno stavbo v Ulici Ograda čim prej seznaniti tudi občinsko upravo.

Zappalorto je v minulih dneh za italijanski krajevni tisk izjavil, da je prefektura prejela iz Rima denar za sanacijo bivše karabinjerske vojašnice, vicerprefektinja Gloria Allegretto pa je do-

dala, da je bil že izbran tudi izvajalec del, po katerih bo objekt lahko sprejel skupino prosilcev za azil. »S prefekturo dosej nismo dobili nikakršnega uradnega sporočila, vemo le, da se dela še niso začela. Prefekta sem s pismom želela opozoriti, da nameravamo pred prihodom prosilcev za azil prirediti nekaj informativnih srečanj z občani, zato bi radi vedeli, kdaj naj bi do selitve prišlo,« pravi Floreninova, ki meni, da bo v gabrske vojašnici prostora za največ osemnajst ljudi. »Ob tem pričakujem, da bo poskrbljeno tudi za druge storitve, na primer za prevoze prosilcev za azil v Gorico,« še dodaja županja.

skupaj s prostovoljci, ki so jim v zadnjih tednih priskrbeli ležišča, odeje, oblačila in hranu, pospravili in počistili prostore pri Madonini, nato pa so z vrečami za odpadke, v katerih so natlačili odeje, peš odpravili proti središču mesta.

Mislili so, da jih čaka noč pod milim nebom, v resnici pa so jih policisti odpeljala

li v Gradišče. »Povečanje zmogljivosti centra Cara v Gradišču je posledica izrednih razmer in bo zato samo začasno,« je novičo komentiral deželni odbornik FJK Gianni Torrenti, po katerem naj bi do drugačne rešitve - razmestitev prosilcev za azil po občinah ali po hotelih - prišlo v nekaj dneh. Na goriškem Travniku je bila sinoč napovedana tudi solidarnostna balkada, s katero so prostovoljci želeli izraziti solidarnost prebežnikom, ki so tvegali ostati na cesti, in opozoriti pristojne institucije, naj zanje poskrbijo, kot predvideva zakon. Afganistanec so nato odpeljali v Gradišče, prostovoljci in sodelovali pa so se vseeno zbrali pred prefekturo, da bi spodbudili pristojne k iskanju strukturnih rešitev.

ŠKOCJAN - Predlog svetniške skupine Csf

Zakaj naj ne bi prosilcem za azil zaupali družbeno koristnih del?

V nekdanji šoli in centru za odvisnike v kraju Terranova v občini Škocjan od 11. decembra živi petnajst Afganistanov, ki so jih v tej stavbi namestili na podlagi konvencije med občino in prefekturo. Objekt je v dobrem stanju, problem pa je, da je so prebežniki popolnoma izolirani, saj je Terranova dokaj odmaknjena kraj, z večimi središči pa ga ne povezujejo niti avtobusi.

Na to so v prejšnjih tednih opozorili svetniki skupine Centrosistri per San Canzian futura (Csf), ki menijo, da izoliranost prosilcev za azil ne prispeva k njihovi integraciji. Svetniki so tudi prepričani, da bi morala občina Škocjan slediti zgledu občine Neme, ki je podpisala sporazum z deželno, prefekturo in Karitas, na podlagi katerega lahko prosilci za azil opravljajo nekatera manjša družbeno koristna dela. »Zakaj ne bi podobnega dokumenta, ki bi prosilcem za azil omogočal, da sodelujejo pri čiščenju cest in podobnih opravilih, podpisali tudi v Škocjanu? S tem bi se javno mnenejo o priseljencih izboljšalo, prebežniki bi imeli priložnost za boljšo integracijo v družbo, izboljšal pa bi se tudi videz naših vasi,« pravi načelnik Csf Stefano Minin.

Priseljeni v kraju Terranova

BONAVENTURA

TRŽIČ - Obnova Občinska palača z energetsko varčnejšimi okni

V pričakovanju na deželni prispevek, ki bo omogočil korenitejše ukrepe, bo stavba nekdanjega hotela Roma v Ulici Sant'Ambrogio v Tržiču, kjer imajo sedež občinski uradni za osebje, javne dražbe in ekonomat, dočakala obnovo oken. Občinska uprava jih ne bo nadomestila z novimi, ampak bo le poskrbela za obnovo obstoječih, v katere bo vložila 37.000 evrov.

Slep je občinski odbor sprejel v zadnjih dneh decembra, dela, po katerih bodo okna energetsko varčnejša, pa bodo stekla v doglednem času, sporočajo z občine. Za obnovo celotne stavbe v Ulici Sant'Ambrogio pa bi tržiška mestna uprava potrebovala kar 2.600.000 evrov: prošnjo na deželo FJK je vložila pred enim letom, čeprav je že nekaj let nameravala stavbo prodati. Leta 2008 so morali pritiči zaradi prave »invazije« miši izpraznit, po temeljiti deratizaciji in ureditvi pa se je v prejšnjih mesecih vanejo vselil center za izobraževanje odralih CPIA, ki ga upravlja ustanova Bem iz Štaranca in Gradišča.

Koncentracija PM10 v zraku

V Novi Gorici je bila včeraj presežena mejna vrednost trdih delcev PM10 v zraku. Preseganja so možna tudi danes. Najbolj onesnažujejo zastarele kurilne naprave na les, če se v njih kurijo premalo suha drva. Priporočljivo je ne kurtiti lesa v pečeh in kaminih, če so druge možnosti ogrevanja, in zmanjšati ogrevanje stanovanjskih in poslovnih prostorov, kjer se kot emergent uporablajo tekoča ali trdna goriva. Priporočljivo je tudi, da uporabljamo javni prevoz in ne kurimo na prostem. Ker onesnaženost zraku ne upošteva državne meje, so priporočila naslovljena vsem živečim v goriškem prostoru.

Evropska prostovoljna služba

V sejni dvorani goriške pokrajine na Korzu Italia 55 v Gorici bodo v torek ob 11. uri predstavili evropsko prostovoljno službo. Financira jo Evropska unija v okviru programa Erasmus+, ki omogoča mladim med 17. in 30. letom, da opravijo prostovoljno dejavnost v tujini, da obdobje od dveh do dvanajstih mesecev na področjih socialne oskrbe, mladinskih politik, športa, umetnosti in kulture, prostega časa in okolja.

Prehrana med nosečnostjo

Zdravstveno podjetje bo tudi letos predložilo informativna srečanja o zdravi prehrani med nosečnostjo. Prvo letošnje srečanje bo jutri med 15.30 in 16.30 v sejni dvorani sanitarno direkcije v bolnišnici San Polo v Tržiču; predaval bo zdravnica Susanna Agostini. Pobuda je namenjena tudi očkom, dedkom in ženskam, ki želijo zanosisi.

Kulturni center Lojze Bratuž

SREČANJA POD LIPAMI

LUDMILA NOVAK

Predsednica stranke Nova Slovenija - Krščanski demokrati,
poslanka v Državnem zboru Republike Slovenije,
bivša ministrica za Slovence v zamejstvu in po svetu
ter nekdanja evropska poslanka.

Četrtek, 15. januarja 2015, ob 20. uri

Kulturni center Lojze Bratuž - Gorica

POMNIKI MORIJE - Dolina Acquedotto

Poleg vodnih cevi še vojaški grobovi

Ko se vozimo po Krasu, se nam le-ta kaže kot zelo razgibana pokrajina, poraščenost ob cestah pa nam skoraj ne dovoli, da bi pogled segel nekaj deset metrov od ceste. Če pa avto parkiramo in jo mahnemo peš v goščavo, bomo prej ali slej naleteli na kako kraško dolino ali skledasto kotanjo. V njih so kmetje obdelovali manjše njive ali vrtove, prva svetovna vojna pa je domala vse te naravne vdobjine na goriškem Krasu spremenila v zaklonišča, poveljniške postojanke in nazadnje v vojaška pokopališča. Italijanska vojska je tem dolinam dajala slikovita in domiselnina imena, kot so lahko imena poveljnikov, italijanskih mest in dežel pa tudi imena naravnih značilnosti. Teh dolinic je polno na doberdobskem in vrhovskem Krasu, veliko jih je tudi na Komenskem.

Med prebiranjem knjige *Pozabljeni Kras* avtorja Mitje Jurna sem zasledil opis dolinice, ki jo je italijanska vojska jeseni 1916 imenovala *Dolina Acquedotto - Dolina Vodovoda*. Dolinica je očitno imela opraviti z vodnimi napeljavami, saj je bila voda na Krasu dragocena. Ker tu ni rek in ne potokov, sta morali vojskujoči armadi urediti mrežo

vodovodnih cevi, ki so vodo dovažale iz Soče ali Vipave. Dolina, o kateri pišemo, je bila bržas končna postaja ene od vodovodnih cevi, po kateri so pošljali vodo iz zaledja, iz dolinice pa so jo v čutaricah ali manjših posodah ročno nosili vojakom v prve bojne črte. Lahko si le mislimo, kakšna je bila ta voda! Soča in Vipava sta bili onesnaženi zaradi bojnih strupov in trupel vojakov, ki sta jih reki naplavljali, pa tudi dolgo potovanje po železnih ceveh je opravilo svoje.

Po 6. soški bitki, ko se je morala avstroogrška vojska umakniti z doberdobskega Krasa, se je vojna premaknila na komenski Kras, onkraj Dola. Po bojih na vzpetini Nad Logom (Nad Logem v vojaških kronikah) se je fronta za kratek čas ustnila nekaj sto metrov dlje v smeri Fajtjeve hripe. Med septembrom in oktobrom 1916 sta na tem območju potekali sedma in osma soška ofenziva. Italijanska vojska je na vso moč pritisnila in je hotela osvojiti izpostavljeni avstroogrški bastion na koti 265, ki jim je branil napredovanje proti Cerju in Fajtjemu hribu. Brigade Granatieri di Sardegna, Lombardia, Toscana, Pinerolo in Trapani so na-

Dolina s kapelico danes (levo) in načrt vojaškega vodovodnega omrežja jeseni 1916 (zgoraj)

FOTO VIP

padale, vendar brez večjih uspehov. Koto so osvojili šelev v deveti soški ofenzivi, ko so zavzeli tudi Cerje ter vzpetinici Pečinko in Pečino nad Lokvico.

Dolina Vodovoda leži le kakih sto metrov od ceste, ki z velikega parkirišča pelje proti Cerju. To ni bila le končna postaja vodnih cevi, po sili razmer je postala tudi voja-

ško pokopališče. Mrtvih vojakov je bilo toliko, da so izkoristili vsako ped zemlje za hitre pokope. Šele po vojni so jih odkopali in večino prenesli v kostnico v Redipulju. O tem, da je bilo v omenjeni dolini pokopališče, priča še danes obstoječa nizka pokopališka kapelica in večja plošča z napisom. O kakih grobovih ni več sledu, ob stenah do-

line so vidni le še ostanki kavern. Na še dobro ohranjene plošči lahko preberemo za tiste čase značilen napis: PX - V spomin padlim herojem, ki so dali svoja mlada življenga za veličino domovine - 2. novembra 1916. Postavlja pa se vprašanje, če je plošča kljub zapisanemu datumu res iz leta 1916. Leto kasneje se je nameč zgodil Kobarid in Posočje je za leto dni ponovno prišlo v avstroogrške roke. Dvomimo namreč, da bi avstroogrški vojaki tablo s takšnim napisom pustili nedotaknjeno. Za vse to, kar so moralni dotele prestati v vojni, bi jo zbiti in se stradani cesarjevi vojaki najbrž razbili na koščke. Možno pa je tudi, da so jo pustili, ker so bile spominske table tedaj njihova zadnja skrb. (vip)

GORICA - Odvoz odpadkov Brezplačna številka za slovensko brošuro

SKGZ poziva: »Zaprosite za slovensko gradivo«

Goriško podjetje za okoljske storitve Isontina Ambiente je v zadnjih dneh začelo pošiljati po goriških domovih novi koledar odvoza ločenih odpadkov ter brošuro z navodili za pravilno sortiranje in odlaganje posameznih odpadnih materialov. Oboje je v italijanskem jeziku. Kot pa je decembra javno napovedal direktor podjetja Isontina Ambiente, Giuliano Sponton, je informativno gradivo občanom na voljo tudi v slovenskem jeziku. Kdor želi prejeti slovensko brošuro, mora poklicati na brezplačno telefonsko številko 800-844344, nakar mu jo bo podjetje Isontina Ambiente dostavilo na dom.

Informativno gradivo za občane

telefonsko številko in zahtevajo informativno gradivo v slovenskem jeziku. »Taka in podobna prizadevanja pripadnikov naše skupnosti bodo pripomogla k boljšemu uveljavljanju dvojezičnosti na vseh ravneh. Ob tem bodo koncesionarje javnih storitev spodbudila k doslednemu spoštovanju manjšinskih pravic,« pravijo pri SKGZ.

Goriški predsednik SKGZ Livio Semolič se bo na tem rabe slovenskega jezika v kratkem sestal tudi s predsednikom pokrajinskega prevoznega podjetja APT Paolom Pollijem. Preveril bo - napoveduje Semolič -, na kateri točki je dogovorjeni postopek uvajanja vidne dvojezičnosti tako na posameznih postajališčih kot tudi na samicih avtobusih.

Sicer bo problematika vidne dvojezičnosti ena izmed osrednjih točk naslednjega srečanja pravno posvetovalne delavnice, ki bo v kratkem potekalo na Goriškem.

Da je ta telefonski klic vredno opraviti, so prepričani tudi pri Slovenski kulturno gospodarski zvezi (SKGZ). Krovna organizacija zato goriške Slovence poziva, naj poklicajo brezplačno

S trte v cementne sode

Vsak teden beremo in poslušamo napovedi, kako naj se goriška krajina ovrednoti, da postane dovolj privlačna za tokove obiskovalcev. Vselej se ob vrsti krajinskih in zgodovinskih postavk omenja proizvodnja vina. Kakšen je ta vinogradniški svet danes, kako razmišljajo in delujejo mladi gospodarji, ki sicer že nadomeščajo svoje starše, a slednji še niso povsem izpregli?

Klasika in zakon so v briških vinskih kleteh hrastovi sodi in kovinske cisterne. V Ceglem ne. Ko me je Kristjan Keber popeljal v prej dedovo in sedaj očetovo klet, sem zagledal ogromne cementne rezervoarje. Namestili so jih pred petdesetimi leti in jih obdržali. Z njimi je več dela med nadzorom vretja, sicer pa so pravšni za zadržanje stalne temperature; v njih se tudi ustvari debelejši sloj usedlin, zaradi česar imajo glivice »več hrane«. Surovina v obliki grozdnih jagod prihaja iz vinogradov v Zamuzlinevem, Bošku, Laškem (že pri Subidi), Barčici, Mladem. Za čiščenje pa

morajo v družini imeti vselej suhljatega člena, kajti v sod je potrebno zlesti skozi neverjetno ozko odprtino.

Predelujejo tri sorte belega in eno sorto črnega vina. Prve tri združijo v eno samo. Njegova oznaka je Collio; enako velja za črno. Trženje je enostavno, ker pri Kebrovih menijo, da je pomembno ovrednotiti kraj, ne pa sorte. Sedaj ponujajo letnik Collio 2013, prejšnje letine uporabljajo le za specialistično pokušnjo in izredne prilike. V delu kleti je razstavni prostor, ki ga ponujajo likovnim, fotografskim in besednim umetnikom. Svoj proizvod od leta 2009 ponujajo v steklenicah posebne oblike, ki so namenjene vinu »Collio«. Zaenkrat jih uporablja petintrideset vinogradnikov, postopoma se bodo uveljavile pri ostalih članih konzorcija »Collio«. Redno proizvodnjo plasirajo še največ po Italiji, sicer tudi v Sveti Evropi, Nizozemski in Japonski.

Pod pritlično kletjo imajo še nekakšne »katakombes«, kjer je v naravnih nišah v opoki vin-

OD DOMAČEGA LATNIKA DO ...

Pri Kebrovih v Ceglem uporabljajo izključno cementne sode

FOTO A.R.

Kristjan Keber ob stari vinogradniški opremi

FOTO A.R.

ski arhiv. V njem najdejo prostor nekaterih Kebrove letine, sicer pa steklenice neštetih drugih vinarjev. Posebnost predstavlja proizvod projekta »Vinnolimes« iz leta 2007, ko je šest vinogradnikov z obeh strani meje (3+3) natočilo mešanicu tokaja, rebule in malvazije v poldrugi liter velike steklenice. Arhiv obiskujejo občudovalci, ki jih je lastni bilo precej, ker so se ob slabem vremenu iz obmorskih letovišč zatekali v briške kleti; sicer pa imajo na kmetiji tudi nekaj apartmajev in sob za večdnevne goste. Njim lahko ponudijo tudi simbolno količino oljnega olja iz oljk, ki jih za kratkočasje gojijo v majhnem nasadu.

Na gospodarsko gledano zanimiv srednji rok je vinarstvo okrog Plešivega in tudi čez mejo rentabilno. Tam ima Kristjan, ki se je usposabljal ob očetu Ediju in šest let na čedajskem kmetijskem zavodu, med vrstniki znance in prijatelje, zato razmišlja o širitvi čezmejne proizvodnje ob spremeljanju tržnih trendov in pravljjen, da proizvodnjo dolgoročno spremeni v kaj primernejšega.

Aldo Rupel

Občina Sovodnje ob Soči

vabi na

TRADICIONALNO NOVOLETNO GLASBENO SREČANJE

v nedeljo, 18. januarja 2015, ob 17.30, v občinski telovadnici

Nastopajo solisti, zbori in plesalci domačih društev, Kraški muzikanti vokalna skupina Sraka in Pihalni orkester Kras

GORICA - Izobrazba in usmerjanje za dijake licejev

Partnerstvo z univerzo

Z letosnjim šolskim letom je steklo tesnejše sodelovanje med licejskim polom Trubar-Gregorčič iz Gorice in Univerzo v Novi Gorici (UNG), ki je goriški zavod vključila v skupino t.i. partnerskih srednjih šol. Pobuda UNG, ki med drugim predvideva organizacijo predavanj in naravnih dñi, se uvršča v sklop dejavnosti formativnega usmerjanja, ki dijaki omogočajo bolj ozaveščeno izbiro nadaljnega studija in bodočega poklica.

Sodelovanje med goriško šolo in UNG se je začelo v novembру z obiskom profesorja Gvida Bratine, ki je predaval o grafenu, dalje so dijaki 3., 4. in 5. razreda znanstvenega liceja obiskali sedež univerze v Rožni Dolini, kjer so prisluhnili predavanju o protivirusnih proteinih. V istem mesecu so se dijaki udeležili še predavanja o TiO₂ na svoji šoli v Ulici Puccini in

obiskali so e-Hišo - novgoriško hišo poskusov, kjer so si ogledali multimedijsko razstavo o trajnostnem razvoju TESSI. Dijaki so nam poslali poročila o opravljenih dejavnostih v okviru sodelovanja z UNG.

Grafen: Vzhajajoča zvezda na noznanosti

Da je grafen vzhajajoča zvezda na noznanosti, je povsem jasno vsem modernim fizikom, inženirjem in kemikom, ki si že vrsto let belijo glave z nanotehnologijami. Po mnenju največjih znanstvenikov bo novi material, ki ga danes poznamo kot grafen, s svojo odpornostjo, prevodnostjo ter gibljivostjo, revolucionarni svet. Osnovni gradnik je pri grafenu ogljik. Pri približanju dveh atomov ogljika tvorijo zunanj elektroni kovalentno vez in elektronski oblak, ki znatno poveča prevodnost snovi. Ko se 6 ogljikovih atomov poveže v ciklično strukturo, nastane heksagonalna oblika s koti 120°. Motiv, imenovan tudi osnovna celica ogljika, se nato v ravnini neštetokrat ponovi in tvori plast debeline enega atoma. Pri takih razoreditvah se elektroni obnašajo na poseben način, saj jim energijska stanja omogočajo izrazito gibljivost. Posledica tega je izjemna prevodnost, ki bo v prihodnosti omogočala uporabo grafena v televizorjih, tranzistorjih računalnikov in drugih elektronskih napravah. Zaradi kovalentnih vez, ki povezujejo ogljikove atome, je grafen izredno močan, hkrati pa tudi tako upogljiv, da se lahko naguba kakor svila. O njem danes vemo še razmeroma malo, saj je od njegovega odkritja minilo le desetletje. Iz dneva v dan pa odkrivajo znanstveniki nove aplikacije tega materiala in bliža se čas, ko bo grafen uporaben v vsakdanjem življenju. Iz njega bodo izdelovali lažje in upogljive mobilne telefone, neprebojne jopiče, moderna letala, kompozite izjemnih lastnosti in še marsikaj.

Jernej Terpin, 5. razred

PROTIVIRUSNI PROTEINI - POVZROČITELJI MUTACIJ V ČLOVEŠKEM GENOMU

Profesorica Nika Lovšin nam je na

kratko predstavila dogajanje v jedru celice, kjer se nahaja DNA. To je molekula, ki nosi genetsko informacijo. Sestavljena je iz manjših enot, genov, ki določajo izgled in funkcijo celice, vendar ti predstavljajo le majhen del celotne molekule. DNA radijo tudi transpozoni in retrotranspozoni, ki so gonilna sila pri evkarionski evoluciji, saj razlikujejo človeka od opice. Ti imajo to značilnost, da se premeščajo znotraj molekule DNA, se vključujejo v funkcionalne gene in tako spreminjajo njihovo izražanje. Po mnenju znanstvenikov izvirajo retrotranspozoni iz virusov, ki so se v teku evolucije vgradili v človeški genom; nekateri virusi se namreč reciperirajo na podoben način kot retrotransponzi.

V sklopu raziskav za razvoj protivirusnih terapij proučujejo znanstveniki delovanje retrotranspozonov. Odkrili so človeški protein iz družine APOBEC, ki preprečuje replikacijo retrotranspozonov in številnih retrovirusov, tudi virusa humane imunske pomanjkljivosti HIV. APOBEC proteini so izjemno pomembni za razvoj naravne imunosti človeškega organizma. Pred kratkim pa so odkrili tudi njihovo temno plat: povzročajo namreč nastanek velikega števila mutacij, ki imajo za posledico pojavnost različnih vrst raka. Delujejo torej kot najmočnejša kancerogeni sredstva. Preučevanje APOBEC proteinov postaja zato čedalje bolj obetavno, saj je usmerjeno v izdelavo strategij za preprečevanje rakastih obolenj.

Karin Vižintin in Sanja Vogrič, 3. razred

TIO₂, NAJBOLJ UPORABEN MATERIAL MODERNE DOBE PRI ENERGIJSKIH PRETVORAH IN SKRBI ZA OKOLJE

Kemičarka Urška Lavrenčič Štangar nam je predavala o kristalu TiO₂, starem materialu, ki ga uporabljajo na nove načine, kot na primer za sončne celice, baterije, goriva, energijske pretvorbe, čiščenje vode in zraka ter kot beli pigment. Povedala nam je, da je polprevodnik silicij, ki ga uporabljamo za sončne celice, drag, energijsko potrošen in da ga je težko reciklirati. Raziskovalci so torej odkrili foto-

Dijaki goriškega znanstvenega liceja na sedežu UNG v Rožni Dolini (levo) in v novgoriški e-Hiši (zgoraj)

lektrokemijske sončne celice, ki vsebujejo tudi titanov dioksid, a žal nimajo še takoj velikega izkoristka; lahko pa jih apliciramo na najrazličnejše podlage, kot so na primer sončna očala, ki s pridobljeno energijo napolnijo mobilni telefon.

Titanov dioksid lahko uporabimo tudi kot čistilo vode in zraka, saj ob prisot-

močjo žarnice in ventilatorja smo dokazali delovanje namiznega sončnega kolektorja ter odkrili, kako vpadni kot svetlobe vpliva na proizvodnjo energije: ventilator se je najhitreje vrtil, če je svetlobni žarek padal na kolektor pod pravim kotom. Z izogibnostnim testom izpodnih rakov smo ugotovili, da se členonožci izogibajo modri ga-

Na predavanju prof. Gvida Bratine

nosti svetlobe pospeši razgradnjo onesnažil. Tako gre na primer umazan zrak skozi plasti titanovega dioksida in se spontoma čisti oziroma razgraja v vodo in ogljikov dioksid, ki sploh nista škodljiva. Podobno se tudi voda ocisti ob prehodu po ceveh, ki so prevlečene s to snovjo.

Najzanimivejše področje napredne uporabe tega starega materiala pa je samočistilnost površin. Ker je raztopina TiO₂ hidrofilna (»ljubi vodo«), ima okenška šipa, ki jo potopimo vanjo, protizarsitvene lastnosti: voda enakomerno moči površino in prepreči nastajanje kapljic, ki drugače ustvarjajo madeže. Iz tega lahko sklepamo, da, četudi bi kemiki to snov zavrnili, bi jo gospodinje za vedno obdržale kot najbolj priljubljeno.

Ivana Cotič, 5. razred

HIŠA EKSPERIMENTOV: MULTIMEDIJSKA RAZSTAVA NA TEMO ENERGETIKE IN ONESNAŽIL

V novgoriški hiši eksperimentov smo si ogledali razstavo, ki je nastala v okviru projekta TESSI (Teaching Sustainability across Slovenia and Italy), in se preizkusili z izpopolnjevanjem vprašalnika na temo naravnega okolja in uporabe naravnih virov v vsakdanjem življenju. S po-

lici, ki jih v naravnem okolju ogroža in jim predstavlja vir nevarnosti. Izpostavljen je bil tudi problem prisotnosti živega srebra v reki Soči, ki v metilirani obliki ogroža zdravje organizmov rečnega ekosistema in posredno tudi človeka.

V hiši eksperimentov smo tudi do kazovali verodostojnost nekaterih fizikalnih pojavov, ki smo jih z matematičnega vidika že obravnavali med poukom. S pomočjo 340 metrov dolge cevi smo dejansko ugotovili, kako hitro potuje zvok. Konkretno smo dokazali Pitagorov izrek s prelivanjem obarvane tekočine iz kvadratov nad katetama v kvadrat nad hipotenizo in odkrili pomembnost dolžine ročice pri dquivovanju uteži. Srečanje z robotom, ki se pomika po nakazani smeri in se spremeno izogiba oviram, pa nas je projiciralo v prihodnost. Ugotovili smo tudi, s katerim mehanizmom lahko roparji preprečijo dajinski zaklep avtomobilskih vrat, tako da »preglasijo« frekvenčni signal, ki ga pošlja lastnik avtomobila.

Obisk novgoriške e-Hiše je bil zavaren in alternativen dan pouka, med katerim smo spoznali, kako lahko pridobljeno znanje podkrepimo in se na prost način še veliko novega naučimo.

Elena Marvin in Katja Pahor, 4. razred

Z JUTRIŠNJIM DNEM V GORICI

V Feiglovi knjižnici še šest srečanj s pravljico

Vsi malčki na Goriškem so prejšnji teden prejeli pisan letak z datumom šestih srečanj s pravljico, ki se bodo zvrstila v mladinski sobi Feiglove knjižnice v Gorici od jutri do konca marca. Vsak drugi ponedeljek bodo pravljičarke pripovedovale in animirale zgodbe, ki so zapisane v številnih knjigah s polic Feiglove knjižnice. V prikupni in primerno opremljeni mladinski sobi je knjižnica od lanskega septembra dalje že priredila šest srečanj. Na zadnjem sta v prebleki medvedke in zajkje zaigrali Sa-

nja Vogrič in Karin Vižintin. Sanja je igralo o Zeleni jopici imenitno zaigrala in sproti pela refren, ki so si ga otroci takoj zapomnili in ji pomagali pri petju. Najljubša zelena jopica je postala medvedka premajhna in zaželela si je, da bi jo kdo drug vzljubil in bi mu bila koristna. Toda nobena žival je ni marala ali pa jí jopica enostavno ni bila po meri. Sele ko je veter odpihnil jopico v zrak, se je ta polegla na mlado zajčjo družino, ki je trepetala od mrazu. Končno! Jutri popoldne z začetkom ob 18. uri se bosta mladi dijakinja slovenskega znanstvenega liceja vživel v novo pravljico, v kateri bo imel medved ponovno glavno vlogo. Naslov tokratne zgodbe je Brundo ne more spati.

SOVODNJE - Dobrodošlica novemu letu

Petje, glasba, ples in prispevki za društva

Tradicionalna dobrodošlica novemu letu v Sovodnjah je v zadnjih izvedbah pravi praznik pevskega, glasbenega in plesnega izražanja domačih društev in posameznikov, ki ga vsako leto nadgrajujejo nove vsebine.

V sovodenjski telovadnici se v nedeljo, 18. januarja, ob 17.30 tako obeta posebno doživetje, za katerega bodo poskrbela vsa društva, ki delujejo na občinskem teritoriju. Letos pa se bodo pridružili tudi nekateri gostje: če so Kraški muzikanti s svojim tretjim zaporednim nastopom že del družine, bodo člani Pihalnega orkestra Kras iz Doberdoba s kapelnikom Patrickom Quaggiatom prvič zaigrali ob tej priložnosti, ponu-

dili pa bodo del svojega božičnega koncerta, pri katerem sodelujejo moška vokalna skupina Sraka, recitatorka Luisa Gergolet ter pevca David Croselli in Bojan Kovic. Slednji je sicer domačin s Peči, znan obraz in glas, ki bo v nedeljo nastopil tudi sam oz. s skupino Heartbreak Hotel (Paolo Toso - kitara in Pietro Sponton - tolkala). Ponovno bo zapesti Luca Brumat z Vrha, prvič pa bosta letos sodelovali Alessia Peressini iz Sovodenj in Rada Vižintin z Vrha, medtem ko s Kraškimi muzikanti poje Ivana Nanut, tudi iz Sovodenj. S prazničnim sporedom se bodo predstavili tudi otroški zbori društva Sovodnje, Rupa Peč in Vrh sv. Mihaela, moški zbor Skala iz Gabrij, mešani zbor Rupa-

Pihalni orkester Kras iz Doberdoba

Peč in ženska vokalna skupina Danica z Viha, ki vadijo pod vodstvom dirigentki Valentine Nanut, Jane Drasič, Zulejke Devetak in Karen Ulian, pa še člani plesnih skupin društva Pipava z vaditeljico Jelko Bogatec.

Program je zastavljen tako, da se petje, glasba in ples večkrat prepletajo. Župa-

nja Alenka Florenin bo izrekla svoja voščila in razdelila prispevke društvom. Po uradnem delu bo priložnost za neformalno druženje, za katerega bo poskrbelo KD Sovodnje. Iz tehničnih razlogov bo vstop v telovadnico možen petnajst minut pred začetkom predstave.

lahko ogledali šolo, profesorji bodo nudili informacije o študiju in bodo na razpolago za individualne pogovore.

DNEVE ODPRTHIH VRAT za starše otrok, ki bodo v prihodnjem šolskem letu obiskovali 1. letnik vrtca, prireja Večstopenjska šola s slovenskim učnim jezikom v Gorici v vrtcu Mavrica v Bračanu v torek, 13. januarja, ob 17. uri; v vrtcu Pičapolonica v Pevmi v sredo, 14. januarja, ob 17. uri; v vrtcu Kekec v Števerjanu v torek, 20. januarja, ob 17. uri; v vrtcu Pika Nogavička v Štandrežu v četrtek, 22. januarja, ob 17. uri; v vrtcu Ringaraja, Ul. Brolo v Gorici, v torek, 27. januarja, ob 17. uri; v vrtcu Sonček, Ul. Max Fabiani v Gorici, v sredo, 28. januarja, ob 17. uri.

DNEVE ODPRTHIH VRAT za starše otrok, ki bodo v prihodnjem šolskem letu obiskovali 1. razred osnovne šole, prireja Večstopenjska šola s slovenskim učnim jezikom v Gorici v osnovni šoli Erjavec v Štandrežu v ponedeljek, 12. januarja, ob 17. uri; v osnovni šoli Župančič, Ul. Brolo v Gorici, v četrtek, 15. januarja, ob 17. uri; v osnovni šoli Gradnik v Števerjanu v ponedeljek, 19. januarja, ob 17. uri; v osnovni šoli Abram v Pevmi v ponedeljek, 26. januarja, ob 17. uri; v osnovni šoli Zorlut v Bračanu v četrtek, 29. januarja, ob 17. uri.

»PRISLUHNEMO POUKU - DANES SMO OTROCI«: Večstopenjska šola s slovenskim učnim jezikom v Gorici vabi starše otrok, ki bodo v prihodnjem šolskem letu obiskovali 1. letnik vrtca, da prisluhnejo pouku v vrtcu Mavrica v Bračanu v sredo, 14. januarja, od 10.30 do 11.30; v vrtcu Pičapolonica v Pevmi v četrtek, 15. januarja, od 10.30 do 11.30; v vrtcu Kekec v Števerjanu v sredo, 21. januarja, od 10.30 do 11.30; v vrtcu Pika Nogavička v Štandrežu v ponedeljek, 26. januarja, od 10.45 do 11.45; v vrtcu Ringaraja, Ul. Brolo v Gorici, v sredo, 28. januarja, od 10.30 do 11.30; v vrtcu Sonček, Ul. Max Fabiani v Gorici, v četrtek, 29. januarja, od 10.30 do 11.30.

»PRISLUHNEMO POUKU - DANES SMO UČENCI«: Večstopenjska šola s slovenskim učnim jezikom v Gorici vabi starše otrok, ki bodo v prihodnjem šolskem letu obiskovali 1. razred osnovne šole, da prisluhnejo pouku v osnovni šoli Erjavec v Štandrežu v torek, 13. januarja, od 8.30 do 10.00; v osnovni šoli Župančič, Ul. Brolo v Gorici, v petek, 16. januarja, in v ponedeljek, 19. januarja, od 8.30 do 9.30 (predhodna najava v vrtcu Ringaraja); v osnovni šoli Gradnik v Števerjanu v torek, 20. januarja, od 8.15 do 9.30; v osnovni šoli Abram v Pevmi v torek, 27. januarja, od 8.15 do 9.30; v osnovni šoli Zorlut v Bračanu v petek, 30. januarja, od 10.30 do 12.00.

»BOŽIČ VSEOKROG«: koncert v sklopu deželne zborovske revije Nativitas v organizaciji SKRD Jadro, ZSKD in USCI FJK bo danes, 11. januarja, ob 15.30 v cerkvi Sv. Lovrenca v Ronkah. Nastopata MoVS Lipa iz Bazovice in MIPZ Anakrousis iz Gropade.

ODPRTA VRATA na gostinski šoli Ad Formandum v Gorici: v torek, 20. januarja, in v torek, 27. januarja, od 14. do 17. ure v prostorih gostinskega centra Best Western Gorizia Palace; informacije po tel. 040-566360, ts@ad-formandum.eu.

SLOVENSKA VIŠJE SREDNJE ŠOLE V GORICI vabijo na »Dan odprtih vrat« licejskega pola (Humanistični in Znanstveni licej S. Gregorčič, Klasični licej P. Trubar) in tehniškega pola (Nova tehnično-ekonomska smer za turizem I. Cankar, Tehniški zavod upravnega smera, finance in marketing Ž. Zois, Tehniški zavod informatika in telekomunikacije J. Vega) v sredo, 14. januarja, od 18. do 20. ure v šolskem centru v Ul. Puccini 14 v Gorici. Obiskovalci si bodo

vabi starše otrok, ki bodo v šolskem letu 2015-16 obiskovali 1. letnik vrtca, na informativne sestanke: vrtec Čriček v Doberdoru v četrtek, 15. januarja, ob 17. uri; vrtec Barčica, Ul. Capitello v Romjanu, v ponedeljek, 19. januarja, ob 17. uri; vrtec Živ Žav na Vrhu v sredo, 21. januarja, ob 17. uri; vrtec Čira Ča-

ŠTANDREŽ

Jubilej gledališčnikov

V okviru abonmaja ljubiteljskih gledališčnih, ki ga organizira Prosvetno društvo Štandrež, bo danes, 11. januarja, ob 17. uri v župnijski dvorani Anton Gregorčič v Štandrežu komedija »Dan Oddiha« (Valentin Kataljev); gostuje Kulturno društvo Jožef Virk iz Dob. Dramska skupina, na kateri sloni gledališka dejavnost v Štandrežu, pa se pripravlja na obeleževanja 50-letnice svojega delovanja. V petek, 16. januarja, ob 20. uri bo predstavitev jubilejne publikacije ter odprtje razstave plakatov, slik, priznanj in drugega gradiva, povezanega z dramsko skupino. V soboto, 24. januarja, ob 20. uri bodo jubilejno dogajanje okronali s premierno predstavo v izvedbi gledališčnikov PD Štandrež »Mrtvi ne plačujejo davkov« (Nicola Manzari), režiser je Jože Hrovat. Ponovitev bo v nedeljo, 25. januarja, ob 17. uri; informacije na tel. 0481-20678 (Božidar Tabaj).

ŠTMAVER

Praznik že 7. februarja

Kulturno društvo Sabotin bo tudi letos organiziralo praznik sv. Valentina pod ogrevanim šotorom na družvenem sedežu. Tradicionalna sagra se bo začela s pustnim pridihom že v soboto, 7. februarja. Ob 18. uri bo predstavitev letosnjega kraškega puta, kateremu bosta, po zaslugu lanskega prvega mesta na pustni povorki na Opčinah, predsedovala kralj in kraljica iz Štmarvra; sledil bo kulturno-zabavni program in ples s triom Express. V nedeljo, 8. februarja, ob 11.15 bo v domači cerkvi slovesna maša v čast sv. Valentina. Oba dnevi bodo ponujali odlično hrano na žaru in slastne domače štrukle.

KROMBERK

Šušmelj o Winklerju

Tokratni muzejski torkov večer na gradu Kromberk bo posvečen predstavitvi knjige Jožeta Šušmela »Andrej Baron Winkler 1825-1916«, ki je bil krimski in tolminski okrajni glavar, poslanec v goriško-gradiškem deželnom zboru, poslanec v državnem zboru na Dunaju, predsednik dežele Kranjske. Z avtorjem se bo pogovarjal zgodbovinar Branko Marušič. Dogodek se pričenja ob 20. uri. (km)

uri novo srečanje pod lipami. Gostja večera bo Ljudmila Novak, predsednica stranke Nova Slovenija - Krščanski demokrati, poslanka v Državnem zboru Republike Slovenije, bivša ministrica za Slovence v zamejstvu in po svetu ter nekdajna evropska poslanka.

Mali oglasi

PRODAJAM akacijeva drva in Ekstra deviško oljčno olje tel. 0481-390238 ob uri obedov.

V ŠTEVERJANU oddamo 80 kv.m veliko opremljeno stanovanje; informacije po tel. 329-7265005.

Prispevki

Ob 26. obletnici smrti moža Branka Jurina in v spomin na svoje starše daruje Vilma z družino 70 evrov za ŠKD Danica.

Pogrebi

JUTRI V GORICI: 11.00, Ottilia Culot vd. Torroni iz splošne bolnišnice v cerkev na Placuti.

JUTRI V ZDRAVŠČINAH: 11.00, Bruno Cont (s pokopališča v Gradišču) v cerkvi in na pokopališču.

JUTRI V ŠTARANCANU: 11.00, Mario Burlini (iz tržiške bolnišnice) v cerkvi, sledila bo upeljitev.

NATIVITAS
Božična pesem v ljudskem izročilu v skupnosti Alpe Jadran
2014

USCI FVG

Zveza slovenskih kulturnih društev in Deželno združenje pevskih zborov USCI FJK

vabita na niz koncertov v sklopu deželne revije Nativitas

Nedelja, 11. 1. 2015 ob 15.30

Ronke – Cerkev svetega Lovrenca

BOŽIČ VSEOKROG

MoVS Lipa (Bazovica) & friends, dir. Anastasia Puric

MIVS Anakrousis (Gropada), dir. Jari Jarc

Sobota, 17. 1. 2015 ob 20.30

Doberdob – Župnijska cerkev sv. Martina

BOŽIČ V RAZNIH POKRAJINAH

ŽePZ Jezero – Doberdob, dir. Dario Bertinazzi

MeMIPZ Neokortex – Sovodnje, dir. Jana Drassich

Komorni moški zbor Stane Malič – Opčine, dir. Walter Lo Nigro

MePZ Pod Lipo – Špeter, dir. Nino Šperer

Lekarne

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

D'UDINE, Trg Sv. Franciška 4, tel. 0481-53024.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU

S. ANTONIO, Ul. Romana 93, tel. 0481-40497.

DEŽURNA LEKARNA V ŠTARANCANU

ZANARDI, Ul. Trieste 31, tel. 0481-481252.

DEŽURNA LEKARNA V KRMINU

BRAČAN (FARO), Ul. XXIV Maggio 70, tel. 0481-60395.

DEŽURNA LEKARNA V MARIANU

CINQUETTI, ul. Manzoni 159, tel. 0481-69019.

Čestitke

Ivan Pintar je zadnji dan v letu 2014 dobil bratca MITJO. Srečni družini čestitajo nona Ana, nono Franc, teta Renata ter bratranca Thomas in Nikolas.

Kino

DANES V GORICI

KINEMAX Dvorana 1: 15.10 »Big Hero 6«; 17.00 - 19.45 - 22.15 »American Sniper«.

Dvorana 2: 15.45 »Paddington«; 17.45 - 20.00 - 22.00 »Si accettano miracoli«.

Dvorana 3: 15.30 - 17.30 - 19.50 - 22.10 »Big Eyes«.

DANES V TRŽIČU

KINEMAX Dvorana 1: 15.00 »Big Hero 6«; 17.00 - 19.45 - 22.15 »American Sniper«.

Dvorana 2: 16.00 - 18.00 - 20.10 - 22.15 »Si accettano miracoli«.

Dvorana 3: 16.20 - 20.10 - 22.15 »Come ammazzare il capo 2«; 18.15 »Big Eyes«.

Dvorana 4: 16.30 - 18.00 »Il ragazzo invisibile«; 18.15 - 20.20 - 22.10 »Ouija«.

Šolske vesti

ODPRTA VRATA

na gostinski šoli Ad Formandum v Gorici: v torek, 20. januarja, in v torek, 27. januarja, od 14. do 17. ure v prostorih gostinskega centra Best Western Gorizia Palace; informacije po tel. 040-566360, ts@ad-formandum.eu.

SLOVENSKA VIŠJE SREDNJE ŠOLE V GORICI

RAI3bis**SLOVENSKI PROGRAM - Na kanalu 103****20.00** Tv Kocka: Prvi odcep desno **20.30**
Deželni Tv Dnevnik**20.50** Portret Dušana Jakomina – Srečen čas, ki ga živim, sledi Čezmejna Tv: Dnevnik Slo 1**RAI1****6.30** UnoMattina in famiglia **7.00** 8.00, 9.00, 13.30, 16.30, 20.00, 23.35 Dnevnik **9.45** Dok.: Dreams Road **10.30** A Sua immagine, vmes maša in Angelus **12.20** Linea verde **14.00** Talk show: L'Arena **16.35** Show: Domenica in **18.50** Kviz: L'Eredità **20.35** Show: Affari tuoi **21.30** Nad.: Braccialetti rossi**RAI2****6.30** Nautilus **7.00** Serija: Lassie **8.00** Serija: Delitti in paradiso **10.45** Cronache animali **11.30** Show: Mezzogiorno in famiglia **13.00** 17.05, 20.30 Dnevnik, vreme in sport **13.45** Quelli che aspettano **15.30** Quelli che il calcio **17.10** Stadio Sprint **18.10** 90° minuto **19.35** Serija: Squadra Speciale Cobra **11.21.05** Serija: N.C.I.S. **21.45** Serija: N.C.I.S. - Los Angeles **22.40** La domenica sportiva**RAI3****7.20** Serija: Ai confini dell'Arizona **8.10** Serie: La signora del West **8.55** Film: Giorno di nozze **10.25** Aktualno: Community – L'altra Italia **11.10** 12.10 Rubrike **12.00** 14.00, 18.55, 23.30, 0.50 Dnevnik in vreme **12.55** Reportaža: Radici, l'altra faccia dell'immigrazione **14.30** In 1/2 ora **15.05** Kilimangiaro **20.00** Blob **20.10** Che tempo che fa **21.45** Presa diretta **23.45** Gazebo**RAI4****14.40** Film: Il rompicappe – A pain in the ass **16.05** Mainstream 2014 **16.30** 17.20 Nad.: Robin Hood **17.15** Novice **18.05** Nad.: Haven **19.40** Serija: Supernatural **20.25** Serija: Teen Wolf **21.10** Film: Bad Company (akc., '02, i. A. Hopkins) **23.15** Film: The Hard Word (akc., '02, i. G. Pearce)**RAI5****14.20** Oceani **15.15** Wild Italy **16.05** Gledališče: Giocando con Orlando **17.45** Novice **17.50** David Letterman Show **18.35** Glasba **19.30** Korsakov: Mille una notte **20.20** Petruška **20.45** Il cortile dei gentili **21.15** Earth – La potenza del pianeta **22.10** In scena – Dalla Russia con amore **23.20** Film: Neverland – Un sogno per la vita (dram., '04, i. J. Depp)Nedelja, 11. januarja
Laeffe, ob 23. uri**Coco Chanel & Igor Stravinsky**Francija, Švica 2009
Režija: Jan Kounen
Igrajo: Anna Mouglalis, Mads Mikkelsen, Elena Morozova in Nataša Lindinger

Film, ki je nastal po romanu Chrisa Greenhalgha pripoveduje o prijateljstvu in ljubezenskem odnosu med pariško modno kreatorko in velikim russkim skladateljem.

Do njunega srečanja naj bi prišlo prav v francoski prestolnici, leta 1920, se pravi v času, ko si je slavnna Coco zamislila parfem Številka 5.

V filmu se prepletajo resnična dejstva in fikcija, zgodbo pa v svoj žanr trdno postavi straten čustveni nabo.

Pisatelj Greenhalgh je v prvi osebi sodeloval pri pisanku filmskega scenarija in se pri tem poslužil tudi številnih dokumentov, ki so mu jih dali na razpolago na sedežu francoske modne hiše, kot tudi nekaterih predmetov, ki jih še danes hranijo na rue Cambon 31, se pravi v stanovanju kjer je Coco Chanel živila.

RAI MOVIE**13.55** Film: 48 ore (det.) **15.35** Film: Caccia al ladro (rom.) **17.25** Novice **17.30** Film: Vacanze romane (rom., '53, i. A. Hepburn) **19.30** Film: Operazione San Gennaro (kom., '66, i. N. Manfredi)**21.15** Film: The Way Back (dram., '10, i. E. Harris, C. Farrell) **23.35** Serija: Crash**RAI PREMIUM****13.15** Film: Praterie selvagge (dram.) **14.45** Aktualno: Anica – Appuntamento al cinema **14.50** GranPremium **15.10** Film: Miss Marple – Blue Geranium (krim.) **16.45** Nad.: Tutti pazzi per amore **17.40** Novice **17.45** Show: Boss in incognito **19.25** Nad.: L'isola **21.10** Show: Così lontani così vicini **23.10** Nad.: Nebbie e delitti**RETE4****7.30** Media Shopping **8.00** Serija: Zorro **8.30** Dok.: Magnifica Italia **9.00** Confessione Reporter **10.00** Sv. Maša **10.50** Le storie di viaggio a... **11.30** 18.55 Dnevnik in vreme **12.00** Serija: Walker Texas Ranger **13.55** Donnaventura **14.30** Film: Il segreto di Agatha Christie (krim.) **16.25** Film: L'ultimo cacciatore (dram.) **19.35** Film: Il comandante Florent – Mezzi pesanti (det.)**21.30** Film: Il padrino (dram., '72, r. F. F. Coppola, i. M. Brando, A. Pacino)**CANALE5****6.00** Pregled tiska **7.55** Promet, vremenska napoved in dnevnik **8.50** Le frontiere dello spirito **10.10** Lhotse Ski Challenge – A Himalayan Experience **11.00** Le storie di Melaverde **12.00** Melaverde **13.00** 19.55 Dnevnik in vreme **13.40** L'arca di Noè **14.00** Domenica Live **18.45** Kviz: Avanti un altro! **20.40** Show: Paperissima Sprint **21.10** Nad.: Il segreto **23.30** Nad.: Solo per amore**ITALIA1****6.50** 17.50 Risanke **10.25** Film: A Beverly Hills... signori si diventa (kom.) **12.25** 18.30 Dnevnik in vreme **13.00** Šport **14.00****VREDNO OGLEDNA**Film: La vera storia di Biancaneve (dram.) **15.50** Film: The Borrowers (fant.) **19.00** Film: La mummia (pust., '99) **21.30** Film: La mummia – La tomba dell'imperatore Dragone (pust., '08) **23.30** Film: Outlander – L'ultimo vichingo (akc., '08)**IRIS****13.30** Film: L'amore non ha colore (kom.) **15.10** Film: Due per un delitto (kom.) **17.05** Film: Michael (kom.) **19.05** Film: Amiche per sempre (kom., '95, i. D. Moore)**21.00** Film: This Must Be the Place (dram., '11, i. S. Penn) **23.30** Film: L'uomo in più (kom., It., '01)**LA7****7.00** 7.55 Omnibus **7.30** 13.30, 20.00, 23.55 Dnevnik **9.45** L'aria che tira – Il diario **11.00** Otto e mezzo **11.40** Film: 47 morto che parla (kom.) **14.00** Kronika **14.40** Film: Un marito quasi perfetto (kom., '96, i. E. DeGeneres) **16.25** Film: Sette criminali e un basotto (kom.) **17.50** Serija: L'ispettore Barnaby **20.30** Natale nel Paese delle Meraviglie **21.10** La Gabbia**LA7D****7.35** The Dr. Oz Show **8.30** 12.55, 18.55 Dnevnik **9.00** 12.00, 15.55 I menu di Benedetta **10.00** 19.30, 20.30 Talent show: Chef per un giorno **11.00** 13.00 Cuochi e fiamme **14.00** Serija: Jane Doe **17.55** Talk show: Le invasioni barbariche **19.00** Food Maniac **21.30** Crozza nel Paese delle Meraviglie**TELEQUATTRO****6.30** 18.00 Le ricette di Giorgia **6.50** 9.30, 19.45 Italia economia e prometeo **9.45** 19.30, 23.00 Dnevnik **10.00** La parola del signore **10.30** 23.15 Rotocalco Adnkronos **10.45** Aktualno: Musa Tv **12.30** 20.00 Qui studio a voi studio **18.20** Tanta salute **19.00** Il caffè dello sportivo **23.30** Trieste in diretta**LAEFFE****13.00** 20.00 Il cuoco vagabondo **14.00** Film: Molto rumore per nulla (kom.) **16.00** Racconti dalle città di mare **17.05** Città nasconde **19.00** Bourdain: Cucine segrete **21.00** Nad.: Nord e sud **22.00** Nad.: Maison Cloche – La casa del piacere **23.00** Film: Chane e Igor Stravinsky (dram.)**CIELO****10.15** 11.15 Wrestling **12.15** 13.15 Serija: Most Dangerous – Pericolo reale **13.00** Novice **14.00** Film: Il ponte del dragone (akc.) **15.30** Film: La fredda luce del giorno (triler) **17.15** Stop & Gol**18.30** **23.30** Film: Spider-Man 3 (fant., '07, i. T. Maguire) **21.15** Film: Domino (akc., '05, i. K. Knightley)**DMAX****12.35** Supercar **13.25** River Monsters **14.15** Nudi e crudi **15.10** Ed Stafford: duro a morire **16.00** Property Wars **17.45** Gli scassaforti **18.35** Affare fatto! **19.30** Rimozione forzata **20.20** Banco dei pugni **21.10** Houdini **22.00** David Blaine: magia o realtà? **23.45** Dynamo – Magie impossibili**SLOVENIJA1****7.00** 18.40 Risanke in otroške nanizanke **10.45** Prisluhnimo tišini **11.20** Ozare **11.25** Obzorja duha **12.00** Ljudje in zemlja **13.00** 17.00, 18.55, 22.55 Poročila, šport in vreme**13.25** Koncert: Noč Modrijanov 2014, 2. del**15.10** Film: Ples na vodi **17.15** Igralci brez maske **18.15** Aplavz **18.35** Eko utrinki **19.25** Zrcalo tedna **20.00** Nan.: Naš vsakdanji kruhek **20.25** Nad.: Zapoščina **21.30** Intervju **22.25** Dok. odd.: Moj pogled na znamost **23.20** Dok. serija: Zakaj demokracija?**SLOVENIJA2****8.15** Le plesat me pelji 2014 **9.45** Studijska oddaja **10.00** Alpsko smučanje: SP, slalom (m), 1. vožnja, prenos **11.10** Alpsko smučanje: SP, superveleslalom (ž), prenos **12.10** Nordijsko smučanje: SP, smučarski teki, vzpon (m), vključitev v prenos **12.55** Alpsko smučanje: SP, slalom (m), 2. vožnja, prenos **13.40** Nordijsko smučanje: SP, smučarski teki, vzpon (ž), vključitev v prenos **14.20** Nordijsko smučanje: SP, smučarski poleti (m), prenos **16.10** Rokomet: mednarodni turnir, Slovenija – Islandija, pon. **17.35** Biatlon: SP, skupinski start (ž), pon. **18.20** Film: Na drugi strani postelje **19.50** Žrebanje Lota **20.00** Gala koncert ob otvoritvi Mariborske gledališča **22.05** Dok. odd.: Dom – Zgodba o potovanju **23.50** Dok. film: Kdo in kaj **0.15** Koncert: Silence – Prvo srečanje preživelih po koncu sveta**KOPER****12.45** Alpsko smučanje: SP, slalom (m) **14.00** Čezmejna Tv – Deželne vesti **14.10** Vsedanes – Svet **14.20** Tednik **14.50** Smučanje: smučarski teki (ž), 15 km **15.35** Dok.: K2 **16.05** Vrt sanj **16.50** Glasba zdaj **17.05** Avtomobilizem **17.20** Najlepše besede**18.00** Ljudje in zemlja **18.50** Iz morja v mrežo **19.00** 22.00, 23.55 Vsedanes – Tv Dnevnik **19.25** Šport **19.30** Vzhod – Zahod **19.50** 21.45 Kino premiere **20.00** Vesolje je... **20.30** Istra in... **21.00** Dok.: Rusija, moja usoda **22.15** Alpe Adria **22.45** Tartini festival 2006 **23.25** Sredozemlje**POP TV****6.50** Risanke, otroške in zabavne serije **10.45** Film: Obljuba ljubezni **12.45** Serija: Downton Abbey **13.45** Film: Vročica sobotne noči (dram., '77, i. J. Travolta) **16.00** Film: Božanske skrivnosti (dram., '02, i. S. Bullock) **18.00** Serija: Skriti šef **18.55</**

RAI3bis

SLOVENSKI PROGRAM - Na kanalu 103
18.40 Čezmejna Tv: Primorska Kronika
20.30 Deželnki Tv Dnevnik, sledi Čezmejna
 Tv: Dnevnik Slo 1

RAI1

6.45 Aktualno: UnoMattina **7.00** 8.00, 9.00, 11.00, 13.30, 16.30, 20.00 Dnevnik, vreme in rubrike **10.00** Storie vere **11.10** A conti fatti **12.00** Show: La prova del cuoco **14.05** Show: Dolci dopo il Tiggì **14.40** Torto o ragione? Il verdetto finale **16.00** La vita in diretta **18.50** Kvizi: L'Eredità **20.30** Igra: Affari tuoi **21.15** Nad.: Ragion si stato **23.15** Porta a porta

RAI2

6.00 14.00 Detto fatto **8.00** Protestantesimo **8.30** Nad.: Il tocco di un angelo **10.00** 13.30, 17.45 Rubrike **11.00** I fatti vostri **13.00** 18.20, 20.30, 23.30 Dnevnik in vreme **16.15** Serija: Ghost Whisperer **17.00** Serija: Cold Case **18.00** Šport **18.50** Serija: N.C.I.S. - Los Angeles **19.40** Serija: N.C.I.S. **21.00** Serija: Zio Gianni **21.10** Show: Boss in incognito **22.40** Serija: Blue Bloods

23.45 Film: The Outsider (akc.)**RAI3**

6.00 11.55, 14.00, 19.00, 0.00 Dnevnik in vreme **6.30** Rassegna Stampa **7.00** Tgr Buongiorno Italia **7.30** Tgr Buongiorno Regione **8.00** Agorà **10.00** Mi manda RaiTre **11.00** Elisir **12.45** Pane quotidiano **13.10** Dok.: Il tempo e la storia **14.50** Rubrike **15.10** Nad.: Terra nostra **15.55** Dok.: Aspettando Geo **16.40** Dok.: Geo **20.00** Blob **20.15** Risanke **20.35** Nad.: Un posto al sole **21.05** Ulisse - Il piacere della scoperta **23.10** Gazebo

RAI4

11.50 15.45 La vita segreta di una teenager americana **12.35** 18.00 Xena **13.20** Private Practice **14.05** 20.20 Under The Dome **14.50** Web Series Collection **15.00** Greek **16.30** The Lost World **17.15** Novice **17.20** Streghe **18.45** Continuum **19.30** Stargate Atlantis

21.10 Film: Elephant White (akc., '11, i. K. Bacon) **22.45 The White Queen **23.45** Il trono di spade****RAI5**

14.15 Oceani **15.10** Meditarraneo Mare Nostrum **16.00** Dok. film: Il castello **17.40** 0.30 Novice **17.45** David Letterman Show **18.30** I giardini più belli del mondo **19.35** Indagine su Giorgione **20.40** Passepartout **21.15** Cinque buoni motivi **21.20** Film: Orlando Furioso

RAI MOVIE

11.55 Film: Tre scapoli e una bimba (kom.) **13.40** Film: Viaggio d'estate (kom., '09, i. K. Bacon, R. Zellweger) **15.30** Film: Un medico, un uomo (dram.) **17.35** Novice **17.40** Film: Un poliziotto fuori di testa (kom.) **19.20** Film: Il... Belpaese (kom.) **21.15** Film: Tom Horn (western) **22.55** Film: Ancora 48 ore (akc.)

RAI PREMIUM

12.15 Acchiappo i sogni **13.00** 19.15 Nad.: Terra Nostra **13.55** Serija: Medium **15.35**

Aktualno: Anica - Appuntamento al cinema **15.40** Nad.: Capri **16.40** Nad.: Legami **18.25** 0.50 Novice **18.30** Nad.: La signora in rosa **20.10** Nad.: Un medico in famiglia **21.10** Serija: Crossing Lines **23.00** Attori e divi italiani **23.55** Serija: Sulle tracce del crimine

RETE4

6.50 Serija: Zorro **7.10** Serija: Hunter **8.05** Nad.: Cuore ribelle **9.30** Serija: Carabinieri **10.35** Sai cosa mangi? **10.45** Ricetta all'italiana **11.30** 18.55 Dnevnik in vreme **12.00** Serija: Detective in corsia **13.00** Serija: La signora in giallo **14.00** Lo sportello di Forum **15.30** Serija: Hamburg distretto **21.16.35** Ieri e oggi in Tv **17.00** Nad.: Il ritorno di Colombo **19.35** 20.45 Nad.: Tempesta d'amore **20.10** Nad.: Centovetrine **21.15** Quinta colonna **23.55** Confessione Reporter

CANALE5

6.00 Pregled tiska **7.55** Dnevnik, prometne informacije, vreme, borza in denar **8.45** Mattino Cinque **11.00** Aktualno: Forum **13.00** 20.00 Dnevnik in vreme **13.40** Nad.: Beautiful **14.45** Uomini e donne **16.10** Nad.: Il segreto **17.00** Pomeriggio Cinque **18.45** Kvizi: Avanti un altro! **20.40** Show: Striscia la notizia - La voce dell'indecenza **21.10** Scherzi a parte **23.30** Serija: Hostages

ITALIA1

6.45 Risanke **8.30** Nad.: Una mamma per amica **10.30** Nad.: Everwood **12.25** 18.30 Dnevnik, vreme in šport **14.05** Nan.: Simpsonovi **14.30** Nan.: I Griffin **14.55** Serija: Arrow **15.40** Serija: The Vampire Diaries **16.45** Serija: Dr. House - Medical Division **19.20** Serija: C.S.I. New York **21.10** Film: Shooter (akc., '07) **23.35** Tiki taka - Il calcio è il nostro gioco

IRIS

13.20 Film: I viaggiatori della sera (dram.) **15.25** Film: la città gioca d'azzardo (dram.) **17.15** Note di cinema **17.25** Film: Tre per una grande rapina (dram.) **19.10** Serija: Supercar **20.05** Serija: A-Team

21.00 Film: Il rapporto Pelican (det., '93, i. J. Roberts, D. Washington)**LA7**

7.00 7.55 Omnibus **7.30** 13.30, 20.00, 0.00 Dnevnik **9.45** Coffee Break **11.00** L'aria che tira **14.00** Kronika **14.40** Serija: Il commissario Maigret **16.25** Serija: L'ispettore Tibbs **18.05** Serija: Crossing Jordan **20.30** 0.15 Otto e mezzo **21.10** Piazzapulita

LA7D

6.30 I menù di Benedetta - Ricetta Sprint **7.35** 16.00 The Dr. Oz Show **8.30** 12.55, 18.55 Dnevnik **9.00** 12.00, 13.00 I menù di Benedetta **10.00** 19.00 Talent show: Chef per un giorno **11.00** 20.05 Cuochi e fiamme **14.00** SOS Tata

21.10 Film: Lady Henderson presenta (kom., '05, i. J. Dench) **23.05 La mala educazione****TELEQUATTRO**

7.00 Sveglia Trieste! **8.30** Dok.: Borgo Italia **12.45** Aktualno: Musa Tv **13.00** Le ricette di Giorgia **13.20** 17.30, 19.30, 20.30, 23.30 Dnevnik in vreme **13.45** 15.15, 23.30 Ko-

šarka **18.00** Trieste in diretta **19.00** Peccati in tavola **20.00** Happy Hour **21.00** Il caffè dello sport **22.30** Il caffè dello sportivo

LAEFFE

12.55 Jamie Oliver - Il mio giro d'Europa **13.50** 17.45 Jamie - Menù in 15 minuti **14.50** 18.45 Il cuoco vagabondo **15.50** Città nascoste **16.50** Gran Designs Australia **19.45** Novice **20.00** Wings for Life World Run **20.15** Bourdain - Cucine segrete **21.05** Film: Solo un bacio per le favole

22.50 Film: Elles (dram., '11, i. J. Binoche)**CIELO**

12.00 MasterChef USA **14.00** 15.00 MasterChef Australia **14.45** Novice **16.00** 17.45 Fratelli in affari **16.45** Buying & Selling **18.45** Cucine da incubo **19.45** Affari di famiglia **21.10** Film: Underworld - La ribellione dei Lycans (horror) **23.00** Le ragazze di Phnom Phen

DMAX

12.35 Liquidator **13.25** 20.20 Rimozione forzata **14.15** 19.30 Banco dei pugni **15.10** Come andrà a finire? **16.00** Top Gear USA **16.50** Affari a quattro ruote **17.45** Airport Security **18.35** Bad Dog **21.10** David Blaine **22.55** Ed Stafford: duro a morire **23.45** Video del tubo

SLOVENIJA1

6.15 Utrip **6.30** Zrcalo tedna **6.55** Dobro jutro **10.35** Obzorja duha **11.15** Dok. odd.: Pogled na... **12.00** Ljudje in zemlja **13.00** 15.00, 17.00, 18.55, 22.40 Poročila, vreme in šport **13.35** Polnočni klub **15.10** Dober dan, Koroška **15.45** 18.10 Risanke **16.15** 0.50 Duhovni utrip **16.30** Odprta knjiga **17.25** Slovenski magazin **17.55** Novice **18.00** Infodrom **18.20** Nan.: Fina gospa **19.30** Slovenska kronika **20.00** Tednik **21.00** Pogovor s predsednikom vlade **22.00** Odmevi **23.05** Umetni raj **23.35** 10. festival slovenskega jazzja Ravne na Koroškem

SLOVENIJA2

6.00 Otočki kanal **7.00** Risanke **8.05** Zgodbe iz školjke **8.25** Infodrom **8.40** Enajsta šola **9.05** Zabavni kanal **11.45** Dobro jutro **14.15** Točka **15.35** O živalih in ljudeh **16.20** Prava ideja! **16.55** Dober dan, Koroška! **17.35** Tv - poroka **18.05** Igrali brez mask **19.05** Točka **20.00** Serija: Čas skrivnosti, čas ljubezni **21.35** Serija: Lov **23.10** Dok. serija: Seks, smrt in smisel življenja **23.55** Odprta knjiga

KOPER

13.55 Dnevni program **14.00** 23.35 Čezmejna Tv - Deželne vesti **14.20** Euronovice **14.30** Veseljje je... **16.40** City Folk **17.10** Dogodki **17.25** Istra in... **18.00** 23.00 Šport **18.35** 23.30 Vremenska napoved **18.40** 22.40 Primorska kronika **19.00** 22.00 Vsesedanes - Tv dnevnik **19.25** Šport **20.00** Sredozemlje **20.30** Artevisione **21.00** Meridiani **22.15** Kino premiere **22.30** Športna mreža

POP TV

6.50 Risanke in otroške serije **8.05** Queen Latifah Show **8.50** 10.00, 11.10 Tv prodaja **9.10** 15.20 Nad.: Moje srce je tvoje **10.10** 16.05 Nad.: Barva strasti **11.25** 17.15 Nad.: Toskana, ljubezen moja **12.20** Film: Očkov vrtec (kom.) **17.00** 18.55, 22.00 Novice **20.00** Film: Dovolj mi je (triler, '02, i. J. Lopez) **22.30** Serija: Na kraju zločina - New York **23.20** Serija: Nepremagljivi dvojec

KANAL A

7.45 Serija: Detektiv na Floridi **8.30** Risanke in otroške oddaje **9.25** 17.00 Serija: Naša mala klinika **10.20** 16.30 Serija: Veliki pokrovci **11.10** Nad.: Budva na morski peni **12.25** Serija: Trafika **12.50** Serija: Svingerji **13.25** Tv prodaja **13.55** 18.55 Serija: Ko-

Rai Ponedeljak, 12. januarja
Rai storia, ob 9.35

La notte di San Lorenzo

Italija 1982
Režija: Paolo in Vittorio Taviani
Igrajo: Omero Antoniutti, Margarita Lozano, Norma Martelli in Paolo Hendel

Noč svetega Lovrenca je deseteča avgusta, ko pravijo, da se ob padanju zvezd lahko uresničijo tudi želje.

Zgodba bratov Taviani je tako postavljena na ta dan in tudi dogodki o katerih pripoveduje, so se res zgodili, saj sta jih v prvi osebi doživelva prav avtorja, ko sta bila otroka na toskansk

22. turnirska zmaga

DOHA - Španec David Ferrer je zmagovalec moškega teniškega turnirja ATP v Dohi z nagradnim skladom 1,221 milijona ameriških dolarjev. V finalu je četrtopostavljeni Španec premagal tretjepostavljenega Čeha Tomaša Berdycha v dveh nizih s 6:4 in 7:5 ter dosegel 22. zmago na turnirju ATP v karijeri. V drugem nizu je 32-letni Španec najprej pri izidu 5:5 lovil zaostanek treh točk, nato pa niz zaključil in dokazal, da je imel vsaj tokrat boljšo koncentracijo od tekmece.

Uspeh kariere

CHENNAI - Slovenski teniški igralec Aljaž Bedene, šele 156. igralec na svetu, se je uvrstil v finale turnirja indijskega ATP z nagradnim skladom 403.495 dolarjev in tako dosegel enega svojih največjih uspehov. Bedene je v polfinalu po več kot dveh urah in 40 minutah izločil tretjega nosilca, Španca Roberta Bautista Aguta, s 3:6, 6:3 in 7:6 (8). Bedene, ki se je na turnir prebil skozi kvalifikacije, je v skrajšanem tretjem nizu izničil kar nekaj zaključnih žog nasprotnika. V finalu ga čaka Švicar Stan Wawrinka.

ALPSKO SMUČANJE - Avstrijec je v Adelbodnu že prava ikona

Hirscher kot Stenmark

ADELBODEN - Avstrijec Marcel Hirscher je zmagovalec veleslaloma za svetovni pokal alpskih smučarjev v švicarskem Adelbodnu.

Avstrijec je ubranil vodstvo iz prve vožnje ter premočno slavil s prednostjo sekunde in 13 stotink za drugouvrščenim Francozom Alexisom Pinturaultom. Boj za tretje mesto je dobil Norvežan Henrik Kristoffersen (+1,64).

Razočarani so v nemškem taboru. Felix Neureuther je po prvi vožnji na drugem mestu zaostal 55 stotink sekunde, a v finalu ni ubranil prednosti in je z zaostankom 1,75 sekunde osvojil peto mesto. Pred njim se je uvrstil rojak Fritz Dopfer, ki je bil stotinko sekunde hitrejši.

Ameriški veleslalomski as, svetovni in olimpijski prvak v disciplini, Ted Ligety je na zadnjem moškem veleslalomu pred svetovnim prvenstvom na domačih tleh v Vailu in Beaver Creeku ostal brez uvrstitev na zmagovalni oder, tekmo je končal na sedmem mestu (+1,86). Pred njim se je uvrstil veteran italijanskega moštva Florian Eisath. Prvič po hudi poškodbo ahi-love tetic je v veleslalomu nastopil tudi Manuel Moelgg in zasedel 17. mesto.

Hirscher je bil razred zase. Avstrijec, na njegovem računu je že 776 točk, je v Adelbodnu vpisal še 29. zmago v svetovnem pokalu. Š šesto zmago v tej zimi je še povečal prednost v skupnem seštevku svetovnega pokala. Norvežan Kjetil Jansrud (624) zaostaja že 152 točk. Hirscher s 460 točkami vodi tudi v posebnem veleslalomskem seštevku, prvi izvajalec Ligety zaostaja 138 točk.

«Lahko rečem, da v veleslalomu še nikoli nisem imel tako dobrih občutkov kot zdaj. Bilo je zelo težko, Adelboden je le najtežji veleslalom na svetu, za nameček pa je bil še sneg precej mehak. V bistvu je blazno dobro, da smo sploh imeli tekmo ob temperaturah deset stopinj nad ničlo,» je dejal Hirscher.

Petindvajsetletnemu Salzburžanu zelo ustrezajo klasično prizorišče v Bernskih Alpah, kjer je še petič zmagal, v letih 2012, 2013 in 2014 je bil nepremagljiv v slalomu, letos in pred tremi leti pa v veleslalomu. S petimi zmagami na tem prizorišču se je izenačil z rekordjem slovitem Švedom Ingemarjem Stenmarkom, ki pa je vseh pet zmag v Adelbodnu vpisal v veleslalomu.

Hirscher lahko že danes postane tekmovalec z največ zmagami na tem prizorišču, saj bo na sporednu slalom.

Slovenca Žan Kranjec in Mišel Žerak nista končala prve vožnje.

TOUR DE SKI - Norveška smučarska tekačica Therese Johaug je na šestih etapi Tour de Skija prekinila niz zmag rojakinja Marit Bjoergen. Branilki naslova je v Val di Fiemmeju na 10-kilometrski preizkušnji s skupinskim startom v klasičnem slogu Bjoergnovu premagala za 1,1 sekunde, tretja pa je bila še ena Norvežanka, Heidi Weng, ki je zaostala 5,5 sekunde.

Moško preizkušnjo na 15 km je osvojil Nemeč Tim Tscharnke. Zmagovalca je odločil foto finiš, saj sta čez ciljno črto pritekla skupaj s Kazhstancem Aleksejem Poltoraninom. Švicar Dario Cologna je z zaostankom treh stotink zasedel tretje mesto.

Marcel Hirscher v veleslalomu petič slavil na smučišču v Švici

ANSA

Orkan odpihnil ženski smuk

BAD KLEINKIRCHHEIM - Superveleslalom za svetovni pokal alpskih smučark v avstrijskem Bad Kleinkirchheimu danes bo, so prepričani avstrijski organizatorji in Mednarodna smučarska zveza. Včerajšnji smuk je bil zaradi premočnega vetra odpovedan. Pravi orkan je porušil del ciljnega prostora, del zaščitnih ograj in povzročil škodo tudi na žičnicu. Veter je divjal tudi s 120 km/h, poleg tega pa je dodatne težave povzročilo toplo vreme. Vprašanje je, če bodo lahko pripravili superveleslalom, ki so ga v nedeljo iz 11.15 prestavili na 11. uro. Vodja ženskega pokala Atle Skaardal je kljub temu dejal, da bo tekmo na proggi Franz-Klammer možno pripraviti. Bomo videli.

NOGOMET - V Sassuolu

Točka za Udinese

V okrnjeni postavi je izenačil uvodni gol gostiteljev - Milan-Torino brez zmagovalca

Sassuolo - Udinese 1:1 (1:1)

Strelca: Zaza v 14. in Thereau v 26. min.

Sassuolo (4-3-3): Consigli 6; Vrsaljko 6,5, Cannavaro 6, Acerbi 6; Longhi 6; Brighi 6 (od 82. Floccari), Manganelli 6, Missiroli 5,5; Berardi 5,5, Zaza 6,5, Floro Flores 5 (od 71. Sansone 6). (1 Pomini, 16 Politic, 5 Antei, 13 Ariando, 20 Bianco, 23 Gazzola, 26 Terranova, 6 Chibsah, 8 Biondini, 14 Pavoletti).

Udinese (3-5-1-1): Karnezis 6,5; Danilo 6, Domizzi 6, Piris 6,5; Widmer 6, Allan 6,5, Guilherme 6, Kone 5,5, Gabriel Silva 6 (od 46. Hertaux 6); Geijo sv (od 21. Fernandes 6,5), Thereau 7.

SASSUOLO - Udinese je na gostovanju v Sassuolu osvojil dragoceno točko, saj je proti ekipi, ki velja za zelo solidno, igral v okrnjeni postavi, brez osmih igralcev. Manjkal je tudi napadalec Di Natale, že po 20 minutah pa se je poškodoval tudi Geijo. Že prej je za Sassuolo z glavo zadel reprezentant Zaza (*na sliki*). Lepo žogo po zraku mu je podal Hrvat Vrasljko, edini tujec v vrstah domačega moštva. Še sreča, da je Thereau z lepim diagonalnim strehom izenačil že v 26. minut. Izvrstno žogo mu je v kazenski prostor poslal Allan. Odtlej je bila tema izenačena, prav velikih priložnosti ni bilo. Še najboljšo je prav na koncu imel Sassuolo, ko je Berardi s pomočjo branilca Udineseja Domizzija poslal žogo v vratnico. Gostitleji so se razburljali s donikom tudi zaradi domnevnega prekrška nad Berardijem v kazenskem prostoru, a je šlo za nekaznovano hlinjenje.

Vecerni izid

Torino - Milan 1:1 (1:0)

Strelca: Menez, 11m-, v 3., Glik b 81. min.

Milan je 43 minut igral z igralcem manj zaredi izključitve Di Sciglia.

Vrstni red: Juventus 40, Roma 39, Lazio in Napoli 30, Genoa in Sampdoria 27, Milan 26, Palermo 25, Fiorentina in Sassuolo 24, Udinese 23, Inter 22, Torino 19, Empoli in Verona 18, Chievo 17, Atalanta 16, Cagliari 12, Parma in Cesena 9.

Danes: ob 12.30 Inter - Genoa, ob 15.00 Atalanta - Chievo, Cagliari - Cesena, Fiorentina - Palermo, Roma - Lazio, Sampdoria - Empoli, Verona - Parma, ob 20.45 Napoli - Juventus

ODBOJKA - Pokal V finalu Trento in Modena

BOLOGNA - Trentino in Modena sta finalista italijanskega odbojkarskega pokala. Oba sta v polfinalu zmagale šele po petih setih. Trentino je odpravil Perugio, ki je vodila tako z 1:0 kot 2:1, Modena pa je ugnala Macerato, ki je prav tako že vodila z 2:1. Danščna finalista sta ekipi, ki sta na prvih dveh mestih tudi v A1-ligi. Modena je pokal osvojila desetkrat, Trento pa trikrat. Finale se bo začel ob 17. uri (RaiSport 1)

Polfinalna izida: Trentino Volley - Sir Safety Perugia 3:2 (22:25, 28:26, 19:25, 25:14, 15:10), Modena Volley - Cucine Lube Banca Marche Treia Macerata 3:2 (25:19, 23:25, 12:15, 15:13, 15:11).

KOŠARKA - Liga ABA: Partizan - Union Olimpija 81:74 (24:22, 38:39, 54:50); 1. slovenska liga: Portorož - Zlatorog Laško 77:86 (14:31, 32:52, 58:72); Ženska A2-liga: Cagliari - Interclub Milje 69:57

SMUČARSKI SKOKI - V Kulmu Trije Slovenci v top 10 Tepeš skočil 231 metrov

V težkih razmerah na vrhu Freund in Kraft

BAD MITTERNDORF - Prva od dveh tekem svetovnega pokala v poletih, ki ju ta konec tedna gosti prenovljena letalnica na Kulmu v Avstriji, je prinesla lep ekipni uspeh slovenskim skakalcem. V zahtevnih vremenskih razmerah se je trojica uvrstila med najboljših deset, na stopničke pa se je s tretjim mestom povzpela Jurij Tepeš. Dolgo je sicer kazalo, da bo tekma postregla le s skromnimi skakalnimi dosežki. Potem ko so na uradnih treningih in v kvalifikacijah tekmovalci brez težav dosegali daljave tudi krepk prek 220 metrov (Prevc je v kvalifikacijah skočil 230,5, Severin Freund pa na treningu kar 237,5 metra), je bilo vse skupaj precej krajše.

Slabe vetrovne razmere, večina skakalcev v prvi seriji se je borila z močnim vetrom v hrbot, niso dovoljevale dolgih poletov. Na skakalnici, ki so ji kritično točko s prejšnjih 200 metrov podaljšali do 225, sta tako v prvi seriji le Freund in Stefan Kraft skočila več kot 220 metrov, blizu najboljšima pa je bil še Prevc, ki je poletel 205 metrov.

V drugi seriji so bile razmere nad hrbitičem skakalnice za malenkost boljše, gledalci pa so videli nekaj več poletov prek 200 metrov. Slovenski ljubitelje poletov je najbolj razveselil Jurij Tepeš. Kar 231 metrov daleč je poletel, to pa je bil tudi daleč najboljši dosežek obeh serij. S šestega mesta se je tako povzpela na zmagovalni oder. Prednost Freunda in Krafa iz prvega skoka pa je bila le prevelika, tako da sta Avstrijec in Nemec s 197,5 in 210 metrov dolgima skokoma ostala na mestih, ki sta jih imela po prvi seriji.

V slovenskem taboru so bili lahko zadovoljni tudi z drugima skakalcema v «top 10». Prevc je sicer ostal brez stopnička, ki jih je imel po polovici tekme, saj je z drugim, 193 metrov dolgim skokom, izgubil boj s Tepešem in bil na koncu četrti, zato pa je na predoval Damjan z dvestotico (201,5 m) v drugi seriji, kar ga je z devetega mesta po polovici tekme dvignilo na sedmo.

KOŠARKA - Prva zmaga Jadrana v B-ligi

Končno!

Zmagali po 97 dneh - Brez Malalana in Diviacha

Jadran Franco - Arzignano 87:46 (16:10, 41:18, 63:33)

Jadran: M. Batisch 12 (1:2, 4:5, 1:2), Ban 11 (4:6, 2:6, 1:2), De Petris 21 (7:9, 7:11, -), Franco 12 (3:3, -, 3:8), D. Batisch 13 (-, 5:6, 1:5), Gelleni 4 (-, 2:3, -), Ridolfi 12 (1:1, 4:6, 1:4), Diviach nv, Daneu 0 (-, 0:1, -), Zobec 2 (-, 1:2, 0:1). Trener: Walter Vatovec. Izgubljene žoge: 7, pridobljene: 17; podaje 17, skoki: 25 (20 + 5). SON: 21.

Arzignano: Zanotti 11, Monzardo 2, Borodignon 5, Battilana 2, Tuninetto 5, Vencauto 2, Bevilacqua 2, Camata 8, Bolcato 9. Trener: Marco Venezia. Izgubljene žoge: 30, skoki: 46 (28 + 18).

Končno, zmaga! In to zelo prepričljiva. Tista, ki jo je Jadran čakal celih 97 dni. »Odločilno je bilo srce. Fantje so si žeeli zmage, obrambo smo igrali odlično. Čestitam fantom, zmago pa posvečam trenerju Muri in njegovemu trenerskemu štabu, ker delo, ki je bilo opravljeno do sedaj, ga nadaljujemo, spremeniли smo zelo malo,« je po tekmi skorajda brez glasu povedal (novi) trener Vatovec.

Jadran je proti predzadnjemu vršnemu Arzignanu po 14 zaporednih zmaga končno dočakal zmago. In to brez poškodovanega Diviacha in tudi brez Malalana, ki je obležal z gripo. Tekma se je v bistvu odločila že v drugi četrtini, ko je Jadran posvedel na 23 točk. V prvem delu je bilo iz-

načeno samo do pete minute, potem pa je Jadran pokazal, katero bo tokratno glavno orožje. S čvrsto in nepopustljivo obrambo so brata Batich in Ridolfi prestregli celo vrsto žog in dosegali lahke protinapade. V drugem delu so začeto delo nadaljevali, tako da so nasprotniku dopustili le 8 točk, sami pa jih dosegli 25 (sam De Petris 17). Naskok 23 točk so po odmoru še povečali, potem ko so začeli zadevati tudi iz razdalje (3 trojke Franca). Tako so dobro odgovorili conski obrambi nasprotnikov, ki so tokrat zaigrali zelo plaho. Ob slabem strelskem dnevu so gostje samo v prvih dveh četrtinah izgubili kar 22 žog, izkoristili so samo višino, saj so bili od Jadrana boljši samo v skokih. Jadran je z zmagovitim ritmom nadaljeval še v zadnjih desetih minutah, ko je popolnoma prevladal na igrišču. K zmagi so prispevali čisto vsi razpoložljivi igralci: Zobec je odigral 13 minut (v drugi in celi tretji četrtini) in povsem zadovoljil z nastopom, na igrišče pa sta stopila tudi Gelleni in Daneu.

Z zmago se je igralcem v vsem pri klubu odvalil velik kamen, tudi trener pa je opozoril, da je treba vselej upoštevati, kdo je bil na drugi strani. Arzignano je po prvem krogu drugega dela ohranil štiri točke, Jadran pa jih ima 2. (vs)

Ostala izida: Tramec Cento - Urania Milano 67:59, Desio - Crema 69:62.

Kapetan Peter Franco se veseli prve zmage s tokrat najboljšim strelcem Carlom De Petrisom (21 točk)

FOTODAMJ@N

Orientacijski tek: Na tekmi Gaje že prijavljenih 180 tekmovalcev

Na današnjo tekmo v orientacijskem teku, ki ga na Padričah organizira sekacija za orienteering ŠZ Gaja, v sodelovanju z ZSŠDI, se je prijavilo že nad 180 tekmovalcev iz naše dežele in iz Slovenije. Tekma, ki je veljavna za Zimsko kraško orientacijsko prvenstvo, se bo začela ob 10.30. Zbirališče pa bo ob 9.00 v športnem centru Gaje na Padričah. Tekmovalci bodo imeli na razpolago pet različno zahtevnih prog. Zamudniki se lahko na tekmo vpisajo še danes zjutraj. Druga etapa Zimskega kraškega orientacijskega prvenstva bo 1. februarja v Repnu, tretja in zadnja pa 1. marca v Bazovici. Za več informacij obiščite spletno stran www.origaja.it.

KOŠARKA - Bor Radenska si je na 1. maju privoščil San Daniele

Prebili led doma

Z dobro obrambo vodili od prve do zadnje minute - Breg kljub slabši igri zmagal v Červinjanu

Bor Radenska - San Daniele 71:63 (24:19, 42:30, 56:46)

Bor Radenska: Bole 7, Basile 12, Danev 2, Scocchi 11, Bonetta 26, Albanese 0, Bocciai 2, Favretto 3, Doz 8, Vittori nv, Kocjančič nv, Devčič nv. Trener Dean Oberdan; SON: 23.

Bor Radenska je leto 2015 pričel na najboljši način, s prvo zmago v sezoni na domaćem parketu športne dvorane Bojana Pavletiča. Do sinoči so namreč plavi vse svoje štiri zmage dosegli v gostre. Zmaga varovancev trenerja Oberdanna je cista kort solza, saj so Bole in soigralci imeli vajeti igre v svojih rokah od prve sekunde vse do zvoka sirene.

Vse četrtine so bile v znamenju goštiteljev, ki so tokrat igrali zbrano in so tokrat v ključnih trenutkih uspešno izvedli vse proste mete. Pod košem je si noči zelo dobro igral Manuel Doz, ki je tako ekipi vili preporebne samozavesti, v napadu pa se je razigral Luca Bonetta, ki je bil s 26 točkami tudi najboljši strelec srečanja. Plavi so v prvi četrtini z lepo igro takoj povedli in si po prvih 10 minutah priigrali 5 točk prednosti, ki so se izkazale kot odločilne. Varovanci trenerja Oberdanna so dokazali, da so lahko povsem kos tudi peterkam, kot je San Daniele, ki zasedajo mesta v zgornjem delu razpredelnice. Obramba Bora je bila tokrat vedno na pravem mestu in je onemogočila San Danieleju, da bi se razigral v napadu. Predvsem iz razdalje so bili gostje slabí.

Luca Bonetta je dosegel 26 točk

FOTODAMJ@N

Za zlata vredni novi točki zaslužijo pohvalo prav vsi igralci, saj so igrali zbrano vse do zadnje sekunde. (RAS)

Cervignano - Breg 49:56 (10:20, 24:31, 36:42)

BREG: Mattiassich n.v., M. Grimaldi 2 (-, 1:5, -), Pigato 13 (7:8, 3:8, -), Slavec 6 (1:1, 1:1, 1:5), Strle 11 (5:8, 3:9, -), Coretti n.v., Kos 7 (2:2, 1:3, 1:49), Semec 2 (-, 1:2, -), Cigliani 15 (2:4, 5:7, 1:3), Gelleni 0:2, 0:3, -), trener Krašovec.

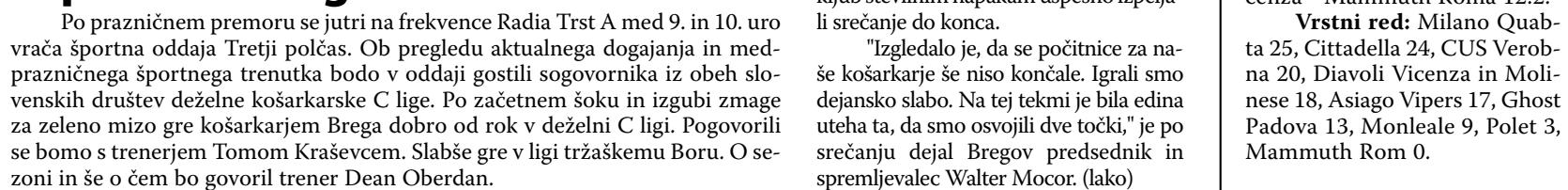
Košarkarji Brega so v predzadnjem krogu deželne C lige po pričakovanju v go-

steh premagali skromno ekipo iz Červinjan, ki je na predzadnjem mestu lestvice. Z igro pa Krašovčevi varovanci tokrat niso zadovoljili. V prvi četrtini je še kar šlo po načrtih, odtlej pa je kazalo, da so "z glavo" še med božičnimi in novoletnimi prazniki. Res je, da sta bila odsotna dva stebra Bregove peterke Alberto Grimaldi zaradi delovnih obveznosti in poškodovanji Spigaglia, to pa ne sme biti opravičilo za takoj povprečno predstavo. Sama sreča je bila, da je bil tokrat nasprotnik slab in da Breganom ni nikoli ustvarjal večjih preglavic, čeprav je v tretji četrtini zmanjšal zaostanek na samih šest točk. Gastje so v zadnji četrtini brez težav upravljal to vodstvo in kljub številnim napakam uspešno izpeljali srečanje do konca.

"Izgledalo je, da se počitnice za naše košarkarje še niso končale. Igrali smo dejansko slabo. Na tej tekmi je bila edina uteha ta, da smo osvojili dve točki," je po srečanju dejal Bregov predsednik in spremljevalec Walter Mocor. (lako)

3. polčas o Bregu in Boru

Po prazničnem premoru se jutri na frekvencie Radia Trst A med 9. in 10. uro vraca športna oddaja Tretji polčas. Ob pregledu aktualnega dogajanja in medprazničnega športnega trenutka bodo v oddaji gostili sogovornika iz obet slovenskih društev deželne košarkarske C lige. Po začetnem šoku in izgubi zmage za zeleno mizo gre košarkarjem Brega dobro od ruk v deželni C ligi. Pogovorili se bomo s trenerjem Tomom Kraševcem. Slabše gre v ligi tržaškemu Boru. O sezoni in še o čem bo govoril trener Dean Oberdan.

KOŠARKA

Dobra nastopa, a le ena zmaga

Kontovel - Alba 72:60 (16:17, 36:27, 56:38)

KONTOVEL: Škerl 17 (4:6, 5:6, 1:4), Žerjal 0 (-, 0:1, -), J. Zaccaria 4 (-, 2:3, -), Bufon 8 (-, 1:2, 2:3), Starc 6 (-, 3:10, -), S. Regent 0 (0:2, 0:3, -), Lisjak 21 (7:12, 4:7, 2:4), Hrovatin 8 (1:2, 2:8, 1:3), G. Regent 8 (4:6, 2:5, -), Mandić 0 (-, -, -) PON: Hrovatin, Starc. Trener: Marko Švab.

Kontovel je na prvi tekmi včerajšnje prireditve »Basket Day« v Čedadu dosegel šesto zmago v letosni sezoni, ter tako spodbudno začel drugi del prvenstva. Krminska Alba je sicer precej slabši tekme, ki je doslej zbrala le štiri točke, v prvem delu prvenstva pa so jo varovanci trenerja Švaba premagali s petindvajsetimi točkami razlike. Kljub temu pa zmagala ni bila ravno lahka, saj so Lisjak in soigralci odpovedali v zadnji četrtini. Po izenačenem začetku, so Kontovelci pospešili v drugi in tretji četrtini, ko so si s hitrejšo igro prigrali osemnajst točk prednosti. V zadnji četrtini je trener Švab poslal na igrišče nekoliko spremenjeno postavo, katero je močno spravila v težave conska postavitev obrambe Albe, ki se je dve minutti pred koncem srečanja približala na pičih šest točk zaostanka (64:58). Junak srečanja je tedaj postal kapetan Ilja Bufon, ki je dosegel dve zaporedni trojki ter tako razblnil katerekoli dvom o končnem zmagovalcu tekme. Naj dodamo, da je krstni nastop v D-ligi včeraj opravil Aleksander Mandić (letnik 1997). (av)

Monfalcone - Sokol 62:56 (20:14, 31:24, 47:41)

Sokol: Daneu (-, 0:2, 0:1), Pertot 2 (-, 1:3, 0:2), Sardoč (-, 0:1, -), Budin 4 (-, 2:6, 0:1), Štokelj 16 (8:12, 4:9, 0:3), Coloni, Babich 11 (2:3, 3:3, 1:8), Piccini 2 (2:3, 0:1, -), Semolič 1 (1:2, 0:1, -), Ušaj 10 (2:4, 4:5, 0:3), Kojanec 6 (-, 3:4, -), Hrovatin 4 (0:2, 2:2, -), trener Lazarevski. PON: Piccini (34)

Proti močni ekipi Monfalcone je Sokol zaslужeno izgubil, z igro pa je povsem zadovoljil. Kljub okrnjeni postavi (odsotni so bili Doljak, Hmeljak in Sossi) so se igralci naše ekipe odločno vrgli v boj in bili nasprotniku večji del srečanja enakovredni. Vsakič pa, ko so se jim pri izidu približali (tudi na štiri točke), niso jih uspeli prehiteti, saj jim tokrat met ni šel od rok. Še posebno pomanjkljivi so bili pri metu za tri točke (1:14). Igralci tržiške ekipe so do konca upravljali tesno vodstvo in zaslужeno zmagali. Glede pristopa do tekme in požrtvovalnosti pa si igralci Sokola, kljub porazu, zaslужijo pohvalo. (lako)

primorski_sport

facebook

SPORTEL

Mura, Vatovec in odbornik Kraus

Studio oddaje Športel bosta jutri ob 18. uri na televiziji Koper obiskala učitelj in učenec. To sta bivši trener Jadran Andreja Mura in sedanji Walter Vatovec. Njima se bo pridružil nekdanji košarkar Jadran in novi odbornik za šport na tržaški Občini Edi Kraus. Oddajo pa bodo obogatili prispevki nogometnega derbija, Sovodnje-Breg, domačega nastopa košarkarjev Jadrana in zamejskega šahovskega prvenstva in orienteering v organizaciji AŠD Gaja.

ODOBJKA - Ženska C-liga

Zalet Sloga nadigral prvega zasledovalca

V Štarancanu zmagale lažje, kot so pričakovale

Pallavolo Staranzano - Zalet Sloga 0:3 (13:25, 21:25, 16:25)

Zalet Sloga: Balzano 11, Babudri 6, Grendelli 9, Mania' 4, Spanio 8, Štoka 10, Prestifilippo (L), Costantini 0, Anja Grgić, Petra Grgić, Vitez, Zonch, de Walderstein (L2). Trener Božič

Noventni premor ni prav nič škodil igralkam Zaleta Sloga, ki se s si nočnjega gostovanja v Štarancanu vracajo z vsemi tremi točkami in brez izgubljenega seta. Zmaga je še bolj razveseljava ob dejstvu, da je Staranzano za našo ekipo zaostajal le za tri točke in se z njo boril za osvojitev četrtega mesta po prvem delu prvenstva in s tem za nastop v Deželnem pokalu. Tega sicer niso še dosegli niti igralke Zaleta, če pa bodo nadaljevale s tako igro, so prav go to na dobri poti.

Naše igralke so stopile na igrišče trdno prepričane, da so boljše in da so na gostovanje prišle po zmago. Začele so zelo učinkovito, izkoristile vsako napako svojih nasprotnic in z odlično obrambo in učinkovitim napadom popolnoma spravile s tira domačo ekipo, ki si takega pristopa Zaleta Sloga verjetno ni pričakovala.

Drugi niz je bil bolj izenačen, do sredine je bil Staranzano v rahlji prednosti (16:14), po time outu pa so naše odbokarice spet zaigrale zelo dobro, opravile serijo odličnih posegov v obrambi in si zagotovile nekaj točk

prednosti, ki so jo obdržale do konca. V tretjem so takoj povedle s 6:2, a se Staranzano ni hotel predati, izenačil pri 7:7, kar je bilo pa tudi vse, saj mu naše igralke enostavno niso več dovolile, da bi prišel do izraza.

Za lepo zmago zaslubi pohvalo prav gotovo vsa ekipa, še zlasti pa so se izkazale podajalka Mania', Fulvia Grendelli (samo ena napaka v napadu!) in Vera Balzano, ki je bila zelo učinkovita tako v polju kot na mreži.

MOŠKA D-LIGA

Olympia - San Vito 1:3 (15:25, 25:23, 20:25, 12:25)

Olympia: Fiorelli 3, Caprara 3, Corsi 12, Kos 0, A. Černic 11, M. Černic 14, Boscioni, Crobe, Mucci 1 J. Hlede, D. Hlede 1, Polesel (L), trener Terpin

Odbojkari Olympia tudi v novem letu še niso ujeli prvega ritma, tokrat jih je premagal San Vito. Po zelo slabem prvem setu, v katerem so zagrešili preveč napak, so prišli k sebi. V naslednjih dveh setih jim je uspelo vzpostaviti ravnovesje, osvojili so drugi set, žal pa jim je v končnici tretjega seta zmanjkal moči. Dobro so začeli tudi 4. set. Povedli so s 5:0, naprej pa ni šlo več.

1. MOŠKA DIVIZIJA - Naš Prapor - C.G. S. Sergio-Pertot 3:0 (25:18, 25:21, 25:16); Val - Prevenire 3:0 (25:19, 25:19, 25:17)

Vera Balzano med boljšimi

FOTODAMJ@N

ODOBJKA - Ženska D-liga

Zalet Kontovel še bližji skupini za napredovanje

Zalet Kontovel - Libertas TS 3:0 (25:9, 25:16, 25:8)

Zalet Kontovel: Bukavec 12, Bressan 11, Micussi 9, Cassanelli 7, Zavadall 2, Kalin 0, Barut (L), Škerl (L2), Antognoli 2, Kenipp, Ghezzo, Ban 0, Sossi, trener Zuzič.

Igralke združene ekipe so po pričakovanjih zlahka odpravile Tržačanke, ki samevajo na dnu lestvice. Libertas je zelo mlada ekipa, ki ni še dovolj izkušena za igranje na tej ravni. V vsakem setu je naši ekipi z lastnimi napakami podarila najmanj 10 točk, v napadu je bila neprodorna, s težavo je tudi sprejemala servis, če vemo, da je Zalet Kontovel dosegel z osnovnim udarcem deset direktnih točk. Resnici na ljubo so se naše igralke nekoliko prilagodile nasprotnicam, saj so bile v polju dokaj statične, a je bila pač razlika med ekipama prevelika.

Z novo zmago je Zalet Kontovel še utrdil svoj visok položaj na lestvici. Od skupine za napredovanje ga loči le še pet krogov ...

ŠAH - Pogovor z Markom Oblakom, dušo šahovskega gibanja pri nas

Zakaj učiti otroka šah?

Zamejsko šahovsko prvenstvo je najbrž eno izmed redkih medgeneracijskih tekmovanj. Redkost je, da bi tekmovali v isti kategoriji mladi in starci. Šah pa to dovoljuje, tako da se je v Samatorci tokrat zbrala res raznolika skupina šahistov. Med turnirjem smo se pogovorili z Markom Oblakom, dušo šahovskega delovanja pri nas.

Kako se lahko otrok kosa z mostrom?

Vsakdo lahko zmaga, to me ne bi čudilo. Favoritov je letos kar precej. Tudi mlađi so dobri. Med njimi so tudi desetletnike, ki so bila lani na šolskem državnem prvenstvu druge.

Ali je ta medgeneracijska raznolikost stalnica pri šahu?

Povsod imamo tudi mlade, ki dobro igrajo. Tako je tudi pri nas, ker je raven danes visoka. Tudi tu je kar nekaj talentnih igralcev, na turnirju jih je vsaj osem.

Ali lahko mlad igralec premaga starejšega?

Ko mlad igralec ima toliko znanja, svežine in navdušenja, je tudi sposoben premagati starejšega. Starejši vselej skušamo zdržati, a tudi sam sem večkrat izgubil biti otroki, a mi je to v ponos.

V zadnjih letih je pri nas šah dokaj dozorel. Je to samo trenutna »moda« ali gre za kaj več?

Ni moda. To je rezultat dela v šolah in izven njih. Zdaj imamo zelo dobro bazo, take še nikoli nismo imeli.

Čemu se je treba pri šahu najbolj posvetiti?

Učenje delimo na tri dele: učimo se apertur, sredinske igre in končnic. Vaje so vseh vrst, z otroki delamo predvsem na igri, zato radi rešujejo probleme.

Zakaj nato nekateri dosežejo najvišjo raven?

Ker izpopolnjuje svoje znanje, neka-

teri naši igralci vadijo redno tudi z mednarodnimi mojstri in veliko igrajo. Tu gre za naravnji talent, za vadbo in študij.

Ali študirajo na knjigah?

Tako je. Otroci v glavnem imajo knjige v vajami, kjer rešujejo probleme. Nočemo pa, da bi študirali šah kot šolski predmet in jih v to ne silimo. Navadno jih nekaj naučimo, oni vidijo s primerom in osvojijo. Končnice pa se morajo naučiti.

Katere so lastnosti dobrega šahista?

Nekaj talenta in volje mora imeti. Naši dvojezični otroci so povprečno boljši. V primerjavi z enojezičnimi italijansko govorečimi otroci razmišljajo bolj elastično.

Zakaj je dobro, da se otrok uči tudi igrati šah?

Razlogov je več. Vsi že vedo, da šah razvija logične sposobnosti. Potem je tu spoštovanje pravil, kar danes ni samoumevn. Danes se morajo otroci tega naučiti. Otrok se nauči obvladanju položaja, pravilne uporabe časa, saj na primer danes lahko igrajo samo 15 minut, učijo se, koliko se lahko branijo in koliko lahko tvegajo. Vse to dobimo tudi v vsakdanjem življenju. Premislimo, kdo je bil naš najbolj uspešen podjetnik v zamejstvu v prejšnjem stoletju. To je bil Libero Polajaz, on pa je vsak popoldan igral šah. Verjetno mu je tudi šah pomagal ... Navsezadnje je pri šahu, čeprav je individualni šport, v ospredju tudi socializacija: otroci se na turnirjih med sabo zelo povežejo.

Kako je danes razvit šah pri nas?

Pri tržaškem društvu deluje tudi slovenska šahovska sekacija, tečaje v Samatorci, na Općinah in v Boljuncu obiskuje 30 do 40 otrok.

Kako pa je na šolah?

Zaradi varčevalnih ukrepov je manj sredstev, na nekaterih šolah pa kljub temu še delujejo šahovski krožki. (vs)

ZAMEJSKO Prvaka sta Gruden in Juretičeva

Matej Gruden prvič in Lejla Juretič četrtoč sta se povzpela na najvišjo stopničko in se okilita z letošnjim naslovom zamejskega prvaka v pospešenem šahu. Za prav prijetno presenečenje je poskrbel dijak Državnega izobraževalnega zavoda Jožefeta Stefana Gruden, ki bo letos dopolnil še 16 let in ni izgubil niti ene parotide, dvakrat pa remiziral. Odločitev o zmagovalcu prvenstva, ki je letos steklo v agriturizmu v Samatorci, je padla v zadnjem, šestem krogu. Potem ko je Mitja Oblak, do takrat vodilni, izgubil proti mlademu Enricu Genzu, so se z enakim številom točk (5/6) znašli kar trije tekmovalci. Gruden je bil po Sonneborg Berger količniku na koncu najboljši, Genzo in Oblak pa sta se moralna zadovoljiti z drugim oz. tretjim mestom. Sledila sta mojster Pino Lakovič in Dušan Jelinčič (4,5/6), ki sta v medsebojnem obračunu v zadnjem krogu remizirala, še pred tem pa je Lakovič presegel Mitja Petaros.

V ženski konkurenči pa je zmagala Lejla Juretič (letnik 2001), ki se je lani izkazala z 8. mestom na državnem prvenstvu. 13-letnica z Prosekami, absolutno 11., je sicer osvojila enako število točk (3,5/6) kot Ivana Grilanc, a je zmagala zaradi Bucholz količnika. Najboljši mladinec je bil Enrico Gen-

Prvak Matej Gruden

FOTODAMJ@N

zo, med osnovnoškolcami pa je bila najboljša druga med dekleti Ivana Grilanc.

Po daljši prekiniti so zamejsko šahovsko prvenstvo obnovili pred osmimi leti. Včeraj se je pri Žbogaru v Samatorci zbralo 32 šahistov, ki so na 16 šahovnicah odigrali šest partij.

Končni vrstni red: 1. Matej Gruden (5), 2. Enrico Genzo (5), 3. Mitja Oblak (5), 4. Pino Lakovič (4,5), 5. Dušan Jelinčič (4,5), 6. Elia Riccobon (4), 7. Sebastian Pieri (4), 8. Marko Obalk (4), 9. Jan Zobec (4), 10. Mitja Petaros (3,5), 11. Lejla Juretič 3,5, 12. Ivana Grilanc (3,5), 13. Saša Kobal (3), 14. Daniel Cej (3), 15. Rudi Kante (3), 16. Martina Gruden (3), 17. Vladamir Bresciani (3), 18. Devan Štoka (3), 19. Pavel Hrovatin (3), 20. Paolo Raseni (3), 21. Jan Cepar (3), 22. Claudio Starc (2,5), 23. Boštjan Petaros (2,5), 24. Ivo Gruden (2), 25. Hana Kravanja (2), 26. Andrej Štoka (2), 27. Kasia Vodopivec (2), 28. Matija Briščik (1,2), 20. Andrej zobel (1), 30. Valentino Juretič (1), 31. Peter Žbogar (1), 32. Nataša Močnik (1).

NOGOMET - Mladinci

Kras se je veselil zlata vredne točke

Kras - Ripa 0:0

Kras: D'Agnolo, De Leo, Racman, Košuta, Fross, Costa, Sgorbissa (Pojani), Zetto, Komrman (Petracci), Vascotto, Caselli. Trener: Pahor.

Igralci Krasa so v prvem nastopu po premoru osvojili zlata vredno točko. Proti Ripi, ki zaseda tretje mesto na lestvici so izenačili. Nasprotniki so v Miljah začeli v peti prestav, tako da so v prvih petnih minutah imeli kar nekaj priložnosti, vsakič pa je bil na mestu vratar D'Agnolo. Tudi Kras se je enkrat zelo nevarno preblížil golu, a je žoga, ki je romala od Casellija do Sgorbissee, zadela prečko. Nastop je bil po odmoru še bolj izenačen. Več priložnosti si je prigral Kras, dvakrat je bil zelo bližu golu. Prvič je Kras napadal s Casellijem, a je žoga letela 10 cm nad prečko, drugič pa je napad ubranil vratar gostov. »Izenačen izid je vsekakor pravičen rezultat,« je po tekmi povedal spremjevalec Krasa Saraičin. »Mi smo vsekakor igrali v okrnjeni postavi. Facchina ni bilo, ker bo jutri (danes) igral s prvo ekipo, Pojani in Petrič pa sta se šele vrnila po poškodbì.«

Ostali izid: Belluno - Tamai 1:2, Dro - Sacilese 1:1, Giorgione - Union Pro 3:1, Mezzocorona - Mori 0:0, Triestina - Fontanafredda 0:0. **Vrstni red:** Padova* 33, Giorgione 29, Ripa 28, Mezzocorona 27, Triestina 23, Sacilese 22, Fontanafredda 20, Mori 18, Tamai 15, Union 13, Montebelluna* 12, Kras in Dro 11, Belluno 5 (* s tekmo manj).

DEŽELNI MLADINCI

Vesna - Ism Gradisca 2:1 (1:1)

Strelca: Arduini v 20. min, Bubnich v 52. min Vesna: Bombardieri, Liso, Renar, Faie, Žerjal, Kosovel (Maktar), Borca (Mandua), Bubnich (Pietrobelli), Arduini, Tarable. Trener: Toffoli.

Na blatenem igrišču si je Vesna povsem zaslužila zmago in se povzpela na zgodnji del lestvice. Povedli so sicer nasprotniki, nato pa je Vesna prvi gol dosegla, potem ko je v vrata streljal Bubnich, a je vratar žoga odbril v Arduinijeve noge, durgega pa je Bubnich dosegel s strelem iz 20-metrov.

Domači šport**DANES**

Nedelja, 11. januarja 2015

NOGOMET

D-LIGA - 14.30 v Repnu: Kras Repen - Sacilese ELITNA LIGA - 14.30 v Guminu: Gemonese - Vesna PROMOCIJSKA LIGA - 14.30 v Štandrežu: Juventina - Aurora Buonacquisto

1. AMATERSKA LIGA - 14.30 v Sovodnjah: Sovodnje - Breg; 14.30 v Trebčah: Primorec - Gradišče

2. AMATERSKA LIGA - 14.30 v Bazovici: Zarja - Moraro; 14.30 v Zagradu: Sagrado - Primorje; 14.30 na Općinah, Ul. Alpini: Mladost

ODOBJKA

MOŠKA B2-LIGA -

GLEDALIŠČE

FURLANIJA JULIJSKA - KRAJINA

TRST

Slovensko Stalno Gledališče

Danes, 11. januarja, ob 16.00 / Maja Haderlap: »Angel pozabe«.

V sredo, 14. januarja, ob 20.00 / Yukio Mishima: »Moderne nô drame«.

V soboto, 17. januarja, ob 20.30 / Eduardo De Filippo: »Filumena Marturano«. / Ponovitev: v nedeljo, 18. januarja, ob 16.00.

Gledališče Rossetti

Dvorana Generali

V sredo, 14. januarja, ob 20.30 / Molliere: »Don Giovanni« / Prevod in preureditev: Tommaso Mattei / Režija: Alessandro Preziosi / Ponovitev: od četrtek, 15. do sobote, 17. ob 20.30 in v nedeljo, 18. januarja, ob 16.00.

Dvorana Bartoli

V ponedeljek, 12. januarja, ob 21.00 / Alberto Bassetti: »Edipo in compagnia« / Ponovitev: v torek, 13. in v sredo, 14. januarja, ob 21.00.

V četrtek, 15. januarja, ob 21.00 / Daniela Giordano: »Orpheus« / Ponovitev: v petek, 16. in v soboto, 17. ob 21.00 ter v nedeljo, 18. januarja, ob 17.00.

Dvorana Bartoli

Gledališče Miela

Jutri, 12. januarja, ob 21.01 / Pupkin Kabarett / Pupkin Kabarett: »Chi non lascia raddoppia«.

TRŽIČ

Občinsko gledališče

V torek, 13. januarja, ob 20.45 / Paolo Rossi: »Arlechino«. / Ponovitev: v sredo, 14. januarja, ob 20.45.

SLOVENIJA

NOVA GORICA

SNG

Veliki oder

V četrtek, 15. januarja, ob 20.00 / Matei Visniec: »Zgodba o pandah, ki jo pove saksofonist z ljubico v Frankfurtu«.

V petek, 16. januarja, ob 20.00 / Thornton Wilder: »Naše mesto« / Gostuje Slovensko ljudsko gledališče Celje.

V soboto, 17. januarja, ob 10.30 in ob 16.00 / Pavel Polak: »Volk in kozlička« / Gostuje Lutkovno gledališče Maribor.

Mali oder

V sredo, 14. januarja, ob 20.00 / Yukio Mishima: »Moderne nô drame« / Gostuje Slovensko stalno gledališče Trst.

NOTRANJE GORICE

Kulturni dom

V petek, 16. januarja ob 19.30 / Marjan Tomšič: »Češpe na figi«. Komедija. Režija Sergej Verč in Minu Kjuder. Gledališka skupina KD "Brce" iz Gabrovice pri Komnu. Za abonma in izven.

GORJE

Gorjanski dom

V soboto, 17. januarja ob 19.00 / Marjan Tomšič: »Češpe na figi«. Komedija. Režija Sergej Verč in Minu Kjuder. Gledališka skupina KD "Brce" iz Gabrovice pri Komnu. Za abonma in izven.

LJUBLJANA

SNG Drama

Veliki oder

Jutri, 12. januarja, ob 19.30 / Fran Levstik: »Tugomer«. / Ponovitev: v torek, 13. januarja, ob 19.30.

V sredo, 14. januarja, ob 19.30 / Fran Levstik: »Tugomer«.

V petek, 16. januarja, ob 19.30 / Ivan Cankar: »Pohujšanje v dolini šentflorjanski«.

V soboto, 17. januarja, ob 19.30 / Dušan Jovanović: »Boris, Milena, Radko«.

V torek, 20. januarja, ob 19.30 / Edward Albee: »Kdo se boji Virginie Woolf?«.

V četrtek, 22. januarja, ob 19.30 / Drago Jančar: »Veliki briljantni valček«. / Ponovitev: v petek, 22. januarja, ob 19.30.

Mala drama

V soboto, 17. januarja, ob 20.00 / Kubo Abe: »Prijatelji«.

GLASBA

FURLANIJA - JULIJSKA KRAJINA

TRST

Stalno gledališče FJK - II Rossetti

Dvorana Generali

Danes, 11. januarja, ob 16.00 / muzikal / »La famiglia Addams«. / Tekst: Marshall Brickman in Rick Elice, prevzeto od Charlesa Addamsa. / Režija: Giorgio Gallione / Nastopata Elio in geppi Cuccari.

Tetris (Ul. della Rotonda 3)

V soboto, 17. januarja, ob 21.30 / koncert / Nastopata The Vickers in Stringe.

TRŽIČ

Občinsko gledališče

V petek, 16. januarja, ob 20.45 / »Orkester di Padove in Benečije« / Dirigent - Alexandre Bloch; Steven Isserlis - violončelo.

VIDEM

Novo gledališče Giovanni da Udine

V četrtek, 15. januarja, ob 20.45 / Opera / Frank Wedekind: »Spring awakening« / Libretto in teksti: Steven Sater / glasba: Duncan Sheik. / Režija: Emanuele Gamba.

V nedeljo, 25. januarja, ob 20.45 / koncert / Nastopa: Arcadi Volodos - klavir.

SLOVENIJA

LJUBLJANA

SNG Opera in Balet

V soboto, 17. januarja, ob 19.00 / Opera / Johann Strauss ml: »Netopir (Die Fledermaus)«.

Kino Šiška

V četrtek, 22. januarja, ob 20.00 / Pax Live / Nastopajo: Noctiferia, Rest in fear, Negligence in Morywa.

RAZSTAVE

FURLANIJA - JULIJSKA KRAJINA

TRST

Skladišče idej: na ogled je razstava »L'Europa in guerra. Tracce del secolo breve« likovna dela na temo prve svetovne vojne; odprta bo do 28. februarja ob ponedeljkih, torkih in sredah med 9.30 in 13.30, ob četrtekih med 9.30 in 17. uro, ob petkih med 15.30 in 19.30 ob vikendih pa med 10. in 13. uro in med 15.30 in 19.30.

Zgodovinski-umetniški muzej in lapidarij, (Trg pred stolnico 1): na ogled lokalni arheološki predmeti iz prazgodovine, skulpture iz rimljanskih in srednjeveških časov in pa egiptanski, grški, rimljanski in antični predmeti z italijanskega polotoka; numizmatična zbirka, fototeka in knjižnica. Urnik: od torka do nedelje od 9.00 do 13.00, ob sredah od 9.00 do 19.00, ob ponedeljkih zaprto.

Rižarna pri Sv. Soboti: nastično koncentrično uničevalno taborišče, fotografija razstava in knjižnica. Urnik: odprt vsak dan od 9.00 do 19.00. Vstop prost.

SLOVENIJA

LIPICA

Muzej Lipicanca: z zgodbo o nastanku in lastnostih konja kot živalske vrste in tesni povezanosti s človekom, ki se kaže tudi skozi upodobitve konja v mitologiji in umetnosti od pradavnine dalje. Osrednji del je namenjen predstavitvi zgodbe o ustanovitvi lipiške kobilarne, njenih vzponih in padcih skozi stoletno zgodovino do današnjih dni.

TOMAJ

Kosovelova domačija in soba Srečka Kosovela: ogled je možen vsako nedeljo med 14.00 in 16.00 ali po pred-

hodnem dogovoru. Informacije: Dražica Sosič (05/7346425).

ŠTANJEL

Galerija Lojzeta Špacala: stalna razstava grafik v galeriji Lojzeta Špacala. Urnik: med tednom, od 11.00 do 14.00, v soboto in nedeljo od 10.00 do 17.00, v ponedeljek zaprto.

TIC Štanjel: stalna razstava o življenju in delu arhitekta in urbanista Maksa Fabianija.

KROMBERK

Grad Kromberk (muzej): muzej ponovno odprt, od ponedeljka do petka, med 8.00 in 19.00, ob sobotah, nedeljah in praznikih med 13.00 in 19.00; informacije po tel. telefon: 00386-3359811, www.goriskimuzej.si.

NOVA GORICA

Muzejske zbirke Goriskega muzeja: na gradu Kromberk je na ogled razstava iz zbirke podarjenih del Vladimira Mačkuca z naslovom »Risbe in kipi«; Sv. Gora - zaprta do nadaljnega zaradi popravila prostorov; Grad Dobrovo ob ponedeljkih zaprto, od torka do petka od 8.00 do 16.00, ob sobotah, nedeljah in praznikih pa od 13.00 do 17.00; Koldovor ob ponedeljka do petka po urniku Turistične agencije Lastovka, ob sobotah od 12.00 do 19.00, ob nedeljah pa od 10.00 do 19.00. Najavljeni skupine si lahko zbirke ogledajo tudi izven urnika (tel. 003865-3359811).

LOKAVEC

Kovaški muzej: orodje in oprema, stalna razstava.

KOBARID

Kobaridiški muzej: na ogled je stalna muzejska zbirka »Soška fronta 1915-1918«. Urnik: vsak dan, od 9.00 do 18.00.

TRENTA

Trentarski muzej: razstava o Triglavskem narodnem parku in etnološka zbirka, stalni razstavi. Urnik: vsak dan, od 10.00 do 18.00.

SLIKOVNA KRIŽANKA - Filmske zvezde

REŠITEV V NASLEDNJI ŠTEVILKI
NA STRANI RADIO IN TV SPOREDOV

	SESTAVLJAKO	ŽUPAN NA SLOVENSKEM POD FRANC. OKUPACIJO	RUMUNSKI DŽIP	ZGORNJA OKONČINA	PRVOTNI PREBIVALEC APENINSKEGO POLOTOKA	ČASNICKARKA	ACE MERMLJA	KRALJICA PRI ŠAHU	JUŽNO-AMERIŠKA PAPIGA	VELIKO FINSKO JEZERO	KRAJŠE POTOVANJE, NAVADNO ZA RAZVEDRILO	MESTO NA JAPONSKEM OTOKU HONŠU	SORODNOST, PODOBNOST	KOROŠKI PLES	RIMSKA BOGINJA JEZE	
ZGONIŠKO ŠPORTNO DRUŠTVO				KISLA POLIVKA, OMAKA												
PISNO ALI USTNO POROČILO				SPOLNO PREOBČUT LJIV MOŠKI						UMET. ZMES ZA LOŠČENJE						
RIMSKI POZDRAV				DEL OBЛАЦИЛА ALI STRANSKA STRUGA REKE				BOLEČINE V MIŠIČU		IT. FILMSKI IGRALEC						
OZEMLJA, PODROČJE				BERI PRIMORSKI DNEVNIK	KNJIGA ZEMLJEVIDOV	VEDENJE (ZAST.) AMATERSTVO	NADJA VELUŠEK	NILDE JOTTI								
PREDJAMSKI VITEZ								VRSTA RAZKUŽILA								
RENATO ZERO		ALEKSANDAR (KRAJŠE)		KMEČKO ORODJE ZA PREMETAVAJE NJE TRAVE												
				OVOJ, OVIČEK, PAKET												

